

Sveriges lantbruksuniversitet
Swedish University of Agricultural Sciences

SLU ID: SLU ua 2016.1.1.1-441

Årsredovisning 2015

Innehåll

Rektor har ordet.....	4	6.6 Beslutsunderlag med helhetssyn	44
1 Verksamhetsidé, vision och mål.....	6	6.7 Extern finansiering.....	45
1.1 Verksamhetsidé	6	6.8 Stödverksamheter	45
1.2 Vision.....	6	6.9 Ekonomisk redovisning av fortlöpande miljöanalys .	46
1.3 Strategiska mål	6	7 SLU möter omvärlden	48
2 Underskrifter	8	7.1 Nationell samverkan	48
RESULTATREDOVISNING.....	9	7.2 Samverkan för global utveckling	49
3 Utbildning på grundnivå och avancerad nivå	9	7.3 Prestationsmått för samverkan	49
3.1 Utbildningsutbudet	9	7.4 Innovation – SLU Holding	51
3.2 Rekrytering	10	7.5 Prestationsmått innovation.....	53
3.3 Skogligt basår	12	8 Personal.....	55
3.4 Helårsstudenter och helårsprestationer.....	13	8.1 Personalstruktur	55
3.5 Utfärdade examina.....	14	8.2 Kompetensförsörjning och ledarskap.....	57
3.6 Internationalisering.....	15	8.3 Arbetsmiljö.....	58
3.7 Kvalitets- och utvecklingsarbete	17	8.4 Jämställdhet och mångfald	58
3.8 Jämställdhet och mångfald.....	18	8.5 Rekryteringsmål för professorer.....	61
3.9 Studentinflytande	19	8.6 Sjukfrånvaro	61
3.10 Samverkan och kontakter med arbetslivet.....	20	9 Gemensamma verksamheter och övrig	62
3.11 Kompetensutveckling för yrkesverksamma	20	återrapportering	62
3.12 Tilläggsutbildning för utländska veterinärer	21	9.1 Riksdagens generella mål – hållbar utveckling	62
3.13 Ekonomisk redovisning av utbildning på grundnivå	22	9.2 Lokalförsörjning.....	63
och avancerad nivå.....	22	9.3 Fastighetsförvaltning och lantbruksdrift.....	64
4 Utbildning på forskarnivå.....	24	9.4 Miljöarbete.....	65
4.1 Rekrytering	24	9.5 Universitetsdjursjukhuset.....	66
4.2 Nyantagna och aktiva forskarstudenter	24	9.6 Universitetsbiblioteket.....	66
4.3 Genomströmning och examinerade	25	9.7 Stöd till kärnverksamheterna	67
4.4 Jämställdhet och mångfald.....	26	9.8 Nationellt centrum för djurvälstånd (SCAW)	68
4.5 Kvalitets- och utvecklingsarbete	27	9.9 Möjlighet för vissa lärosäten att upplåta lägenheter för	69
4.6 Internationellt utbildningssamarbete	27	bostadsändamål	69
5 Forskning.....	28	9.10 Engagemang i organisationsbildningar	70
5.1 Vetenskaplig publicering	28	10 Intern styrning och kontroll	71
5.2 Extern finansiering	30	FINANSIELL REDOVISNING	73
5.3 Större bidrag och utmärkelser till SLU:s forskare.....	32	11 Ekonomisk analys	73
5.4 Strategiska satsningar.....	32	11.1 Resultatutveckling	73
5.5 Regeringens strategiska forskningsområden.....	33	11.2 Personalkostnadsutveckling	76
5.6 Utvärderingar och uppföljning av vissa	33	11.3 Kapitalutveckling och likviditet	77
forskningssatsningar	33	11.4 Finansiering.....	78
5.7 Visst internationellt forskningssamarbete	34	12 Resultaträkning (tkr)	79
5.8 Institutsuppgifter.....	35	13 Balansräkning (tkr).....	80
5.9 Ekonomisk redovisning av forskning och utbildning på	36	14 Anslagsredovisning (tkr)	82
forskarnivå	36	15 Tilläggsupplysningar och noter	84
6 Fortløpande miljöanalys.....	39	16 Väsentliga uppgifter	99
6.1 Regeringsuppdrag och större händelser	39	17 Förkortningar och definitioner	102
6.2 Samverkan och samarbeten nationellt	40		
6.3 Miljöanalysprogrammen – en översikt	40		
6.4 Växelverkan mellan miljöanalys och övriga	42		
redovisningsområden.....	42		
6.5 Utveckling och samverkan internationellt	43		

Rektor har ordet

SLU:s verksamhetsidé är att utveckla kunskapen om de biologiska naturresurserna och människans förvaltning och hållbara nyttjande av dessa. Detta sker genom utbildning, forskning och fortlöpande miljöanalys i samverkan med det omgivande samhället. Vi har också visionen att vara ett universitet i världsklass inom livs- och miljövetenskaper. En annan ambition är att öka samverkan mellan forskning och undervisning. Vi strävar efter att dessa och även vår fortlöpande miljöanalys kommer till stor nytta nationellt och internationellt.

Åtskilliga rankingar och andra jämförelser av lärosäten pekar på att vår ställning har stärkts. Inom området växter och djur rankas vi nu som 5:a bland världens alla universitet. Vi rankas som 16:e inom ekologi och miljö och som 9:a bland världens lantbruksuniversitet. Vi räknas som 6:a bland världens alla mindre universitet (universitet med mindre än 5 000 studenter); bland alla världens universitet rankas vi i kategorin 201-250. Dessa siffror, som är resultat av målmedvetet arbete, är vi mycket stolta över. Men vi ser givetvis först och främst framåt och arbetar för att förbättra oss ytterligare i många olika avseenden.

Vi överskrider med en liten marginal regeringens mål vad gäller antal studenter, och ämnar öka vår utbildningsvolym något. Vi har fått ett extra anslag för att öka antalet som studerar till djursjukskötare och även fått ett särskilt uppdrag att ordna orienterande introduktionsutbildningar för nyanlända till vårt land. Söktrycket till våra utbildningar är i stort sett oförändrat de tre senaste åren. Det är stort till djursjukskötar- och veterinärutbildningarna, men väsentligt lägre till flera andra. Arbetsmarknadens behov av examinerade från våra utbildningar är fortsatt mycket stort; 80 procent av våra utexaminerade är etablerade på arbetsmarknaden redan 0,5-1,5 år efter examen.

Vad gäller forskarstuderande antogs färre än tidigare år samtidigt som många disputerade. Den genomsnittliga nettostudietiden för doktorsexamen var 8,4 terminer, vilket måste anses tillfredsställande. Ungefär 70 procent av doktoranderna har anställning. Vi antar sedan 2013 inga nya doktorander med utbildningsbidrag. En stor andel av våra doktorander är utländska medborgare; nationella SCB-data visar att 69 procent av SLU:s nyantagna doktorander 2014 var utländska. Könsfördelningen är jämn bland våra doktorander.

Antalet vetenskapliga artiklar som vi publicerat har inte ökat jämfört med förra året, men allt tyder på att kvaliteten är fortsatt hög (vår höga ranking har beskrivits ovan). Inom flera områden, särskilt ekologi, växtvetenskap och veterinärmedicin, är våra artiklar citerade i genomsnitt mer än 50 procent över världsgenomsnittet. Det kan också påpekas att SLU ökat sin publicering av vetenskapliga artiklar tiofalt sedan 1978 (SLU grundades 1977); denna ökning är dubbelt så stor som ökningen vid våra äldre universitet.

Den externa finansieringen, som i huvudsak erhålls i konkurrens, har ökat något. Forskningsrådet Formas, med 265 miljoner kronor i nya anslag till oss 2015, är fortsatt vår största externa finansiär. Mycket glädjande har vi återigen erhållit Konung Carl XVI Gustafs professur i miljövetenskap, detta år inom området zoekologi. Vi mottar också ännu en gång KSLA:s Wallenbergprofessur, denna gång inom området landskapsarkitektur. Vi har också fått ytterligare en Wallenberg Scholar.

Vår fortlöpande miljöanalys levererar fortsatt data av hög kvalitet till samhällets gagn. Ett viktigt arbete pågår att kvalitetssäkra och samtidigt öka allmänhetens tillgänglighet till dessa data, som bidrar som underlag till beslut rörande klimat- och skogspolitik, beskattning av fiskbestånd, vattenförvaltning m.m. Den nationella sötvattenövervakningen firade 50-årsjubileum.

Arbetet med att organisera det internationella nätverket Global Challenges University Alliance har tagit ännu fler steg. Detta är vårt initiativ, med seminarier och workshops som viktiga aktiviteter, och som flera framstående universitet har anslutit sig till. Vi har även fattat beslut att stärka vår organisation SLU Global, vilken är vårt bidrag till politik för global utveckling. Här fullföljer vi en stark tradition; hela 19 procent av vår vetenskapliga publicering är relaterad till global utveckling! Bland höjdpunkterna i vårt internationella arbete 2015 kan nämnas besök vid SLU av generaldirektören för FN:s organisation för jordbruk, skog och fiske (FAO) och av ordföranden i kommissionen för Afrikanska unionen.

SLU Holding, som har till uppdrag att främja hållbar ekonomisk tillväxt och ökad samhällsutveckling genom att stödja kunskapsintensiva innovationer inom den gröna sektorn, har tredubblat antalet ärenden man hanterar mellan 2011 och 2015. SLU Holding har nu etablerat verksamhet på SLU:s samtliga huvudorter.

SLU:s målmedvetna arbete med att utveckla sin omvärldssamverkan belönades 2015 med toppbetyg i Vinnovas bedömning av 27 svenska lärosätens utveckling av samverkansstrategier och implementering av dessa.

Förnyelsen av campusmiljöerna som en del i en strategisk satsning för att rusta universitetet för framtiden är nu i stort sett genomförd. Bygget av en ny växtodlingsanläggning, biotron, i Alnarp har påbörjats. Vi står sålunda väl rustade med moderna lokaler och i fallet Campus Ultuna med en nödvändig förtätning genomförd. Vi har också en ekonomi i balans, och har därför flera anledningar att blicka framåt med tillförsikt.

Slutligen vill jag framföra ett varmt tack till alla medarbetare och studenter för värdefulla bidrag till universitetets framgångar.

Peter Högberg
Rektor

1 Verksamhetsidé, vision och mål

Under 2009 fastställde SLU:s styrelse verksamhetsidé, vision och mål för verksamheten som tar sin utgångspunkt i det uppdrag som är fastställt i universitetets förordning. Målen ska följas upp i årsredovisningen och ligga till grund för den interna styrningen och kontrollen.

1.1 Verksamhetsidé

SLU utvecklar kunskapen om de biologiska naturresurserna och människans förvaltning och hållbara nyttjande av dessa.

Detta sker genom utbildning, forskning och miljöanalys i samverkan med det omgivande samhället.

1.2 Vision

SLU är ett universitet i världsklass inom livs- och miljövetenskaper.

1.3 Strategiska mål

SLU:s gemensamma mål är att

- verksamheten är av högsta internationella klass och kännetecknas av en stark koppling mellan utbildning och forskning,
- forskning, utbildning och fortlöpande miljöanalys bedrivs i samverkan med utvalda lärosäten, sektorerna och samhället i övrigt,
- forskningens resultat är kända och nyttjas i samhället,
- ha en stark internationell dimension, bl.a. genom strategisk samverkan med utländska universitet och forskningsinstitut,
- vi stärker Sveriges ställning som kunskapsnation och bidrar till utveckling av global förvaltning och hållbart nyttjande av naturresurser,
- studenter och personal har en arbetsmiljö och arbetsförutsättningar som tillhör de mest attraktiva,
- organisationen är väl fungerande med ett tydligt ledarskap och en effektiv resursanvändning,
- jämställdhets- och mångfaldsperspektivet har en stark ställning i hela verksamheten,
- personal och studenter är våra bästa ambassadörer.

SLU:s mål för forskningen är att

- fokusera på områden av strategisk betydelse för SLU:s verksamhetsidé och utbildningsuppdrag,
- den är av högsta kvalitet och internationellt ledande inom sådana strategiska områden,
- erbjuda miljöer som främjar och stimulerar nydanande excellent forskning.

SLU:s mål för utbildning på grundnivå och avancerad nivå är att

- utbildningen uppfyller såväl högt ställda vetenskapliga och pedagogiska kvalitetskrav som samhällets behov av kompetens inom SLU:s utbildningsområden,
- den är attraktiv och konkurrenskraftig både i ett nationellt och internationellt perspektiv,
- utbildningsvolymen är större än år 2009 med en stor andel studenter på avancerad nivå.

SLU:s mål för utbildning på forskarnivå är att

- doktorer utbildade vid SLU är eftertraktade för sin höga kompetens, nationellt såväl som internationellt,
- omfattningen av utbildningen är dimensionerad så att såväl forskning som övrig arbetsmarknad kan förses med forskarutbildad arbetskraft,
- rekrytera de bästa forskarstudenterna och att en ökad andel har anställning under studietiden,
- utbildningen i hög grad bedrivs inom ramen för forskarskolor i samverkan med näringsliv, offentlig sektor och internationella partners.

SLU:s mål för fortbildning, vidareutbildning och uppdragsutbildning är att

- erbjuda attraktiva utbildningar inom det livslånga lärandet genom högskolemässig utbildning inom SLU:s sektorer.

SLU:s mål för fortlöpande miljöanalys är att

- det finns en stark koppling mellan fortlöpande miljöanalys och övriga verksamhetsgrenar inom SLU
- verksamheten är ledande i Europa och bidrar aktivt till internationell utveckling av vetenskapligt grundad miljöanalys,
- leverera beslutsunderlag som medger att resursutnyttjande och miljökonsekvenser kan vägas samman.

SLU:s mål för stöd till kärnverksamheterna är att

- kärnverksamheterna erbjuds goda servicenivåer,
- minimera kostnaderna för stödverksamheten inom överenskommen servicenivå,
- ha en kvalitetssäkrad och effektiv myndighetsutövning.

2 Underskrifter

Årsredovisning 2015 för SLU

Styrelsen har vid sitt sammanträde den 18 februari 2016 fastställt årsredovisningen för budgetåret 2015.

Vi intygar att årsredovisningen ger en rättvisande bild av verksamhetens resultat samt av kostnader, intäkter och myndighetens ekonomiska ställning. Vi bedömer att den interna styrningen och kontrollen vid myndigheten är betryggande.

Rolf Brennerfelt
Ordförande

Peter Högberg
Rektor

Victoria Bondesson

Lennart Båge

Johan Carlsten

Göran Ericsson

Jacob Forsberg

Lotta Göthe

Anna Jansson

Arnis Jurevics

Maria Khorsand

Erik Steen Jensen

Johan Lindman

Bengt Persson

Eva Thörnelöf

RESULTATREDOVISNING

3 Utbildning på grundnivå och avancerad nivå

SLU:s utbildningar berör samhällsviktiga frågor som är avgörande för flertalet av framtidens utmaningar i såväl Sverige som globalt. Utbildningarna är överlag efterfrågade av både studenter och arbetsmarknad, och kompetensbehovet är fortsatt stort inom SLU:s verksamhetsområden.

De senaste åren har utbildningarna vid SLU präglats av förändringsarbete. Detta har skett i avsikt att skapa en struktur där det blir enklare att genomföra prioriteringar, omfördelningar och samarbete mellan fakulteterna. Under 2015 har arbetet fokuserat på att implementera de övergripande riktlinjer som rektor beslutade om i slutet av 2013.

3.1 Utbildningsutbudet

Återrapportering: Utbildningsutbudet vid universitet och högskolor ska svara mot studenternas efterfrågan och arbetsmarknadens behov. SLU ska redovisa vilka bedömningar, prioriteringar och behovsanalyser som ligger till grund för beslut om utbildningsutbudet. SLU:s avvägningar när det gäller t.ex. fördelningen mellan program och kurser på olika nivåer och med olika förkunskapskrav samt fördelningen mellan campus och distansutbildning ska redovisas. Därutöver ska en redovisning lämnas över hur SLU möter det omgivande samhällets behov av utbildning.

SLU ska redovisa hur medlen som anvisats genom prop.2014/15:99, bet. 2014/15:FiU21, rskr 2014/15:255 för nya utbildningsplatser har fördelats med hänsyn till studenternas efterfrågan och arbetsmarknadens behov.

Universitetets mål är att utbildningsvolymen ska öka, särskilt på avancerad nivå. SLU:s utbildningar handlar om framtidsfrågorna; livsmedelsförsörjning, hållbar utveckling och globala överlevnadsfrågor, som kommer att ha en allt större betydelse i samhället. Universitetets roll, att förmedla ett vetenskapligt förhållningssätt och att utbilda studenterna för ett helt arbetsliv, är något som måste avvägas mot kravet på anställningsbarhet på kort sikt.

SLU har fattat beslut om vilka grundläggande principer som ska gälla samtliga utbildningsprogram. Alla utbildningar ska ansluta till SLU:s verksamhetsidé och områden enligt regeringens uppdrag, och de ska vara efterfrågade av studenter och arbetsliv. De studenter som SLU utbildar ska vara förberedda för ett långt yrkesliv på en global arbetsmarknad. Utbildningarna ska ha nära anknytning till forskning och ge studenter ett vetenskapligt synsätt. Därtill ska lärarkompetensen vara hög och ekonomin för respektive utbildning hållbar.

Yrkesexamina är viktiga varumärken för SLU – ungefär 80 procent av SLU:s programstudenter läser på program som leder till sådana. Flera av SLU:s yrkesexamina har dock fortfarande inte anpassats till 2007 års examensordning enligt Bolognadeklarationen, vilket SLU påtalat för regeringen vid upprepade tillfällen. Att SLU:s yrkesexamina inte följer samma struktur som resten av Europa är problematiskt för yrkesutbildningarnas status och studenternas internationella mobilitet.

Via SCB:s arbetsmarknadsstatistik följer SLU studenternas etablering på arbetsmarknaden. SLU:s studenter är eftertraktade; cirka 80 procent är etablerade på arbetsmarknaden 0,5–1,5 år efter examen (Universitetskanslersämbetet, *Etableringen på arbetsmarknaden för högskoleutbildade 2013*, rapport

2015:26). Problemet är att studenternas efterfrågan och arbetsmarknadens behov inte överensstämmer helt, vilket leder till att vissa utbildningsprogram, som fyller ett stort behov på arbetsmarknaden, ändå inte fyller platserna. SLU har under året gjort särskilda satsningar för att stödja såväl kvalitet som rekrytering för dessa utbildningar. Universitetet samarbetar både med företrädare för näringarna och med gymnasieskolor för att kommunicera kopplingen mellan gymnasium, högre utbildning och arbetsmarknad.

Kursutbudet fastställs med utgångspunkt i vad yrkesutbildningarna och programmen fordrar. Helt fristående kurser, som inte ingår i program, har tidigare prioriterats ned mot bakgrund av neddragningen av anslaget till SLU 2012. I och med att anslaget till SLU från och med 2016 ökar till den nivå som motsvarar vad som gällde innan 2012, har SLU beslutat att utöka studentvolymen på fristående kurser läsåret 2016/17. De utökade resurserna kommer utöver detta att användas till olika kvalitetsförstärkningar (se avsnitt 3.7) samt till en långsiktig utveckling av utbildningsutbudet.

SLU:s kurser på distans är förhållandevis få. För att öka samläsning och nyttja resurser mer effektivt mellan orterna pågår utvecklingsarbete för att öka distansmoment i utbildningen. Målgruppen är dock främst SLU:s programstudenter.

I prop. 2014/15:99 tilldelades SLU ett statsanslag på 6 935 tkr för 2015 som en del i regeringens utbyggnad av högskoleutbildning. Det är en svår uppgift att redan under innevarande år påverka utbildningsutbudet eller studentvolymen i någon större omfattning. Den huvudsakliga delen av anslagsförstärkningen har använts till en utbyggnad av djursjukskötarutbildningen (kandidatprogram). Utbyggnaden innebär att studentvolymen ökar redan från läsåret 2015/16. Det finns ett stort behov av djursjukskötare på arbetsmarknaden och djursjukskötarprogrammet är mycket eftersökt. Att bygga ut och öka studentvolymen inom programmet ligger således i linje med både regeringens krav för hur anslagsförstärkningen ska användas och SLU:s riktlinjer. Antalet nybörjarplatser på djursjukskötarutbildningen ökade från 40 till 50 läsåret 2015/16, och utbyggnaden ska fortsätta med ytterligare 10 platser 2016/17. Fullt utbyggd kommer djursjukskötarutbildningen därmed att omfatta 60 platser per årskurs.

Förutom utbyggnaden av djursjukskötarprogrammet ska anslagsförstärkningen användas för basårsutbildning med platsgaranti på jägmästarprogrammet. Programmet har haft sjunkande sökandetal de senaste fem åren, men arbetsmarknadens behov av jägmästare är fortsatt stort.

3.2 Rekrytering

Sett i ett längre perspektiv är studenternas efterfrågan på SLU:s utbildningar tämligen konstant. De variationer som varit i antalet sökande har oftast berott på andra förändringar än själva utbudet, t.ex. ändringar i behörigheter eller lokalisering. Generellt kan konstateras att variationerna i ungdomskullarna inte får motsvarande genomslag i studentpopulationen, eftersom åldersspannet bland högskolestudenter i Sverige är bredare.

SLU behöver emellertid både öka och bredda studentrekryteringen av flera skäl: för att få antagning i konkurrens till alla program, för att motverka den könsmässigt sneda fördelningen inom flera av utbildningarna, för att säkerställa kompetensförsörjning inom SLU:s forskningsämnen på sikt, och sist men inte minst, för att nå målet att utöka utbildningens volym. SLU arbetar på bred front med studentrekrytering, och riktade insatser görs till utvalda program där behovet är särskilt stort.

3.2.1 Program som börjar på grundnivå

Yrkesutbildningarna utgör basen i utbudet av utbildningar som börjar på grundnivå. Söktrycket varierar mellan programmen; djurrelaterade utbildningar har alltså flest sökande. Ungefär hälften av alla 6 000 anmälningar gäller två program: djursjukskötarprogrammet och veterinärprogrammet. Bland övriga program med högt söktryck kan nämnas landskapsarkitekturprogrammen, trädgårdsingenjör – odling, lantmästar- och skogsmästarprogrammen samt SLU:s båda program med ekonomiinriktning (ekonomi – kandidat och agronom – ekonom). Av agronomprogrammen är den senast tillkomna inriktningen ”landsbygdsutveckling” mer populär än ”livsmedel” och ”mark/växt”, som de senaste åren inte fyllt platserna.

Tabell 1 visar sökande och antagna individer till program som börjar på grundnivå. Förändringarna i antalet sökande åren 2011–2012 beror framför allt på att antalet sökande till veterinärprogrammet varierat. Ökningen mellan 2012 och 2013 gäller till allra största del djursjukskötarprogrammet som fått cirka 700 fler sökande. Ökningen 2014 gäller framför allt de utbildningar som flyttat från Skara till Ultuna.

Tabell 1. Sökande och antagna till program som börjar på grundnivå 2011–2015

	2011	2012	2013	2014	2015
Antal behöriga sökande individer	4 512	4 952	6 185	6 356	5 895
Andel kvinnor/män (%)	79/21	72/28	75/25	76/24	78/22
Antal platser	1 165	1 045	990	1 042	945
Antal antagna	1 041	969	1 028	978	1 050
Andel kvinnor/män (%)	64/36	66/34	68/32	68/32	68/32

3.2.2 Program som börjar på avancerad nivå

Den absoluta merparten av de program som börjar på avancerad nivå ges på engelska (tabell 2). Inför hösten 2011 infördes anmälnings- och studieavgifter för studenter från länder utanför EU/EES och Schweiz. Antalet sökande till engelskspråkiga program minskade då kraftigt, varpå SLU reducerade antalet masterprogram.

Mellan 2012 och 2013 ökade antalet sökande, något som framför allt kan hänföras till ett program; Animal Science. För program som börjar på avancerad nivå redovisas både antalet antagna och antalet registrerade, dvs. antalet som påbörjade utbildningen. Andelen studenter som påbörjar den utbildning de antagits till skiljer sig avsevärt mellan de svenskspråkiga och engelskspråkiga programmen.

Antalet antagna studenter på engelskspråkiga program påverkas av hur många stipendier SLU kan erbjuda (se avsnitt 3.6.2 för kommentar om utveckling av antalet stipendier). Det kan sägas att antalet studenter som registrerat sig på engelskspråkiga program nu är på ungefär samma nivå som året innan studieavgifter infördes (2010).

Tabell 2. Sökande och antagna till program som börjar på avancerad nivå, engelskspråkiga respektive svenskspråkiga, 2011–2015

Engelskspråkiga	2011	2012	2013	2014	2015
Antal sökalternativ (program och inriktningar)	22	15	13	12	13
Sökande	1 119	1 336	1 528	1 991	2 084
Behöriga sökande	357	405	460	584	643
Antagna	215	220	257	350	386
Registrerade	82	71	110	151	167
<i>Andel registrerade av antagna (%)</i>	<i>38</i>	<i>32</i>	<i>43</i>	<i>43</i>	<i>43</i>
Svenskspråkiga	2011	2012	2013	2014	2015
Antal sökalternativ (program och inriktningar)	4	3	3	3	1
Sökande	202	290	266	327	114
Behöriga sökande	159	226	222	278	97
Antagna	78	67	72	75	25
Registrerade	44	43	51	45	17
<i>Andel registrerade av antagna (%)</i>	<i>56</i>	<i>64</i>	<i>71</i>	<i>60</i>	<i>68</i>

3.3 Skogligt basår

Återrapportering: Av anslaget ska 2 058 000 kronor avse anordnande av skogligt basår med minst 16 utbildningsplatser per år. Därutöver ska 1 029 000 kronor avse 16 utbildningsplatser för vårterminen. Verksamheten ska redovisas i årsredovisningen.

Regeringen har sedan 2005 avsatt särskilda medel till SLU för ett skogligt basår omfattande 16 platser. Detta basår ges i samarbete med Jällaskolan i Uppsala. Mellan åren 2011 och 2014 avsatte regeringen därutöver medel för ytterligare ett skogligt basår om 16 platser i södra Sverige (Värnamo).

Som framgår av tabell 3 var båda basåren populära. Jälla hade dock fler sökande och sammantaget var det fler kvinnor på Jälla än i Värnamo. Denna försöksverksamhet redovisades till regeringen under 2014.

Högskolan får anordna basår om det finns ett behov på arbetsmarknaden och brist på behöriga sökande (SFS 2007:432). Studenter på basår har enligt förordningen platsgaranti. Av studenterna på de 32 basårsplatserna var det en majoritet som valde att ta sin plats på skogsmästarprogrammet i anspråk; hösten 2015 var det 31 som antogs via platsgaranti. Utöver de som antogs fanns det 18 behöriga sökande till skogsmästarprogrammets 45 platser som uppfyllt behörighetskraven på annat sätt (reserver).

Tabell 3. Sökande och antagna till skogligt basår 2012–2015

	2012	2013	2014	2015
Jälla				
Antal behöriga sökande (% kvinnor)	125 (30%)	125 (32%)	95 (32%)	157 (33%)
Antal antagna (varav kvinnor)	16 (6)	16 (5)	18 (5)	18 (4)
Värnamo				
Antal behöriga sökande (% kvinnor)	91 (30%)	91 (32%)	79 (22%)	-
Antal antagna (varav kvinnor)	17 (3)	16 (2)	18 (5)	-
Skogsmästarprogrammet				
Från basåret (varav kvinnor)	22 (6)	29 (8)	28 (8)	31 (7)
Vid sidan av basåret (varav kvinnor)	35 (7)	23 (2)	27 (5)	24 (4)
Reserver (varav kvinnor)	24 (6)	36 (7)	25 (4)	18 (2)

3.4 Helårsstudenter och helårsprestationer

Återrapportering: SLU ska redovisa deltagandet i utbildning på grundnivå, avancerad nivå och forskarnivå uppdelat på kvinnor och män. Vad gäller antalet helårsstudenter och helårsprestationer ska redovisning ske uppdelat på utbildning på grundnivå och avancerad nivå inom utbildningsuppdraget.

Mål: Vid SLU ska antalet helårsstudenter under perioden 2013-2015 uppgå till minst 11 400 på grundnivå eller avancerad nivå.

Antalet helårsstudenter vid SLU har minskat den senaste femårsperioden, vilket framgår av tabell 4. För 2015 redovisar SLU 3 812 helårsstudenter.

Det totala antalet helårsstudenter för perioden 2013–2015 uppgår till 11 529, vilket innebär att regeringens mål om 11 400 helårsstudenter har överskridits med cirka 1 procent. SLU:s långsiktiga mål är *att utbildningens volym ska vara större än 2009*. År 2015 var utbildningsvolymen 0,5 procent större än år 2009. Under 2016 avser SLU att öka utbildningsvolymen i och med att universitetets statsanslag till grundutbildning återställs till 2012 års nivå (se avsnitt 3.1).

Studenterna klarar i stor utsträckning den utbildning som de har registrerat sig på. Prestationsgraden är hög för utbildning på både grundnivå och avancerad nivå (94 respektive 93 procent år 2015).

Antalet kvinnor och män i utbildning på grundnivå och avancerad nivå redovisas i tabell 7.

Tabell 4. Helårsstudenter och helårsprestationer 2011-2015

	2011	2012	2013	2014	2015
Helårsstudenter					
Grundnivå	2 863	2 748	2 639	2 601	2 542
Avancerad nivå	1 238	1 187	1 198	1 204	1 217
Ej nivåklassade kurser*	1	0	43	33	52
Totalt	4 102	3 935	3 879	3 838	3 812
Helårsprestationer					
Grundnivå	2 560	2 499	2 419	2 421	2 379
Avancerad nivå	1 114	1 070	1 096	1 119	1 129
Ej nivåklassade kurser*	15	11	8	9	17
Totalt	3 689	3 580	3 523	3 550	3 525
Prestationsgrad (%)					
Grundnivå	89	92	92	93	94
Avancerad nivå	90	90	91	93	93

*Ej nivåklassade kurser avser nästan enbart utbytesprogram.

3.5 Utfärdade examina

Antalet utfärdade examina under ett år överstiger antalet examinerade individer. Det beror framför allt på att många studenter tar ut ”dubbla examina”, dvs. både en generell examen och en yrkesexamen per utbildning. Det är en effekt av den examensordning som gäller sedan 2007. Antalet examinerade individer är därmed ett mer intressant mått att följa.

Under 2015 har totalt 937 individer avlagt en examen, de allra flesta från en utbildning som börjat på grundnivå. Sett över de senaste fem åren har antalet examinerade individer ökat. Ökningen har skett bland dem som avlagt en examen från utbildningar som börjar på grundnivå. Antalet individer som avlagt examina från utbildningar som börjar på avancerad nivå (masterprogram) har varit relativt konstant. Variationer i antalet examinerade hänger samman med variationer i antalet nybörjare tidigare år.

Tabell 5. Utfärdade examina samt examinerade individer 2011-2015*

	2011	2012	2013	2014	2015
Utbildning som börjar på grundnivå					
Antal examina	717	813	1 032	926	996
Antal individer	598	595	763	721	779
Utbildning som börjar på avancerad nivå					
Antal examina	102	101	112	76	100
Antal individer	101	101	111	75	100
Utan programantagning**					
Antal examina	97	72	100	61	65
Antal individer	94	71	95	61	65
Totalt antal examina	916	986	1 244	1 063	1 161
Totalt antal individer	766	759	962	852	937
Antal "dubbla examina"	150	227	282	211	224
Antal examina/ individ	1,20	1,30	1,29	1,25	1,24

*Antal examinerade uppdateras kontinuerligt, tabellen visar uppdaterade siffror för samtliga år.

**Examina utan programantagning innebär att studenterna tar ut en generell examen vid SLU utan att vara antagen till ett program.

3.6 Internationalisering

Återrapportering: I årsredovisningen ska den studieavgiftsfinansierade verksamhetens omfattning redovisas. Årsredovisningen ska även innehålla en redogörelse för den studieavgiftsfinansierade verksamhetens eventuella påverkan på SLU:s övriga verksamhet. SLU ska redovisa antalet tredjelandsstudenter som deltagit i utbildning inom utbytesavtal och de ev. förändringar som har skett i utbytesverksamheten. Vidare ska SLU redovisa hur samarbetet med Migrationsverket fungerat.

SLU:s mål är att utbildningarna ska vara *attraktiva både i ett nationellt och internationellt perspektiv*. Enligt universitetets strategi ska *internationaliseringen i utbildningen förstärkas bland annat genom främjande av studentutbyte*.

En ökad internationalisering ger ett ökat kunskapsutbyte och en ökad interkulturell kompetens hos lärare och studenter, och därmed en kvalitetshöjning i förberedelserna för en globaliserad arbetsmarknad. Enligt SLU:s riktlinjer ska internationella aspekter ingå i undervisningen i alla SLU:s utbildningsprogram, och internationellt utbyte ska underlättas i utbildningarnas strukturella uppbyggnad.

För att ge SLU:s studenter möjlighet att fördjupa sig i globala utvecklingsfrågor erbjuder SLU dessutom ett tvärvetenskapligt internationellt kurspaket: *Global development, natural resources and livelihoods*. I kurspaketet ingår en förberedande distanskurs och en fältkurs i samarbete med ett partneruniversitet i ett låginkomstland. SLU genomför en översyn av kurspaketet i syfte att göra kurserna mer tvärvetenskapliga och attraktiva för ett bredare spektrum av studenter i SLU:s alla långa program.

3.6.1 Studentutbyte

Antalet inresande utbytesstudenter har minskat konstant den senaste femårsperioden. Det är särskilt inom Erasmus-programmen och Nordplus som minskningen är tydlig. SLU:s låga aktivitet i Erasmus Mundus

och ett minskat kursutbud är bidragande orsaker till att allt färre utbytesstudenter söker sig till SLU. Dessutom har SLU avslutat många av de bilaterala utbytesavtal som inte utnyttjades av utresande studenter. Därmed minskade valmöjligheterna för inresande utbytesstudenter.

Trenden med ett minskande antal utresande utbytesstudenter har dock brutits, och 2015 var det nästan lika många utresande som 2011. Ökat antal utbytesavtal med engelskspråkiga universitet är en bidragande faktor till ökningen, men även bättre rutiner för tillgodoräknande och en högre medvetenhet bland studenterna om fördelarna av internationell erfarenhet.

Sida-finansierade Minor Field Studies (MFS) bibehåller sin position som ett av de viktigaste mobilitetsinstrumenten för SLU:s studenter. År 2015 beviljades 50 MFS-stipendier till SLU-studenter, som således får möjlighet att göra examensarbete i ett utvecklingsland.

Tabell 6. Antalet inresande och utresande studenter på utbytesprogram 2011–2015

Inresande studenter	2011	2012	2013	2014	2015
Bilateralt utbyte*	72	52	57	40	33
Erasmus Mundus Action I**)	72	86	60	49	26
Erasmus Mundus Action II*)	13	4	4	1	1
Erasmus	182	176	172	166	160
EU – tredjeland*	10	13	6	2	
Nordplus	40	46	16	32	8
Nordnatur	3	2			
Linneaus Palme*	7	5	14	5	10
Totalt antal inresande	399	384	329	295	238
<i>Inresande studenter, andel av hst</i>	<i>10 %</i>	<i>10 %</i>	<i>8 %</i>	<i>8 %</i>	<i>6 %</i>
Utresande studenter	2011	2012	2013	2014	2015
Bilateralt utbyte	28	37	30	30	38
EU – tredjeland		4	6		
Erasmus	70	40	39	47	62
Nordplus	7	6	3		
Nordnatur	2			1	
Linnaeus Palme	6	6	10	4	5
Totalt antal utresande	113	93	88	82	105
Minor Field Study (MFS)	39	59	55	47	50
<i>Utresande (utbyten+MFS), andel av hst</i>	<i>4 %</i>	<i>4 %</i>	<i>4 %</i>	<i>3 %</i>	<i>4 %</i>

*Vänder sig enbart till tredjelandsstudenter.

**Avser program som har studenter både från EU och från tredjeland.

Vid sidan av de bilaterala utbytesprogrammen samarbetar SLU med utländska universitet framför allt inom ramen för nätverken Euroleague for Life Sciences (ELLS) och Nova. Inom det europeiska nätverket ELLS ges främst sommarkurser och masterprogram. SLU är ordförande i ELLS 2014–2016. Det nordiska nätverket Nova erbjuder intensiv-, sommar- och doktorandkurser till studenter och forskarstuderande.

3.6.2 Avgiftsskyldiga studenter

Inför höstterminen 2015 antogs 52 avgiftsskyldiga studenter, varav 17 betalade sin avgift. Av de 17 betalande studenterna hade 10 stipendier från SLU (via medel från Universitets- och högskolerådet) och en hade stipendium från Svenska institutet (SI). En sökande hade stipendium för studieavgiften från SLU kombinerat med stipendium från SI för levnadsomkostnaderna. Fem av SLU-stipendiaterna tackade i ett sent skede nej till sina platser. Efter en termin återstod således tolv avgiftsskyldiga studenter, varav fem betalt studieavgiften på annat sätt än genom stipendium via SLU eller SI. Den stora nedgången i antalet stipendiaterna från 2014 till 2015 kan förklaras av ett kraftigt minskat antal SI-stipendier. Det är vanligt med avhopp bland dem som beviljats stipendium från SLU. Anledningen uppges oftast vara att studenten saknar medel för uppehållet i Sverige.

Det totala antalet studieavgiftsskyldiga studenter motsvarade 46 helårsstudenter 2015. Införandet av studieavgifter 2011 medförde att antalet studenter på SLU:s masterprogram minskade kraftigt. Antalet som påbörjade ett masterprogram 2015 var dock åter på ungefär samma nivå som innan studieavgifter infördes (se avsnitt 3.2.2). Masterprogrammen har en stor andel utländska studenter, vilket är betydelsefullt för SLU:s strävan att skapa en studiemiljö med internationell bredd. Förändringar av deltagandet i utbytesprogram (se avsnitt 3.6.1) har inte någon koppling till studieavgifternas införande 2011. Avgifterna har inte heller påverkat SLU:s långsiktiga strategi för utbytesavtal med utländska lärosäten.

SLU följer Migrationsverkets tidsplan för rapportering av avgiftsskyldiga studenter. Något annat formellt systematiskt samarbete med Migrationsverket förekommer inte.

3.7 Kvalitets- och utvecklingsarbete

Enligt högskoleförordningen ska *utbildning bedrivas på vetenskaplig grund*. SLU förstärker högskoleförordningens krav, och har som mål för utbildningen att den ska uppfylla *högt ställda vetenskapliga och pedagogiska kvalitetskrav*. I universitets strategi för 2013–2016 betonas särskilt utbildningens *forskningsanknytning och internationalisering*.

SLU ser det som angeläget att utbildningen tillförsäkras resurser för att examensmålen ska uppfyllas med hög kvalitet. Tre yrkesprogram (hortonomprogrammet, agronomprogrammet – mark/växt och agronomprogrammet – livsmedel) har fått ett särskilt ekonomiskt stöd. Dessa utbildningar bedöms vara strategiskt viktiga för SLU:s utbildningsutbud, men studentunderlaget har varit för litet för att ge rimliga förutsättningar utifrån den generella resurstilldelningsmodell som SLU tillämpar för sina utbildningar.

I och med att anslaget till SLU höjs för 2016 har universitetet under 2015 kunnat fatta beslut om fler kvalitetshöjande åtgärder inom utbildningen. För utbildning inom humaniora och samhällsvetenskap kommer resurserna per student att höjas. En allmän förstärkning av anslaget per student görs också för att svara mot de förväntningar som finns hos studenterna och arbetsmarknaden om undervisningens innehåll av praktiska moment, exkursioner, externa kontakter m.m.

3.7.1 Högskolepedagogisk utbildning och pedagogiskt utvecklingsarbete

Under 2015 har den högskolepedagogiska verksamheten vid SLU genomsyrats av följande teman: internationalisering och genus, utbildning för hållbar utveckling, generella kompetenser, forskarhandledning samt forskningsanknytning.

Sedan länge har SLU krav på att alla lärare ska ha grundläggande högskolepedagogisk utbildning, och att docenter ska ha tio veckors pedagogisk utbildning, inklusive utbildning för forskarhandledare. SLU ger därför årligen behörighetsgivande högskolepedagogiska kurser. Under 2015 gavs ett tiotal kurser för lärare och forskarhandledare samt flera seminarier och workshops, både på svenska och engelska. Under året har SLU utvecklat kurser kring bland annat forskningsanknytning, handledning av kandidatarbeten och konsten att utbilda för kritiskt tänkande. Vid sidan av kursverksamheten har lärare och forskarhandledare möjlighet till konsultation kring pedagogiska frågor. Efterfrågan på sådan konsultation är stor.

Under 2015 har de två första excellenta lärarna vid SLU utsetts. Införandet av titeln excellent lärare är en del av universitetets kvalitetsarbete inom utbildning och pedagogisk utveckling. Avsikten är att stimulera, belöna och synliggöra skickliga och pedagogiskt medvetna lärare. Dessa förväntas vara en del i lärosätets fortsatta pedagogiska utveckling och bidra i det pedagogiska ledarskapet. För att ytterligare främja den pedagogiska utvecklingen har SLU avsatt sökbara medel för pedagogiska utvecklingsprojekt inom utbildning på grundnivå och avancerad nivå. De sökbara medlen avser att stimulera enskilda initiativ från studentkårer, lärare och andra anställda inom utbildning och pedagogik. Projekten ska redovisas under våren 2016 och kommer att följas med stort intresse.

SLU fattade under året beslut om att alla programstudierektorer och merparten av alla lärare ska utbildas i hållbar utveckling innan utgången av 2017. Ett första arbetsseminarium har genomförts under 2015.

Annan pedagogisk utveckling har skett i nära samverkan med nationella och internationella parter: kvalitetsgruppen inom Euro League for Life Sciences (ELLS), nätverket ”Rum för aktivt lärande”, svenska forskarhandledarutbildare (NSFHU), och nätverket för pedagogiska utvecklare (Swednet). Inom ramen för det internationella projektet UD20 genomfördes pedagogiska kurser för lärare och forskarhandledare i Östafrika.

3.7.2 Utveckling av kvalitetssäkringssystem

Under 2015 har SLU påbörjat arbetet med att fastställa ett system för kvalitetssäkring av utbildning på grundnivå, avancerad nivå och forskarnivå. Bakgrunden är att ett nytt nationellt kvalitetsutvärderings-system föreslås grunda sig i att lärosätena själva ansvarar för kvalitetssäkringen och att den nationella utvärderingen därmed fokuserar på lärosätenas kvalitetssäkringssystem. Även om SLU redan idag kvalitetssäkrar utbildningarna på många sätt, kommer det nya systemet att innebära en stor omställning, inte minst resursmässigt. Det kommande systemet ställer stora krav på organisation och systematik i kvalitets-säkringsarbetet, samtidigt som nya moment såsom externa utvärderingar tillkommer. Det innebär att en större andel av medlen för utbildning kommer att behöva avsättas för administration och dokumentation av kvalitetssäkringsarbetet.

3.8 Jämställdhet och mångfald

Återrapportering: SLU ska redovisa deltagandet i utbildning på grundnivå, avancerad nivå och forskarnivå uppdelat på kvinnor och män.

Ett mål för SLU är att *jämställdhet och mångfaldsperspektivet ska ha en stark ställning i hela verksamheten.*

I enlighet med intentionerna i diskrimineringslagen (2008:567) ingår jämställdhetsarbetet vid SLU som en del i ett större sammanhang om likabehandling. Jämställdhetsfrågor för studenter behandlas främst i fakulteternas utskott för lika villkor och i det SLU-gemensamma studiesociala rådet. Det finns en handlingsplan som beskriver ansvarsfördelning och rutiner för arbetet med lika villkor. Detta konkretiseras sedan genom specifika uppdrag till olika enheter inom universitetet.

De flesta av SLU:s utbildningar har sned könsfördelning. Inom de skogliga utbildningarna finns flest män, medan det nästan bara är kvinnor på djurrelaterade utbildningar. Endast ett fåtal utbildningar har en könsfördelning inom intervallet 40–60 procent. Fördelningen mellan kvinnor och män inom utbildning på grundnivå, avancerad nivå och forskarnivå framgår av tabell 7. De senaste två åren har könsfördelningen blivit något snedare, med en än större andel kvinnor. Att det är en större andel män i utbildning på forskarnivå än i utbildning på grundnivå och avancerad nivå förklaras av att där finns en större andel utländska studenter, av vilka en majoritet är män.

Tabell 7. Kvinnor och män inom utbildning på grundnivå och avancerad nivå samt utbildning på forskarnivå 2013-2015

	2013			2014			2015		
	Kvinnor	Män	Totalt	Kvinnor	Män	Totalt	Kvinnor	Män	Totalt
Utbildning på grundnivå och avancerad nivå, helårsstudenter	2 605 67 %	1 274 33 %	3 879	2 613 68 %	1 225 32 %	3 838	2 630 69 %	1 182 31 %	3 812
Utbildning på forskarnivå	408 57 %	312 43 %	720	398 57 %	303 43 %	701	374 59 %	264 41 %	638

På grund- och avancerad nivå har SLU en liten andel studenter med utländsk bakgrund, dvs. studenter som tillhör den svenska befolkningen men som antingen är födda i ett annat land eller som har två föräldrar födda i ett annat land. Läsåret 2012/13 hade 10 procent av nybörjarna vid SLU utländsk bakgrund, vilket kan jämföras med genomsnittet för landets universitet och högskolor som var 19 procent. (Universitetskanslersämbetet & SCB, *Statistiskt meddelande: Svensk och utländsk bakgrund för studenter och doktorander 2012/13.*)

I samarbete med länsstyrelsen i Västerbottens län, naturbruksgymnasiet i Burträsk, Dorotea kommun, Jägarförbundet och Umeå universitet bedriver SLU integrationsprojektet ”Skogen som integrationsarena”. Projektet syftar bland annat till att rekrytera till skogsutbildningar, och att öka mångfalden och jämställdheten i skogsbrukssektorn. Under 2015 har SLU fått i uppdrag från regeringen att tillsammans med Skogsstyrelsen och Arbetsförmedlingen utbilda och ge praktik för nyanlända inom skogsbruket.

3.9 Studentinflytande

En förutsättning för att nå SLU:s mål för utbildningen är att samarbetet med studenterna är väl fungerande, både i SLU:s olika rådgivande och beslutande organ och via det inflytande som utövas genom kurs- och programvärderingar. SLU har en policy som tydliggör och konkretiserar studentinflytandet vid universitetet.

Sedan kårobligatoriet avskaffades 2010 har SLU följt hur övergången till ett kårmedlemskap baserat på frivillighet påverkar studentinflytandet. Tillströmningen av medlemmar till SLU:s sju studentkårer har hittills varit tillfredsställande, och verksamheten inom kårerna har i stort sett kunnat bibehållas.

Kårerna samverkar i Sluss (SLU:s samlade studentkårer). Det är Sluss som utser representanter till universitets- och fakultetsorgan. SLU värnar om samarbetet med kårerna och bidrar till kårernas arbete, dels ekonomiskt, dels genom att årligen genomföra utbildningsdagar för nytillträdda representanter.

3.10 Samverkan och kontakter med arbetslivet

Samverkan för att öka studenternas arbetslivskontakter är en integrerad del av utbildningen. SLU har beslutat att utveckla och tydliggöra de utåtriktade kontakterna genom att successivt införa fler moment som praktik, studieresor eller annat som genomförs utanför campus eller i samverkan med extern part. Enligt SLU:s riktlinjer ska varje program ha ett genomtänkt koncept för samverkan med den sektor och den bransch som utbildningen är fokuserad mot. Syftet är att underlätta för studenter att få kvalificerade arbeten, samtidigt som arbetsgivarna anser det angeläget att studenterna får relevant arbetslivserfarenhet redan under sin utbildning.

SLU bidrar med medel till studentkårens verksamhet där kontakter med arbetsmarknaden ingår, exempelvis studentkårens arbetsmarknadsdagar.

SLU Karriär är SLU:s service till studenter och doktorander i övergången mellan studier och arbetsliv. Här ingår det webbaserade verktyget Karriärguiden, CV-granskning, karriärvägledning, och databasen SLU Career Gate, där studenter och alumner kan söka efter förslag till examensarbeten och jobb. Under året har tjänsterna utökats med karriärseminarier på svenska och engelska, vilka lockade över 300 studenter. Genom att använda SLU Karriär blir studenten aktiv i den egna karriärplaneringen och i kontakten med arbetslivet redan under studietiden.

Alumnverksamheten ger goda möjligheter till kontakt mellan SLU och de tidigare studenterna. Lite mer än 5 000 alumner har registrerat sig i SLU:s alumndatabas. Vid registreringen får alumnerna tillgång till ett brett nätverk av andra alumner, till SLU Karriärs tjänster samt till nyheter och evenemang. Alumnerna å sin sida bidrar med sin tid till ökad yrkeslivskontakt för studenter genom att hålla föredrag, medverka i filmer och intervjuer, delta på arbetsmarknadsdagar med mera. Under 2015 samlades ett stort antal alumner i samband med att 60 år av samarbete och utbyte mellan SLU och Cornell University firades.

3.11 Kompetensutveckling för yrkesverksamma

SLU:s mål är att erbjuda attraktiva utbildningar inom det livslånga lärandet genom högskolemässig utbildning inom SLU:s sektorer.

Tabell 8 visar antalet helårsstudenter i uppdragsutbildning 2011–2015. Med uppdragsutbildning avses att uppdragsgivaren köper högskolemässig utbildning som bedrivs enligt en godkänd kursplan. Under 2015 har det genomförts en sådan kurs med en omfattning som motsvarar en helårsstudent.

Tabell 8: Helårsstudenter och intäkter i uppdragsutbildning 2011–2015

	2011	2012	2013	2014	2015
Antal hst	3	14	10	4	1
Intäkter, mnkr	13	12	10	9	3

En större mängd utbildning för yrkesverksamma vid SLU sker dock i form av kortare kurser som benämns utbildningsaktiviteter. Dessa aktiviteter ingår i universitets intäkter i uppdragsutbildning, men är inte regelrätt uppdragsutbildning i enlighet med förordningen (SFS 2002:760). De utgör dock en form av kunskapsöverföring som är efterfrågad av näringen. Det genomsnittliga priset på de olika aktiviteterna varierar mellan åren och skillnaden beror på utbudet.

För att få en samlad bild och för att stödja uppdragsutbildning och utbildningsaktiviteter som en integrerad del av SLU:s verksamhet finns ett fakultetsövergripande sekretariat.

3.12 Tilläggsutbildning för utländska veterinärer

Återrapportering: Av anslaget ska minst 3 715 000 kronor användas för tilläggsutbildning för utländska veterinärer. Utbildningen ska ske i enlighet med förordningen (2008:1101) om högskoleutbildning som kompletterar avslutad utländsk utbildning. Av årsredovisningen ska framgå antalet helårsstudenter som har deltagit i utbildning samt de viktigaste erfarenheterna av satsningen.

Tilläggsutbildningen för utländska veterinärer har flyttats från Skara till Uppsala. I samband med flytten omarbetades utbildningen från grunden för att kunna erbjuda ett kursupplägg som bättre är anpassat till studenternas skilda förkunskaper och som sker i integration med ordinarie veterinärprogram. Utbildningens omfattning har ökat från 90 högskolepoäng till 120 högskolepoäng.

Under 2015 sjösattes den nya tilläggsutbildningen i Uppsala. Under våren 2015 pågick antagningsarbete i enlighet med ett nytt meriteringssystem. Erfarenheter från en liknande tilläggsutbildning för läkare som ges vid Karolinska institutet har beaktats i arbetet med att utforma ett meriteringssystem som är baserat på både formella meriter och intervjuer. Totalt sökte 42 utländska veterinärer utbildningen, varav 30 utförde det skriftliga testet, som främst utvärderade prekliniska kunskaper. De 15 högst rankade studenterna bjöds in till intervju. Slutligen erbjöds de sju studenterna med högst meriteringspoäng och fullständiga förkunskapskrav plats i den nya tilläggsutbildningen, med kursstart i oktober 2015. De motsvarade 1,98 helårsstudenter.

Samtidigt under 2015 har ett omfattande och resurskrävande arbete pågått med att koordinera, konstruera och genomföra examinationstillfällen för de utländska veterinärer som påbörjat, men ännu inte avslutat, den tidigare tilläggsutbildningen i Skara. Totalt 12 studenter hade 1-14 obligatoriska moment/examinationer kvar att avsluta. Under året har 18 olika obligatoriska inlämningsuppgifter, samt skriftliga eller praktiska examinationstillfällen, erbjudits i 15 olika ämnesområden.

3.13 Ekonomisk redovisning av utbildning på grundnivå och avancerad nivå

Åtterrapporing: SLU ska redovisa kostnader per redovisningsområde samt intäkter fördelat på anslagsmedel, avgifter respektive externa bidrag. SLU ska redovisa kostnader och intäkter för utbildning på grundnivå och avancerad nivå samt för forskning och utbildning på forskarnivå. Kostnader och intäkter för uppdragsutbildning och uppdragsforskning ska särredovisas.

Av tabell 9 framgår intäkter, kostnader och finansiering för redovisningsområdet utbildning på grundnivå och avancerad nivå. En samlad redovisning per redovisningsområde finns i avsnitt 11.1.

Redovisningsområdet uppvisar ett resultat på 7 mnkr för år 2015. Sammantaget redovisar utbildning på grundnivå och avancerad nivå ett negativt utgående kapital på -21 mnkr, varav -14,5 mnkr utgörs av djursjukvård. Utbildningarna vid SLU drabbades hårt av den treåriga reducering av anslaget med 30 mnkr som riksdagen beslutade om år 2012 och som gällde för åren 2013–2015. Universitetet har ansträngt sig för att anpassa verksamheten till den lägre anslagsnivån. Med verkan från och med år 2016 har riksdagen återställt anslagsnivån med hela beloppet i prisuppräknat skick. Under 2014 infördes vid SLU en enhetlig styrning av utbildningarna och medel fördelas enligt ny modell från och med 2015.

Avgiftsintäkterna från djursjukvård uppgick totalt till 137 mnkr för 2015 (2014: 133 mnkr), varav 44 mnkr (2014: 42 mnkr) ingår i tabellen nedan som utbildning på grundnivå och avancerad nivå. Av intäkterna till redovisningsområdet, exklusive avgifter i djursjukvården, utgör statsanslaget 94 procent (2014: 92 procent).

Tabell 9: Intäkter, kostnader och finansiering för redovisningsområdet utbildning på grundnivå och avancerad nivå (mnkr).

	2013	2014	2015
Balanserad kapitalförändring	-38	-36	-35
Justering av kapital			7
Intäkter	515	529	527
varav grundutbildning	505	520	524
varav uppdragsutbildning	10	9	3
Kostnader	-513	-528	-520
varav inom grundutbildning	-503	-519	-517
varav inom uppdragsutbildning	-10	-9	-3
Årets kapitalförändring	2	1	7
S:a kapital	-36	-35	-21
Finansiering via			
Anslag	434	449	456
Bidrag	6	7	7
Avgifter	75	73	64

2014 klassificerades djursjukvård om mellan redovisningsområdena och jämförelsetalen räknades om.

3.13.1 Prestationsmått – utbildning på grundnivå och avancerad nivå

I tabell 10 redovisas kostnad per prestation inom redovisningsområdet utbildning på grundnivå och avancerad nivå. I beräkningen av kostnaden är uppdragsutbildning, beställd utbildning och djursjukvård exkluderade. Kostnaden per helårsstudent och helårsprestation har varit stabil under den senaste treårsperioden.

Tabell 10: Kostnad (tkr) per helårsstudent och helårsprestation 2013–2015

	2013	2014	2015
Kostnad	452 377	451 584	446 080
Antal helårsstudenter	3 879	3 838	3 812
Antal helårsprestationer	3 523	3 550	3 525
Kostnad per helårsstudent	117	118	117
Kostnad per helårsprestation	128	127	127

4 Utbildning på forskarnivå

SLU strävar efter att *doktorer utbildade vid SLU ska vara eftertraktade för sin höga kompetens, nationellt såväl som internationellt*.

För att nå detta mål prioriterar SLU:

- 1) Öppen rekrytering,
- 2) En förutsägbar försörjning på en rimlig nivå för den enskilde forskarstudenten,
- 3) Kurser och andra aktiviteter som stödjer forskarstudenternas inläring och träning,
- 4) Utbildningsstrukturer, så kallade forskarskolor, som främjar kontakter och diskussioner, vilka i sin tur leder till förståelse av forskningens villkor, sammanhang och samhällsroll,
- 5) Pedagogiskt tränade handledare (se avsnitt 3.7),
- 6) Avhandlingsarbeten grundade i forskningsprojekt med internationell konkurrenskraft (se kap 5).

4.1 Rekrytering

En öppen rekryteringsprocess hjälper till att uppfylla SLU:s mål att *rekrytera de bästa forskarstudenterna*. Lediga utbildningsplatser på forskarnivå annonseras mestadels via universitetets hemsidor. En del av dem annonseras även i dagspress och i internationella forskningstidsskrifter.

Rekrytering av nya forskarstudenter sker även i samband med internationella forskningssamarbeten eller genom att internationella studenter med stipendieförsörjning från sitt hemland kontaktar presumtiva handledare. För att garantera såväl rättssäkerhet för studenterna som kvalitetsmålen, antas samtliga forskarstudenter av fakultetsnämnderna. För att säkerställa rättssäkerheten granskar SLU:s utbildningsavdelning behörigheten för alla som antas till utbildning på forskarnivå.

4.2 Nyantagna och aktiva forskarstudenter

Återrapportering: SLU ska redovisa deltagandet i utbildning på grundnivå, avancerad nivå och forskarnivå uppdelat på kvinnor och män.

Under 2015 antog SLU 73 forskarstudenter vilket är en markant minskning jämfört med tidigare år. Sett i ett tioårigt perspektiv har antalet nyantagna varierat kraftigt, men det har endast undantagsvis varit något lägre än 100. Nedgången är dock inte helt oväntad eftersom det totala antalet nyantagna doktorander i Sverige har minskat kraftigt sedan 2012 (Universitetskanslersämbetet & SCB, *Statistiskt meddelande: Doktorander och examina på forskarnivå 2014*). Andelen av de nyantagna (16 procent) som påbörjade en licentiatutbildning var däremot på samma nivå tidigare år.

Under 2015 hade SLU 638 aktiva forskarstudenter varav 59 procent var kvinnor (tabell 11, se även tabell 7 i avsnitt 3.8.). Det låga antalet aktiva forskarstudenter 2015 orsakas av att en låg antagning och en relativt hög examinering sammanfaller.

4.2.1 Studiefinansiering

Doktorandanställning är den fortsatt dominerande försörjningsformen för SLU:s forskarstudenter (68 procent 2015). Andelen som har annan form av studiefinansiering är fortsatt låg. Från och med 2013 antas inga nya doktorander med utbildningsbidrag som finansieringsform.

Tabell 11: Utbildning på forskarnivå 2011–2015

	2011		2012		2013		2014		2015	
	Antal	Kv %	Antal	Kv %	Antal	Kv %	Antal	Kv %	Antal	Kv %
Forskarstudenter										
Nyantagna	140	56	111	54	92	61	102	52	73	53
varav till licentiat	14	79	13	62	16	75	27	41	12	75
Aktiva	761	58	737	57	721	57	710	57	638	59
Studiefinansiering*										
Doktorandanställning	531	61	537	59	511	58	492	58	437	59
Utbildningsbidrag	16	56	13	62	8	50	0	-	0	-
Annan SLU-anställning	67	60	73	56	64	52	79	53	80	58
Annan anställning utanför högskolan	43	65	40	65	45	62	44	64	48	67
Stipendium	73	42	76	43	68	54	68	54	58	53
Företagsdoktorand	38	47	42	50	41	59	43	58	47	45
Övrig finansiering	55	45	44	48	45	40	39	44	30	63
Examina										
Doktorsexamina	114	56	104	51	85	57	111	46	119	54
varav doktorsexamen som föregåtts av tidigare licentiatexamen	10	60	6	33	3	33	4	0	8	38
Licentiatexamen	14	43	16	56	14	64	7	71	12	58
Beräknade examina**	116		109		90,5		112,5		121	
Studietider terminer										
Nettostudietid/dr-examen	8,9		8,5		8,5		8,7		8,4	
Nettostudietid/lic-examen	6,3		5,7		5,7		5,0		6,3	

* En forskarstudent kan under ett år ha flera olika försörjningsformer. Det innebär att samma person kan finnas med i sammanställningen under flera olika försörjningsformer.

** En licentiatexamen ger en halv poäng och en doktorsexamen utan en licentiatexamen på vägen ger en poäng. Följaktligen ger en doktorsexamen som föregåtts av en licentiatexamen en halv poäng.

4.3 Genomströmning och examinerade

Under 2015 beräknades antal examina till 121 vilket är fler än många av de tidigare åren. Begreppet beräknade examina grundar sig i att en doktorsexamen, utan en licentiatexamen på vägen, ger en poäng, medan en licentiatexamen, eller en doktorsexamen som föregåtts en licentiatexamen, ger en halv poäng. Drygt hälften av de som tog examen var kvinnor (se tabell 11).

Några av de forskarstudenter som antas till en utbildning med licentiatexamen som mål överförs till en forskarutbildning med doktorsexamen som mål redan innan de avlagt licentiatexamen. Detta gör att det

alltid är färre som avlägger licentiatexamen än som antas till den nivån. Det är fortsatt ovanligt att en forskarstudent först tar en licentiatexamen och därefter en doktorsexamen. Det totala antalet forskarstudenter som avslutar sin utbildning med en licentiatexamen ligger vanligen på 10–15 personer per år, och under 2015 var det 12 personer.

Den genomsnittliga nettostudietiden för doktorsexamen var 8,4 terminer år 2015, det vill säga något längre än de anvisade 8 terminerna (se tabell 11). Resultatet är ändå tillfredsställande med tanke på utbildningens individuella karaktär och de risker som finns vad gäller oförutsedda hinder i forskningen. Den genomsnittliga nettostudietiden är beräknad genom att dividera den sammanlagda nettostudietiden med antalet examinerade under året. (Ett fåtal individer som har haft en exceptionellt kort nettostudietid har lämnats utanför beräkningen.)

En kohortanalys av dem som antogs till forskarutbildning under perioden 2000–2009 ger en översiktlig bild av genomströmningen inom utbildningen på forskarnivå (se tabell 12). Varje doktorandgrupp som antogs under samma år har följts upp, och i tabellen redovisas hur många av dessa som har avlagt examen och hur många som fortfarande är aktiva eller inaktiva. Av de 1 319 forskarstuderande som antogs under 10-årsperioden har 76 procent avlagt en doktorsexamen och 9 procent har avlagt en licentiatexamen. Andelen som tar examen per kohort varierar, men vanligen avslutar tre av fyra antagna med doktorsexamen.

Tabell 12: Antagna forskarstudenter 2000-2009, kohortanalys

Antagningsår	Antagna	Doktors-examen	Licentiat-examen	Aktiva	Inaktiva >2 år*	Andel doktorsexamen
2000	140	102	13	6	32	73%
2001	161	132	11	0	29	82%
2002	159	129	12	4	26	81%
2003	134	102	16	4	28	76%
2004	130	106	13	7	17	82%
2005	94	70	8	10	14	74%
2006	111	87	12	9	15	78%
2007	111	92	10	6	13	83%
2008	149	104	12	25	20	70%
2009	130	77	12	36	17	59%

*I gruppen inaktiva ingår de som inte tagit ut en doktorsexamen och som inte har rapporterat någon aktivitet under 2014 och 2015, vilket inkluderar några som har tagit ut en licentiatexamen men aldrig har haft för avsikt att ta ut en doktorsexamen.

4.4 Jämställdhet och mångfald

Både bland nyantagna och bland aktiva doktorander är könsfördelningen relativt jämn på totalnivå (se tabell 11), och män och kvinnor har i stort sett samma former av studiefinansiering. Bland kvinnorna var 67 procent anställda som doktorander jämfört med 68 procent bland männen. För övriga försörjningsformer är skillnaderna mellan könen försumbara.

Forskarstudenter med grundutbildning och erfarenhet från andra länder är en viktig del av SLU:s internationalisering, och bidrar till SLU:s mål om en stark internationell dimension. Enligt nationell statistik från SCB var 69 procent av de nyantagna forskarstudenterna vid SLU utländska år 2014. Av de nyantagna

kvinnorna var 58 procent utländska och för männen var motsvarande siffra 81 procent (Universitetskanslersämbetet & SCB, *Statistiskt meddelande: Doktorander och examina på forskarnivå 2014*).

4.5 Kvalitets- och utvecklingsarbete

4.5.1 Universitetsgemensamma kurser

Utbildning på forskarnivå innebär inte bara att den blivande forskaren ska förvärva djupa ämneskunskaper och bli specialist inom sitt område. För att bli konkurrenskraftig, både inom och utom universitetsvärlden, krävs också generella kunskaper och färdigheter.

Varje år ger SLU ett tjugotal universitetsgemensamma baskurser för forskarstudenter i bland annat ledarskap, statistik, informationssökning, vetenskapligt skrivande, presentationsteknik, pedagogik, vetenskapsfilosofi och forskningsetik. Förutom utökade kunskaper och färdigheter inom de respektive ämnena, leder dessa kurser även till att forskarstudenter från olika vetenskapsområden och traditioner träffas och diskuterar ämnen som det kanske inte alltid finns utrymme för i det dagliga arbetet. Under 2015 genomfördes 17 baskurser med sammanlagt 313 godkända deltagare.

4.5.2 Forskarskolor

Ett uttalat strategiskt mål är att forskarskolor ska skapa förutsättningar för att utbildningen även bedrivs i samverkan med näringsliv, offentlig sektor och internationella partners. Sammanlagt finns ett tiotal aktiva forskarskolor, placerade vid någon av SLU:s fyra fakulteter. Forskarskolor ska skapa ett större tvärinstitutionellt utbildningssammanhang med ett stort och varierat utbud av utbildningsaktiviteter, vilket kan vara svårt att prioritera eller finansiera för en enskild institution eller forskargrupp.

Forskarskolorna är formade kring ämnesteman, ofta av tvärvetenskaplig karaktär, och aktivitetsutbudet skapas i samverkan med forskarstudenter och handledare. Forskarskolorna är öppna för alla SLU:s forskarstudenter, det krävs alltså inget formellt medlemskap eller motsvarande.

4.5.3 Universitetsgemensamma riktlinjer

SLU har sedan 1 januari 2013 universitetsgemensamma riktlinjer för utbildning på forskarnivå. Efter en uppföljning genomfördes smärre revideringar av riktlinjerna under 2015. Till exempel infördes krav på att alla doktors- och licentiatexamina vid SLU ska innehålla poänggivande utbildning i vetenskapsteori och forskningsetik. Utbildningen ska bland annat behandla regler angående fusk och plagiering.

4.6 Internationellt utbildningssamarbete

Inom det EU-finansierade programmet Erasmus Mundus är SLU-partneruniversitet i ett Erasmus Mundus Joint Doctorate-program: *European Graduate School in Animal Breeding and Genetics* (EGS-ABG).

SLU deltar dessutom aktivt i universitetsnätverken Nova och ELLS (se avsnitt 3.6), och i Sida:s *Research Training Partnership Programme* (se avsnitt 7.2).

5 Forskning

SLU:s övergripande strategi är att fortsätta att utveckla excellent, konkurrenskraftig och samhällsnyttig forskning inom ramen för de prioriterade områdena *En biobaserad ekonomi* respektive *Miljö, hälsa och välbefinnande*. Redan starka områden ska utvecklas och excellent forskning ska premieras samtidigt som mindre utvecklade forskningsområden, som är viktiga för SLU:s utbildningar och samverkan med intressenter, ska stöttas.

SLU redovisar samma kvalitetsindikatorer som regeringen använder för fördelning av forskningsanslaget: vetenskaplig publicering samt extern finansiering. Vid SLU har den vetenskapliga publiceringen och den externa finansieringen ökat den senaste femårsperioden, men jämfört med 2014 har båda minskat något.

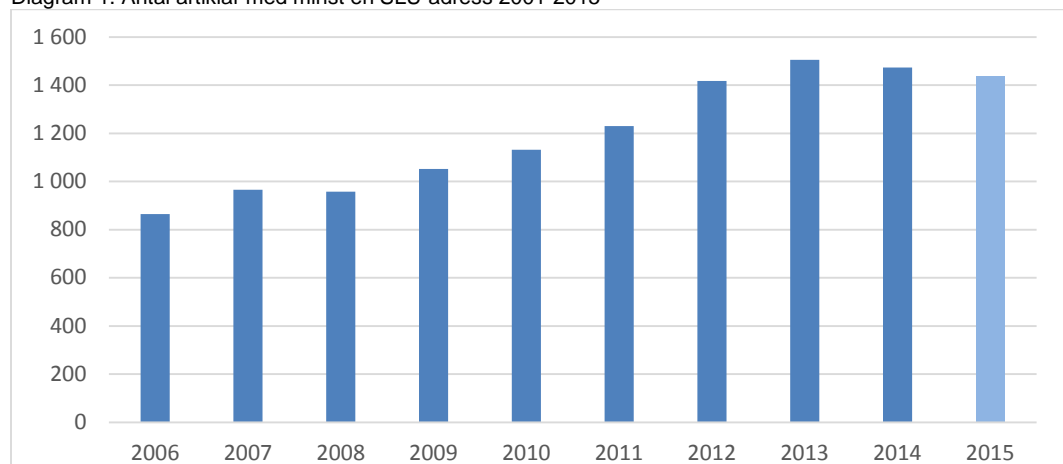
5.1 Vetenskaplig publicering

SLU:s mål är att forskningen ska *vara av högsta kvalitet och internationellt ledande inom områden av strategisk betydelse för SLU:s verksamhetsidé och utbildningsuppdrag*.

Forskare vid SLU publicerade under 2015 cirka 1 440 artiklar och ”reviews”, vilket är en minskning med cirka 2 procent jämfört med 2014. Antalet utgör en uppskattning baserat på uttag i Web of Science i januari 2016 och är erfarenhetsmässigt uppräknat med 8 procent beroende på eftersläpning i registreringen. Då det totala antalet publicerade artiklar vid svenska lärosäten fortsatt ökar innebär det att andelen artiklar med minst en SLU-författare minskar. År 2015 var andelen 5,0 procent att jämföra med 5,4 procent år 2014.

Åren 2010–2013 var den procentuella ökningen av antalet publicerade artiklar högre för SLU-författare jämfört med riket i genomsnitt. Den senaste tvåårsperioden, 2013–2015, har emellertid SLU:s publicering minskat samtidigt som det totala antalet publicerade artiklar i Sverige fortsatt öka med cirka fem procent per år. En förklaring till det minskande antalet publicerade artiklar vid SLU är att personalvolymen inom grupperna professorer, lektorer, meriteringsanställda och doktorander har sjunkit under samma period (se avsnitt 8.1).

Diagram 1. Antal artiklar med minst en SLU-adress 2001-2015*

*2015 års värde en uppskattning baserad på uttag i Web of Science i januari 2016 och uppräknat med 8 procent.

En analys av 2015 års publicering visar att tio forskningsområden står för cirka hälften av det totala antalet publikationer vid SLU. Flest artiklar har publicerats inom områdena *ekologi* och *miljövetenskap* följt av *växtvetenskap*, *skogsvetenskap* och *veterinärmedicin*. Dessa fem områden står för 35 procent av SLU:s publicering. Det enskilda område som är mest framgångsrikt med avseende på fältnormerad medelcitering är *ekologi* följt av *växtvetenskap* och *veterinärmedicin*. Artiklar med minst en SLU-författare inom området *ekologi* citeras i genomsnitt 64 procent mer än världsgenomsnittet. Den fältnormerade medelciteringen baseras på artiklar publicerade åren 2010–2014.

Artiklar inom områdena *växtvetenskap* och *veterinärmedicin* är även dessa högciterade (cirka 50 procent över världsgenomsnittet). Andra områden där SLU är framgångsrika och samtidigt står för en stor andel av den totala publiceringen i riket är *växtproduktion* och *mark och vatten*. Observera att indelningen i forskningsområden sker i enlighet med Web of Science och att dessa inte alltid följer de institutions- eller fakultetsindelningar som finns vid SLU. Ett exempel är det framgångsrika området *växtvetenskap*, där forskning bedrivs vid tre av SLU:s fakulteter.

Studerar man hur de enskilda forskningsområdena har utvecklats över tid (med avseende på medelcitering) bör området *ekologi* framhållas. Området har haft en ökande fältnormerad medelcitering de fem senaste mätperioderna (2006–2010 till och med 2010–2014). Vidare kan konstateras att *veterinärmedicin* och *växtvetenskap* ligger på en stabil hög nivå sett över en tioårsperiod även om medelciteringen inom *växtvetenskap* sjunkit något från den högsta nivån 2006–2010.

Tabell 13 visar de tio forskningsområden där SLU publicerade flest artiklar 2015 samt vilken citeringsgrad artiklar publicerade inom respektive område haft under perioden 2010–2014.

Tabell 13. Antal publicerade artiklar för de tio forskningsområden med högst publicering 2015.

Forskningsområde ¹⁾	Antal artiklar 2015 ²⁾	Fältnormerad medelcitering ³⁾ 2010-2014	SLU:s andel av rikets publicering inom området ⁴⁾ 2010-2014
Ekologi	164	1,64	31%
Miljövetenskap	152	1,37	18%
Växtvetenskap	103	1,53	41%
Skogsvetenskap	92	1,20	68%
Veterinärmedicin	91	1,50	73%
Genetik	52	1,14	10%
Jordbruksvetenskap, mjölk- och husdjursvetenskap	51	1,22	87%
Växtproduktion	49	1,33	73%
Biokemi och molekylärbioologi	49	1,30	7%
Miljöteknik	41	0,82	12%
Mark och vatten	38	1,35	64%

¹⁾ Indelning enligt Web of Science.

²⁾ Avser uttag i Web of Science t.o.m. 2015-11-26.

³⁾ Antalet citeringar dividerat med medelvärdet för alla publikationer inom samma område, år och typ av publikation. Ett värde på 1,00 innebär att SLU:s forskare inom området citeras i genomsnitt lika mycket som övriga världen. Ett värde på 1,50 innebär att man citeras 50 procent mer än genomsnittet i världen inom området.

⁴⁾ Andel av alla svenska artiklar inom området som har minst en SLU-författare under perioden.

Sampublicering är ett mått på graden av samarbete med andra lärosäten och organisationer. En lista (tabell 14) över de organisationer som SLU sampublicerar mest med innehåller åtta svenska universitet, sju europeiska universitet samt ett flertal framstående utländska och svenska forskningsinstitut. Med de fyra mest frekventa samarbetsparterna finns en tydlig geografisk koppling till SLU:s huvudorter.

Tabell 14. De mest frekventa samarbetsparterna utifrån sampublicering 2011–2015.

	Antal artiklar
Uppsala universitet	512
Umeå universitet	497
Lunds universitet	307
Statens veterinärmedicinska anstalt (SVA)	280
Universud Paris	251
Stockholms universitet	220
Århus universitet	211
Köpenhamns universitet	206
Institut National de la Recherche Agronomique (INRA)	195
Helsingfors universitet	187
Göteborgs universitet	161
Karolinska institutet	148
Centre National de la Recherche Scientifique (CNRS)	147
Norwegian University of Life Science	135
University of California System	125
Wageningen university	119
Linköpings universitet	104
Swiss Federal Institutes of Technology	96
Kungl. Tekniska högskolan	92
United States Department of Agriculture (USDA)	90
Ghent university	85
Max Planck Society	84

Källa: InCites (Web of Science-data)

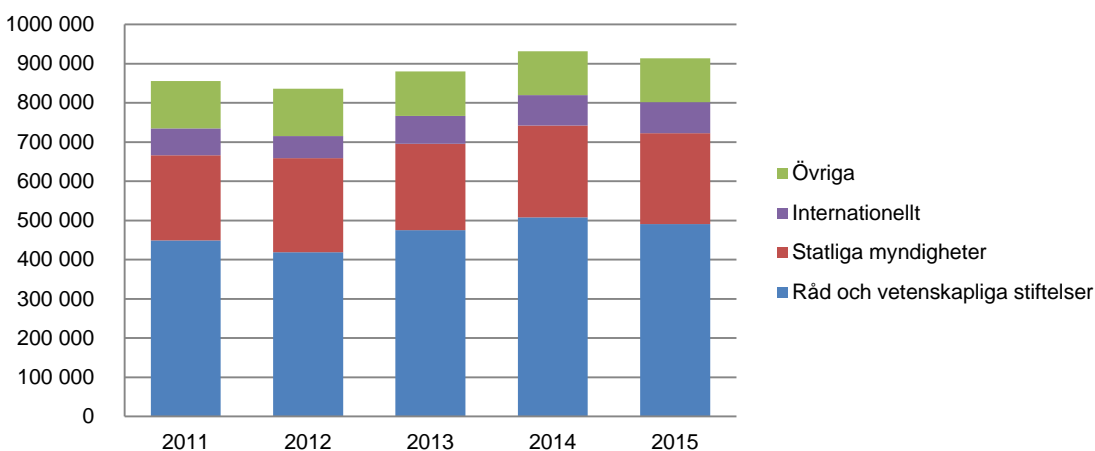
Under den senaste dryga tioårsperioden (2004–2015) har det genomsnittliga antalet författare till en artikel/review ökat. År 2004 var det vid SLU i genomsnitt 4,4 författare per artikel medan det 2015 hade ökat till 6,8 författare per artikel.

En analys av sampubliceringen i ett internationellt perspektiv visar att USA är det enskilda land som SLU:s forskare i störst utsträckning sampublicerar med. Under 2015 hade nästan 15 procent av artiklarna minst en medförfattare från USA. Andra länder som SLU-forskare relativt frekvent publicerar artiklar tillsammans med är Tyskland (12 procent) samt Danmark, Norge, England och Frankrike (6-8 procent).

5.2 Extern finansiering

Enligt SLU:s strategi ska universitetet *öka den externa finansieringen inom forskning och utbildning på forskarnivå*. Mellan 2014 och 2015 har inbetalningarna av externa bidrag och uppdrag minskat med 2 procent, men sett över en femårsperiod handlar det om en ökning med 7 procent (diagram 2). År 2015 utgjorde extern finansiering 57 procent av den totala forskningsfinansieringen till SLU, vilket kan jämföras med 54 procent år 2011.

Diagram 2. Inbetalningar av externa bidrag och uppdrag, forskning och utbildning på forskarnivå (mnkr)

Mer än hälften av SLU:s externa forskningsfinansiering utgörs av bidrag från forskningsråd och vetenskapliga stiftelser, dvs. sådana bidrag som erhållits i konkurrens efter bedömning av sakkunniga. Mellan 2011 och 2015 har finansieringen från denna grupp ökat med 9 procent. I gruppen finns forskningsrådet Formas som är SLU:s enskilt största forskningsfinansiär (265 mnkr år 2015). Bidrag från Formas utgjorde 29 procent av SLU:s externa forskningsfinansiering 2015. Vetenskapsrådet, vilket vanligtvis är den största forskningsfinansiären vid andra universitet, stod för 7 procent av SLU:s externa forskningsfinansiering år 2015. Den låga andelen kan delvis förklaras av att Vetenskapsrådet har ett uttalat ansvar för grundforskning, och att rådet i stor utsträckning finansierar ämnesområden där SLU inte har någon forskning.

Finansiering från statliga myndigheter har ökat med 7 procent mellan 2011 och 2015. Naturvårdsverket (45 mnkr), Vinnova (31 mnkr) och Energimyndigheten (31 mnkr) var de största finansiärerna 2015. Det är ganska stora variationer mellan åren hur stor finansiering SLU får från olika myndigheter. Statens jordbruksverk, som 2011 var största finansiär bland de statliga myndigheterna, har minskat sin finansiering från 42 mnkr till 19 mnkr mellan 2011 och 2015.

Också den internationella finansieringen har ökat under femårsperioden, om än från en låg nivå. Mellan 2011 och 2015 ökade finansiering från internationella källor med 15 procent. Knappt hälften av den internationella finansieringen utgörs av bidrag från EU:s ramprogram för forskning och utveckling (inklusive forskningsrådet ERC): 35 mnkr år 2015.

Det bör framhållas att den externa forskningsfinansieringen i högskolesektorn som helhet har ökat kraftigt under senare år, bland annat beroende på att de statliga forskningsråden har fått höjda anslag. SLU följer utvecklingen av den externa finansieringen noggrant. Analyser visar på att SLU:s andel av högskolesektorns totala externa intäkter har minskat något den senaste tioårsperioden.

För att långsiktigt utveckla externfinansieringen har SLU under 2015 startat projektet Radar. Projektet syftar till att stärka universitetets kapacitet att finansiera forskning i ett komplicerat och internationellt finansieringslandskap som ställer krav på nätverkande och omvärldsanalys. Projektet kopplar samman internationell expertis med erfarenheter från sex pilotinstitutioner i en lärandeprocess mellan institutioner

och centrala stödfunktioner. Viktiga frågor är ledarskapet och hur man arbetar strategiskt med externfinansiering, tillgången på kvalificerad projektledarkapacitet i stora projekt samt bättre samordning mellan stödfunktioner på olika nivåer inom universitetet.

5.3 Större bidrag och utmärkelser till SLU:s forskare

För andra året i rad har SLU förärats Konung Carl XVI Gustafs professur i miljövetenskap. SLU kommer under 2016/17 att vara värd för professor Stephen M. Redpath från University of Aberdeen i Skottland. Stephen Redpath ska verka vid institutionen för ekologi och bidra till att utveckla forskningen om konflikter i samband med förvaltning och bevarande av vilt- och rovdjursstammar. Han kommer framförallt att vara verksam vid SLU:s forskningsstation i Grimsö i Bergslagen.

Ett nytt skogsforskningsprojekt vid SLU har fått drygt 39 miljoner kronor från Knut och Alice Wallenbergs stiftelse. En forskargrupp vid institutionen för skogens ekologi och skötsel, ledd av professor Torgny Näsholm, hoppas kunna ge en helt ny bild av de nordliga skogarnas kol- och vattencykler.

Ytterligare ett stort anslag från Knut och Alice Wallenbergs stiftelse har tilldelats ett forskningsprojekt om stresståliga växter för framtidens jord- och skogsbruk. SLU-professorerna Hans Ronne, Claudia Köhler och Jan Stenlid är medsökande på projektet som tilldelats nära 40 miljoner kronor för forskning om stresshantering hos växter. Projektet koordineras av Umeå universitet.

Under 2015 gavs klartecken för fas 2 av programmet *Mistra Biotech*. Anslaget från Mistra på 50 miljoner kronor kommer att användas till dels naturvetenskaplig forskning kring biotekniska lösningar för hållbar livsmedelsproduktion med mindre miljöpåverkan och hälsosammare produkter, och dels samhällsvetenskaplig forskning kring sociala, ekonomiska och etiska aspekter av användningen av bioteknik inom lantbruksproduktionen.

Sida har beslutat om finansiering av programmet *Agriculture for Food Security Post 2015 – translating science into policy and development* med 60 miljoner kronor över en fyraårsperiod. SLU kommer att koordinera programmet som utvecklats i samarbete mellan SLU, Lunds universitet, Göteborgs universitet och Stockholm Environment Institute. Programmet är uppdelat på fyra teman varav SLU leder två.

SLU har blivit koordinator för ett infrastrukturprojekt inom Horizon 2020: *B3Africa – Bridging Biobanking and Biomedical Research across Europe and Africa*. Projektet, som har en tilldelad budget på drygt 2 miljoner euro, syftar till att skapa en samarbetsplattform och ett ramverk för teknisk informatik för integrering av biobanker inom och mellan Afrika och Europa. Detta inkluderar bland annat att utveckla gemensamma etiska och regulatoriska krav, datalagringsmodeller och standarder, samt utbildning och kapacitetsutveckling.

5.4 Strategiska satsningar

SLU har gjort en strategisk satsning på en intern fond för forskningsinfrastruktur. Satsningen är en konsekvens av regeringens ökade krav på lärosäten att själva ta ansvar för investeringar och finansiering av nödvändig infrastruktur. Medel ur fonden delas ut genom ett årligt ansöknings- och granskningsförfarande. Infrastrukturstödet ska understödja forskares och institutioners arbete med att utveckla forskningsinfrastruktur som möjliggör högkvalitativ forskning och bidrar till ett effektivt resursutnyttjande.

I enlighet med SLU:s strategi för 2013–2016, ska universitetet prioritera forskning kring hållbart nyttjande av naturresurserna och de globala utmaningarna. Dessa frågor är i stor utsträckning tvärvetenskapliga till sin karaktär. För att både underlätta ett sådant arbetssätt och identifiera de tvärvetenskapliga forskningsfrågor där SLU har potential att vara en viktig aktör, har universitetet identifierat och satsat på fyra olika områden, så kallade framtidsplattformar. Satsningen innebär att universitetet får en bättre struktur för att hantera dessa frågor, såväl internt som gentemot externa intressenter. De fyra framtidsplattformarna går under benämningarna Future Agriculture, Future Forests, Future Urban Sustainable Environment samt Future Animal Health and Welfare. Satsningen som inleddes 2009 kommer under nästa år att följas upp med avseende på hur den har utvecklats i relation till satsningens intentioner, inför beslut om fortsatt utformning och finansiering.

5.5 Regeringens strategiska forskningsområden

Åtterrapporing: För de strategiska forskningsområdena som SLU har erhållit medel inom ska redovisas hur mycket medel som har förbrukats samt om och hur bidragen per strategiskt område har fördelats till andra lärosäten. SLU ska även redovisa extern finansiering och annan samverkan från forskningsfinansiärer, näringsliv och det övriga samhället i dessa satsningar.

Trees and Crops for the Future (TC4F) är ett av de 43 forskningsprogram som ingick i regeringens satsning på strategiska forskningsområden (SFO) under 2010–2015. TC4F bedrivs som ett samarbete mellan SLU, Skogforsk och Umeå universitet. Inför nästa fas har samtliga SFO utvärderats av forskningsråden. Utvärderingen ser totalt sett positivt på TC4F och rekommenderar regeringen att ge fortsatt stöd till programmet. I utvärderingen konstateras att TC4F bedriver forskning av mycket hög kvalitet och att regeringens satsning har bidragit till fler och bättre publikationer. Dessutom lyfts det starka samarbetet med industrin och andra externa aktörer, framförallt Skogforsk, fram. Även styrningen av programmet bedöms vara tillräcklig. I och med TC4F:s positiva omdömen, rekommenderar Vetenskapsrådet att programmet ska fortsätta att erhålla medel motsvarande den summa som programmet hade under år 5. SLU har under 2015, i samråd med Umeå universitet och Skogforsk, fattat beslut om att programmet ska fortsätta i en fas II som ett sammanhållet program inom detta för SLU mycket viktiga forskningsområde.

TC4F erhöll 26,7 mnkr under 2015, varav 22,6 mnkr har förbrukats. Av de erhållna medlen har 5,1 mnkr fördelats till Umeå universitet och 1,1 mnkr till Skogforsk. Den externa finansieringen uppgick till 1,1 mnkr.

5.6 Utvärderingar och uppföljning av vissa forskningsinsatser

Mot bakgrund av den universitetsövergripande utvärderingen av SLU:s forskning och fortlöpande miljöanalys – ”Kvalitet och Nytt, KoN 09” – gjordes att stort antal strategiska satsningar under perioden 2010–2015. Dessa strategiska satsningar, som omfattat cirka 80 miljoner kronor per år, utvärderades under 2014. Utvärderarnas bedömning var att dessa strategiska satsningar som helhet har varit mycket positiva för SLU. Resultatet av utvärderingen för de olika satsningarna har under 2015 beretts inför beslut om den fortsatta verksamhetens utformning och finansiering. Merparten av satsningarna fortsätter med fakulteterna som huvudansvariga och med finansieringen överförd till fakulteternas basanslag.

Den strategiska satsningen på infrastruktur för biovetenskap har utvärderats. Satsningen som pågått under perioden 2012–2015 omfattar två metabolomikplattformar samt en core-facilitet för bioinformatik. Satsningen baserades på ett behov av universitetsgemensamma teknikplattformar och samlad expertis kring bioinformatik m.m. Utvärderingen kom fram till att satsningen haft tydliga positiva effekter för SLU. Berörda fakulteter har fått i uppdrag att fortsatt ansvara för verksamheterna.

I mars 2015 redovisade SLU sin samlade finansiering och publicering inom ramen för Formas ansvarsområden, vilket omfattar i stort sett all forskningsverksamhet vid SLU. Vidare redovisades 15 fallstudier som exemplifierar hur SLU:s forskning får genomslag i samhället. Den omfattande redovisningen föranleddes av ett regeringsuppdrag till Formas att genomföra en övergripande analys av den forskning som rådet finansierar inom sina ansvarsområden.

Ytterligare ett större redovisningsuppdrag har under året genomförts på anmodan av Formas. Detta har gjorts inom ramen för ett regeringsuppdrag till Formas om att ta fram förslag på en nationell forskningsstrategi till stöd för miljökvalitetsmålet Giftfri miljö. Redovisningen omfattade en deskriptiv och kvantitativ redogörelse för pågående och möjlig framtida forskningsverksamhet vid SLU som kan bidra till att uppfylla miljökvalitetsmålet Giftfri miljö.

5.7 Visst internationellt forskningsamarbete

Global Challenges University Alliance (GCUA) är ett SLU-initiativ för att samla de främsta universiteten på varje kontinent kring frågor om livsmedelsförsörjning, bioenergifrågor, hållbar stadsutveckling och klimat. GCUA har intensifierat sin verksamhet under 2015, och beslut har fattats om en femårig satsning för att utveckla samarbete mellan SLU och ett tjugotal universitet från samtliga världsdelar. Under året har två seminarier och tre sommarskolor för doktorander genomförts. Teman för seminarierna var viltfrågor respektive animalieproduktion. Sommarskolorna täckte områdena vattenbruk, framtidens skogar respektive gröna och hållbara städer. Sammantaget deltog 150 forskare och doktorander i arrangemangen, varav ungefär 80 procent från partnerorganisationerna. Ett formellt samarbetsavtal har utvecklats och en process för undertecknande har inletts. Under 2016 kommer för första gången GCUA-arrangemang att genomföras av SLU:s samarbetspartners.

SLU har som nationell representant tecknat ett Memorandum of Understanding med *Collaborative research network on sustainable temperate agriculture* (Temp Ag). Ytterligare sju länder ingår i samarbetet, som initierats av OECD:s kommitté för forskningsfrågor, Global Science Forum. Syftet är att samordna forskning om utveckling av jordbrukssystem i tempererade zoner, med förmåga att motstå klimatförändringar. SLU-forskare ingår i ledningen för ett vetenskapligt pilotprojekt rörande markanvändning för optimering av synergier mellan produktion och ekosystemtjänster. SLU medverkar i två ytterligare pilotprojekt rörande definition av hållbart jordbruk respektive avkastningspotential och effektiv resursanvändning.

5.8 Institutsuppgifter

Återrapportering: SLU ska redovisa arbetet med verksamhet som kan betraktas som institutsuppgifter samt kostnaderna för dessa områden.

SLU har kartlagt vilka verksamheter som utgör universitetets institutsuppgifter. Institutsuppgifterna är ofta integrerade i annan verksamhet och kostnaden är svår att hämta ur den ekonomiska redovisningen. Fakulteterna har i stället uppskattat hur mycket anslag de anvisar till de olika institutsuppgifterna.

Försöksverksamhet omfattar olika former av tillämpad verksamhet med syfte att skapa förutsättningar för vetenskapligt baserad praktik inom areella näringar och akvatiska produktionssystem. En viktig del av denna verksamhet är *långliggande försök* på försöksparker och fältstationer som bedrivs under så lång tid att det är möjligt att följa vad som händer i marken, skogen eller produktionssystemet på lång sikt. Denna verksamhet avkastar få kortsiktiga resultat, men ger en kunskapsbas för forskning och utbildning av stor betydelse för den långsiktiga användningen av naturresurserna. Uppskattad anslagstilldelning 2015: 53 mnkr.

Forskning och utveckling i samverkan med näringsliv och samhälle avser forskning som finansieras, planeras och genomförs i samverkan mellan SLU och näringsliv och samhälle. För att definieras som institutsverksamhet krävs att verksamheten sker i samverkan med intressenter från näringsliv eller samhälle, som också tar en aktiv del i finansieringen. Bland annat gäller det temaforskningsprogram som har startats för att tillgodose näringen med ny kunskap inom områden som är särskilt relevanta för denna. Uppskattad anslagstilldelning 2015: 68 mnkr.

Planerad informationsverksamhet till näringsliv och samhälle avser regelbunden verksamhet för att informera om resultat från aktuell forskning vid SLU. Återkommande informationsinsatser såsom trycksaker, konferenser, webbinformation och frågelådor har sedan länge betraktats som en central verksamhet för SLU. Informationen vänder sig både till näringen och till samhället i övrigt. Uppskattad anslagstilldelning 2015: 27 mnkr.

Stöd till andra myndigheter avser uppgifter som utförs för att stödja andra myndigheter såsom utredningar, undersökningar samt verksamhet av förvaltande karaktär såsom fiskförvaltning, viltinventering och skogsskadeinventering. Det kan också avse deltagande i styrgrupper, kommittéer och andra organ. Stödet kan avse såväl svenska som europeiska myndigheter. Uppskattad anslagstilldelning 2015: 12 mnkr.

Klinisk verksamhet avser verksamhet inom Universitetsdjursjukhuset och fakulteten för veterinärmedicin och husdjursvetenskap som bedrivs som ett underlag för forskning och utbildning. Uppskattad anslagstilldelning 2015: 10 mnkr.

Samverkansanställningar avser ett antal anställningar vars innehavare är naturliga kontaktpersoner vid SLU för expertis inom sina respektive ämnesområden. Dessa personer har ett särskilt ansvar för att samverka med det omgivande samhället. Inom denna kategori har SLU infört en ny form av läraranställning, *samverkanslektorat*, vars innehavare ska kombinera sin forskning, alternativt bedriva klinisk verksamhet, i samverkan med det omgivande samhället. Härutöver har rektor tillsatt en *vice-rektor för samverkan*. Uppskattad anslagstilldelning 2015: 13 mnkr.

Djurlokaler avser nödvändig infrastruktur för att universitetets uppdrag inom djurrelaterad utbildning och forskning ska kunna fullgöras. Gällande lagstiftning om djurhållning och arbetsmiljö ställer stora krav på verksamheter med levande djur, vilket medför stora kostnader för Lövsta forskningscentrum och Veterinärmedicinskt- och husdjursvetenskapligt centrum. De merkostnader det innebär räknar SLU som institutsuppgifter; de finansieras inom befintlig anslagsram och har ingen direkt koppling till utbildningens och forskningens behov, utan kan betraktas som en basresurs. Det kan jämföras med humanmedicinen, där lärosäten med medicinsk utbildning och forskning får särskild ersättning från staten (så kallade ALF-medel) för användningen av landstingen i den kliniskt inriktade medicinska forskningen. SLU:s nya djurlokaler innebär kraftigt ökade kostnader. Uppskattad anslagstilldelning 2015: 55 mnkr.

Sammantaget innebär det att de skattade kostnaderna för institutsuppgifterna uppgår till 238 mnkr för 2015.

5.9 Ekonomisk redovisning av forskning och utbildning på forskarnivå

Åttersrapportering: SLU ska redovisa kostnader per redovisningsområde samt intäkter fördelat på anslagsmedel, avgifter respektive externa bidrag. SLU ska redovisa kostnader och intäkter för utbildning på grundnivå och avancerad nivå samt för forskning och utbildning på forskarnivå. Kostnader och intäkter för uppdragsutbildning och uppdragsforskning ska särredovisas.

Av tabell 15 framgår intäkter, kostnader samt finansiering för redovisningsområdet forskning och utbildning på forskarnivå. En samlad redovisning per redovisningsområde finns i avsnitt 11.1.

Det ekonomiska resultatet för forskning och utbildning på forskarnivå uppgår till 75 mnkr för 2015. Forskning och utbildning på forskarnivå redovisar ett utgående kapital på 491 mnkr. Intäktsökningen och ökningen i finansiering via avgifter år 2014 beror på försäljningen av del av fastigheten Ultuna 2:1. Det positiva resultatet 2015 beror till stor del på att personalvolymen minskat och den anslagsfinansierade forskningen därigenom levererat ett överskott.

Avgiftsintäkterna från djursjukvård uppgick totalt till 137 mnkr för 2015 (2014: 133 mnkr), varav 93 mnkr (2014: 90 mnkr) ingår i tabellen nedan som forskning och utbildning på forskarnivå.

Av intäkterna till redovisningsområdet, exklusive avgifter i djursjukvården, utgör statsanslaget 49 procent (2014: 47 procent).

Tabell 15: Intäkter, kostnader och finansiering för redovisningsområdet forskning och forskarutbildning (mnkr).

	2013	2014	2015
Balanserad kapitalförändring **	268	270	423
Justering av kapital		-1	-7
Intäkter*	2 184	2 416	2 315
varav forskning	2 077	2 311	2 222
varav uppdragsforskning	107	105	93
Kostnader	-2 184	-2 263	-2 240
varav forskning	-2 082	-2 160	-2 150
varav uppdragsforskning	-102	-103	-90
Res. från andelar i dotterföretag	-3	1	0
Transfereringar saldo	0	0	0
Årets kapitalförändring	-3	154	75
S:a kapital **	265	423	491
Finansiering via			
Anslag	1 037	1 081	1 085
Bidrag	774	841	836
Avgifter	362	489	390

*I intäkter ingår även finansiella intäkter.

**Differensen mellan s:a kapital ett år och balanserad kapitalförändring följande år beror på resultatdispositioner. 2014 klassificerades djursjukvård om mellan redovisningsområdena och jämförelsetalen räknades om.

5.9.1 Prestationsmått – forskning och utbildning på forskarnivå

I tabell 16 redovisas kostnad per publikation. I beräkningen av kostnaden är institutsuppgiften, förvaltning av SLU:s egna fastigheter (den del som hyrs till externa hyresgäster), lantbruksdrift och djursjukvård exkluderade. Uppgifter om antalet vetenskapliga publikationer har hämtats från Web of Science och inkluderar artiklar och reviews. Eftersom det förekommer en viss eftersläpning av registreringen av Web of Science är 2015 års värde en uppskattning som är baserad på ett uttag i januari 2015 och som har räknats upp med 8 procent.

Kostnaden per publikation har varit relativt stabil de senaste tre åren. Måttet bör dock användas med stor försiktighet eftersom forskningsintäkter även kan användas till vetenskaplig verksamhet som inte per definition genererar publikationer.

Tabell 16: Kostnad (tkr) per vetenskaplig publikation 2013–2015

	2013	2014	2015
Kostnad	1 789 862	1 839 071	1 787 985
Antal vetenskapliga publikationer	1 505	1 473	1 436
Kostnad per vetenskaplig publikation	1 189	1 249	1 245

I den ekonomiska redovisningen skiljer man inte på utbildning på forskarnivå och forskning, varför kostnaden för att utbilda en forskarstudent bara kan uppskattas. Lönekostnaden för anställda forskarstudenter finns i ekonomisystemet, och med antagandet att lönen är cirka 60 procent av kostnadsmassan

kan kostnad per anställd forskarstudent schablonmässigt beräknas (tabell 17). Observeras bör att forskarstudenter som inte har anställning vid SLU inte är med i beräkningen.

Utöver lönekostnader ingår även kostnader för handledning i den totala kostnaden för att utbilda en forskarstudent. Handledningen är ofta integrerad i forskningsprocessen – handledare och forskarstudent utför forskningen tillsammans och bidrar gemensamt till att ny kunskap skapas. Endast delar av handledningen utförs vid formella möten som handledaren eller forskarstudenten har kallat till. Det finns idag inga uppgifter hur mycket tid en handledare lägger per forskarstudent, varför SLU valt att inte redovisa den delen av kostnaden.

Tabell 17: Kostnad (tkr) per anställd forskarstudent 2013–2015

	2013	2014	2015
Medellön per doktorand	339	353	335
Uppskattad driftskostnad*	226	236	223
Kostnad per anställd doktorand	565	589	558

*Schablonmässig beräkning av lokal- och driftskostnad.

6 Fortlöpande miljöanalys

Fortlöpande miljöanalys ingår sedan 1997 i SLU:s uppdrag och ger SLU en unik roll bland landets universitet och högskolor. Utgångspunkt för verksamheten är samhällets behov av miljödata och beslutsunderlag såsom de uttrycks i nationella miljökvalitetsmål, internationella åtaganden och den övergripande målsättningen om hållbar utveckling. Att SLU bedriver fortlöpande miljöanalys motiveras främst av synergier med forskning om de biologiska naturresurserna. Universitetets miljöövervakning och miljöanalys har på flera sätt bidragit till att landets naturresurser används hållbart, vilket ingår i SLU:s generella mål för 2015.

SLU har haft ett ungefär lika stort genomslag i medier de senaste fem åren, undantaget år 2014 som var ett toppår sett till antal omnämningar i media. Ämnen inom miljö- och naturvårdsområdet samt markanvändnings- och sjukdomsfrågor dominerar. SLU:s synlighet och genomslag i sociala medier ökar.

6.1 Regeringsuppdrag och större händelser

Under 2015 har arbetet med projektering av ett nytt undersöknings- och forskningsfartyg gått in i en fas efter vårens regeringsbeslut om att SLU ska vara redare. Ett intensivt arbete har bedrivits med att planera och knyta expertis till projektet, samt upphandla konsultbolag för designarbetet. Viktiga milstolpar för 2016 blir att genomföra designarbetet samt upphandla varv för byggnationen.

En av årets större händelser var att Sötvattenövervakningen fyllde 50 år. Undersökningarna har varit viktiga för miljöanalys och anknuten forskning om hur vattensystemen har påverkats på grund av utsläpp och förändringar i miljön. Ett specialnummer av tidskriften *Ambio* visar hur den vetenskapligt grundade, adaptiva miljöövervakningen – som balanserar behov av kontinuitet och utveckling – är en viktig bas inom svensk vattenförvaltning, och samtidigt gör det möjligt att se hur de pågående klimatförändringarna till exempel påverkar dricksvattenförsörjningen.

Artdatabankens 25-årsjubileum firades vid årets Flora- och faunavårdskonferens. Denna dag lanserades inte bara den nya rödlistan utan också *Artfakta*, ett nytt sökverktyg för artinformation på webben och en verksamhetsberättelse som beskriver Artdatabankens 25-åriga utveckling.

Under 2015 var SLU för andra gången med och arrangerade Hack for Sweden, en tävling som ska inspirera studenter, datajournalister och utvecklare att med hjälp av myndigheters öppna data skapa nya produkter och tjänster till nytta för näringslivet och allmänheten. SLU bidrog med öppna miljödata om skog, arter och sötvatten.

Årets temadag om fortlöpande miljöanalys hade temat *Skog till hav – miljöanalys då, nu och i framtiden*. Här belystes frågor om när och hur mätvärden blir ett miljöproblem, hur framtidens behov och krav på miljödata ser ut, utvecklingen av skogs-, vilt- och fiskresurser över tid, samt kvaliteten i datahanteringen. Även behov av metodutveckling diskuterades.

6.2 Samverkan och samarbeten nationellt

Den fortlöpande miljöanalysen är organiserad i tio universitetsgemensamma program som relaterar till de nationella miljö kvalitetsmålen (se tabell 18). Syftet är att samla hela SLU:s kompetens inom olika områden och att bidra till en effektiv extern och intern dialog. De utvärderingar av program som inleddes hösten 2013 har fortsatt under året och kommer att slutföras 2016. De ska ge information om behov av utveckling av programmen samt information för SLU:s strategiarbete, bland annat om behov och förväntningar hos programmens intressenter. Genomgående framhåller de externa utvärderarna växelverkan med forskningen inom området som en stor styrka liksom värdet av att SLU hanterar hela kedjan från datainsamling till analys och rapportering. Samstämmigt är också att SLU behöver utveckla kopplingen till undervisning, tillgänglighet till data och samverkan mellan miljöanalysprogrammen.

Miljöanalysen har löpande samverkan med ett flertal nationella myndigheter och utför uppdrag åt framför allt Naturvårdsverket och Havs- och vattenmyndigheten (Hav), bland annat genom medverkan i Smedkonsortiet (se avsnitt 6.5). Inom ramen för pågående miljöinformationssamordning mellan Naturvårdsverket, Hav och SLU pågår revidering av avtalsstruktur och generella mallar för formella datavårdskap som SLU har på uppdrag av dessa myndigheter. Samordningen omfattar också verksamhet där Naturvårdsverket och Hav beställer datainsamling och/eller lagring av SLU men där data ännu inte ingått i något datavårdskap. Under hösten har SLU föreslagit till uppdragsgivarna att två nya datavårdskap inrättas.

Inom miljöanalysprogrammet Giftfri miljö har flera projekt inneburit utveckling av biologiska indikatorer och markörer som speglar hälsoläget hos vilda djur och fiskar, vattnets giftighet eller sammantagna effekter av skadliga ämnen i miljön. Projekten har varit framgångsrika och dialog har initierats med nationella myndigheter om övergång till förvaltningsfas. Det rör övervakning av patogena mikroorganismer, läkemedel och antibiotikaresistenta bakterier i akvatisk miljö, övervakning av miljögifter och dess effekter på däggdjurs (vilda minkars) reproduktion, samt kvicksilver i fisk.

SLU koordinerar nationellt samarbete inom Svenska fenologinätverket som i år har bidragit till att två nya indikatorer införts för miljömålsuppföljning inom miljömålet "Begränsad klimatpåverkan": växternas växtsäsong och vårtecken. Indikatorerna är även viktiga för uppföljningen av miljömålet "Ett rikt växt- och djurliv". Under året har också ett par nya projekt startats för frivilligrapportering av fenologiska observationer, dels *Bikalendern* i samarbete med Svenska biodlarföreningen, dels *Vårkollen* i samarbete med Svenska botaniska föreningen. För tredje året i rad genomfördes Höstförsöket, som är en del av Svenska fenologinätverkets satsning på *Naturens kalender i skolan*, ett samarbete mellan skola och forskning som redan lett till vetenskapliga publikationer.

SLU:s miljöanalys deltar aktivt i arbetet med att ta fram kunskap som ska presenteras i den permanenta Östersjöställning som kommer att lanseras på Skansen. Den kommer att vara en viktig plattform för att sprida budskap och information från SLU:s miljöanalysprogram och forskningsverksamhet med anknytning till Östersjön.

6.3 Miljöanalysprogrammen – en översikt

SLU bedriver ett brett och omfattande miljöanalysarbete, vilket framgår av tabell 18. De flesta programmen bidrar med underlag till uppföljningen av de nationella miljö kvalitetsmålen och till internationell

rapportering (se också avsnitt 6.5). Det är många som använder data från den fortlöpande miljöanalysen, såväl vid SLU som vid andra universitet i Sverige och runt om i världen, men endast publikationer där forskare och miljöanalytiker vid SLU är medförfattare ingår i tabellen. Den årliga omsättningen per miljöanalysprogram visar på en relativt stabil nivå över tid.

Tabell 18. Översikt över SLU:s miljöanalysprogram. (Förkortningar förklaras i kapitel 17.)

Relation till nationella miljö kvalitetsmål / Större uppdrag och datavårdskap	Internationell rapportering 2015	Publikationer* (antal); Omsättning** (mnr) Status utvärdering
Miljöanalysprogram Skog		
Levande skogar, Ett rikt växt- och djurliv, Begränsad klimatpåverkan Storslagen fjällmiljö. / Integrerad monitoring, Markinventeringen, skogliga skattningar från laserdata, Sveriges officiella statistik om skog, Viltskadecenter.	Underlag till klimatrapporeringen, underlag till Forest Europé, FRA (FAO).	2015: 15/15/3; 75 mnr 2014: 8/24/6/3; 77 mnr 2013: 5/15/4/3; 73 mnr Utvärderas 2015/16
Miljöanalysprogram Jordbrukslandskap		
Ett rikt odlingslandskap. / Nationell inventering av landskapet i Sverige (NILS), regional landskapsövervakning och miljöövervakning av grön infrastruktur.		2015: 5/8/1/0; 29 mnr 2014: 6/7/0/0; 28 mnr 2013: 7/6/0/0; 28 mnr Utvärderas 2016
Miljöanalysprogram Sjöar och vattendrag		
Levande sjöar och vattendrag. / Myndighetsstöd, nationellt datavårdskap för sjöar och vattendrag, datavårdskap för provfiske i sjöar och vattendrag.	Ices, bidrag till Vattendirektivet genom forskningsprojekt Waters.	2015: 8/21/3/0; 43 mnr 2014: 22/19/1/1; 56 mnr 2013: 21/31/2/0; 56 mnr Utvärderat 2014/15
Miljöanalysprogram Kust och hav		
Hav i balans samt levande kust och skärgård. / EU:s datainsamlings-förordning (DCF), datavårdskap kustfisk, myndighetsstöd.	Ices, Helcom, Oskar, bidrag till Vatten-direktivet genom forskningsprojekt Waters. Arbete inom Havsmiljödirektivet.	2015:33/98/1/8; 107 mnr 2014: 27/82/0/1; 83 mnr 2013: 34/84/1/0; 81 mnr Utvärderas 2016
Miljöanalysprogram Bebyggd miljö		
God bebyggd miljö, Ett rikt odlingslandskap.	-	2015: 1/2/1/0; 2 mnr 2014: 1/2/0/2; 2 mnr 2013: 2/1/0/0; 2 mnr Utvärderas ej
Miljöanalysprogram Klimat		
Begränsad klimatpåverkan. / Databas för internationell klimatrapporering, databas för historiska och nutida fenologidata, ICOS.	Klimatkonventionen inklusive åtaganden mot Kyotoprotokollet.	2015: 7/2/0/1; 9 mnr 2014: 7/2/0/0; 9 mnr 2013: i.u.; 9 mnr Utvärderas 2015/16
Miljöanalysprogram Biologisk mångfald		
Ett rikt växt- och djurliv, Myllrande våtmarker, Storslagen fjällmiljö, Levande skogar, Hav i balans samt levande kust och skärgård, Ett rikt odlingslandskap, Levande sjöar och vattendrag. / European Topic Centre for Biodiversity, nationellt datavårdskap för arter, Svenska artprojektet och Nationalnyckeln, Svenska LifeWatch.	-	2015: 24/5/0/0; 117 mnr 2014: 44/6/0/0; 103 mnr 2013: 54/5/0/0; 117 mnr Utvärderas 2015/16
Miljöanalysprogram Övergödning		
Ingen övergödning. / Nav, nationellt datavårdskap för jordbruksmark	SoE till EEA, Helcom, Oskar och ICP-Waters.	2015: 10/9/0/0; 16 mnr 2014: 19/20/3/0; 15 mnr 2013: 9/36/1/0; 12 mnr Utvärderat 2014
Miljöanalysprogram Försurning		
Bara naturlig försurning, Levande sjöar och vattendrag. / Integrerad kalkeffektuppföljning (Ikeu).	CLRTAP	2015: 15/5/1/0; 13 mnr 2014: 18/7/0/0; 12 mnr 2013: 22/7/0/1; 12 mnr Utvärderat 2014/15

Miljöanalysprogram Giftfri miljö		
Giffri miljö. / Kompetenscentrum för kemiska bekämpningsmedel (CKB).	-	2015: 8/6/1/1; 18 mnkr 2014: 8/5/1/6; 16 mnkr 2013: 9/8/2/0; 16 mnkr Utvärderas 2016
Gemensamt		
- / Verksamhetsstöd.	-	2015: 0/0/0/0; 12 mnkr*** 2014: 0/0/0/0; 7 mnkr 2013: 0/0/0/0; 10 mnkr Utvärderat 2015

*Uppskattad publicering: Siffrorna avser i tur och ordning vetenskapliga artiklar/rapporter/avhandlingar/examensarbeten.

**Uppskattad total omsättning: summa anslag, bidrag, avgifter.

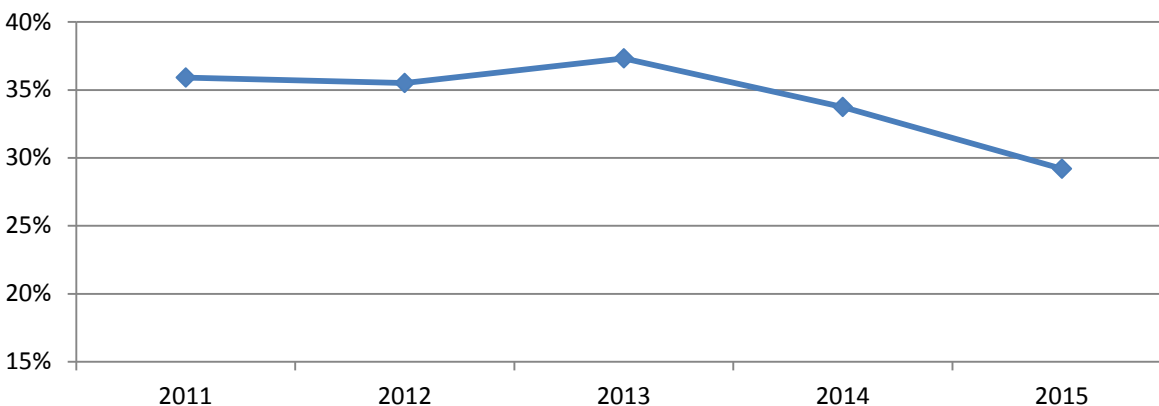
***Inklusive medel för projektering av forskningsfartyg.

6.4 Växelverkan mellan miljöanalys och övriga redovisningsområden

Ett av SLU:s tre övergripande mål för fortlöpande miljöanalys är att *det ska finnas en stark koppling mellan fortlöpande miljöanalys och övriga verksamhetsgrenar inom SLU.*

Växelverkan mellan forskning, utbildning och fortlöpande miljöanalys utvecklas över tiden. Målet om en stark koppling följs upp genom att mäta i vilken utsträckning personal inom fortlöpande miljöanalys även är verksam inom utbildning respektive forskning och utbildning på forskarnivå (diagram 3). I underlaget ingår anställda som arbetat minst 10 procent av sin tid inom miljöanalys och samtidigt har en lönekostnad (inklusive lönekostnadspåslag) som motsvarar en genomsnittlig halv årslön. Växelverkan definieras här som andelen anställda inom miljöanalys som också är verksamma minst 20 procent inom utbildning och/eller forskning.

Diagram 3. Andel individer verksamma inom fortlöpande miljöanalys som även är verksamma inom utbildning och/eller forskning.*

*Avser individer verksamma minst 10 procent inom fortlöpande miljöanalys och som till minst 20 procent är verksamma även inom andra redovisningsområden. Personal vid institutionen för akvatiska resurser ingår från och med 2012.

Av diagram 3 framgår att andelen personer inom fortlöpande miljöanalys som även är verksamma inom utbildning och/eller forskning har minskat sedan 2013. Mellan 2014–2015 minskade andelen från 34 till 29 procent. Om man enbart ser till antalet individer som är verksamma inom miljöanalys (till minst 10 procent av sin tid) minskade dessa under 2013–2014, men ökade under 2015 med 4 procent, från 326 till 339 individer. SLU:s totala personalvolym har minskat under samma tid.

I verksamheten tar sig denna växelverkan olika uttryck. Det kan vara forskning som bygger på data från fortlöpande miljöanalys eller forskning kring frågeställningar som uppkommit inom fortlöpande miljöanalys. Under året har tio doktorsavhandlingar och över 120 vetenskapliga artiklar med koppling till fortlöpande miljöanalys publicerats (se tabell 18).

Växelverkan handlar också om forskning som utvecklar miljöövervakningsmetoder. I projektet funktionell förtätning utvecklar man en metod för att fortlöpande kunna utvärdera effekter av förtätning i svenska kommuner över tid. Formas starka forskningsmiljö QWARTS syftar till att förbättra metoderna att beräkna vittring, dvs. frigörelse av växtnäringsämnen ur berg och mineralkorn. Även miljöanalysen förstärks nu genom detta samarbete.

Öppna data i Artportalen har använts för att visa hur naturvårdsarbetet, till exempel planering av grön infrastruktur, kan utvecklas så att man kan göra en balanserad bedömning av både biodiversitet och ekosystemtjänster. På sikt bör tillämpning av den här typen av metoder, som innebär en rumslig tolkning av biodiversitetsdata genom olika vetenskapliga bedömnings- och beräkningsmodeller, leda till mera kostnadseffektiva naturvårdsprioriteringar.

Genom att personal som bedriver forskning och fortlöpande miljöanalys också undervisar förs kunskap från fortlöpande miljöanalys över till studenter på grundnivå och avancerad nivå. Inom miljöanalysprogrammet Kust och hav har målet varit att öka antalet examensarbeten, vilket fallit väl ut med fem kandidat- och tre masteruppsatser 2015 (se tabell 18).

6.5 Utveckling och samverkan internationellt

Ett andra övergripande mål för fortlöpande miljöanalys är att *verksamheten ska vara ledande i Europa och aktivt bidra till internationell utveckling av vetenskapligt grundad miljöanalys.*

En del i den internationella samverkan är de underlag som universitetets fortlöpande miljöanalys utarbetar för rapportering till internationella konventioner och EU-direktiv, exempelvis den årliga rapporteringen till FN:s klimatkonvention (inklusive Kyotoprotokollet och EU:s klimatförordning). Inom ramen för Smed-konsortiet har arbetet med underlag för den stora rapporteringen till Helcom, PLC-6, slutförts. (Se kapitel 17 för förklaring av förkortningar.) SLU har ansvarat för beräkningar av läckage av näringsämnen från jordbruks-, skogs- och övriga marker, kartunderlag (inklusive en helt ny jordartskarta) och beräkningar av jordbruksmarkens lutning baserat på den nya höjddatabasen. Förutom att resultaten ligger till grund för det internationella arbetet inom Helcom används de i stor utsträckning som underlag inom svensk vattenförvaltning.

SLU deltar i ett flertal internationella projekt och nätverk. Som en formellt instiftad legal enhet inom EU trädde ICOS-ERIC (se kapitel 17) i kraft 2015 för att kartlägga växthusgasflödena i Europa. SLU ingår i ICOS-ERIC med två stationer. ICOS Sweden har beviljats fortsatt finansiering från Vetenskapsrådets råd för forskningsinfrastruktur för perioden 2016–2020, men på en reducerad nivå. SLU deltar också i ett internationellt nätverk för övervakning av kvicksilver i luft, nederbörd, och ytvatten. Nätverket ger underlag för att bedöma åtgärder enligt Minamata-konventionen för kvicksilver som antogs i FN 2013.

Artportalen 2 har varit ett viktigt samarbetsprojekt mellan Sverige och Norge. I samband med att fågelobservationerna i april flyttades till den nya versionen av Artportalen och att Artsobservationer lanserades

i Norge är projektet på väg över i förvaltningsfas. Under hösten har utvecklingsarbetet dokumenterats och dialog förts om mål samt finansiering av förvaltningen av systemet. I Sverige har det under året rapporterats in drygt 3,5 miljoner observationer och motsvarande siffra i norska Artsobservationer är knappt 1,5 miljoner. Totalt finns det i Artportalens databas nära 50 miljoner observationer tillgängliga som underlag för åtgärdsarbete och forskning.

Under 2015 har arbetet med indikatorer för att bedöma miljöstatus för de marina ekosystemen fortsatt. Rapporter för de första Östersjögemensamma indikatorerna har publicerats på Helcoms webb. De är baserade på bland annat SLU:s miljöövervakningsdata och analys av kustfisk, lax och öring.

SLU verkar också för att expertkunskap och erfarenheter ska bidra till utveckling av miljöövervakning internationellt. SLU:s forskning och fortlöpande miljöanalys belystes genom ett flertal presentationer vid den nionde internationella konferensen om surt nedfall där SLU höll i en session om skogsbrukets roll. Alla fältarbetslag inom Riksskogstaxeringen har deltagit i en gemensam Europeisk (ICP Forests) kalibreringsövning för bedömning av kronutglesning. Vid klimatmötet i Paris, COP21, arrangerade SLU för sjunde året i rad ”Side Events” om skogliga klimatincitament från nationell nivå till markägarnivå samt hur skog och skogsbruk kan integreras i ett framtida klimatavtal.

6.6 Beslutsunderlag med helhetssyn

Ett tredje övergripande mål för fortlöpande miljöanalys är att *leverera beslutsunderlag som medger att resursutnyttjande och miljökonsekvenser kan vägas samman.*

Beslutsstödjande system och beslutsunderlag som ger en helhetsbild är mycket viktiga inom SLU:s fortlöpande miljöanalys. Bland regelbundet återkommande och viktiga beslutsunderlag som SLU tagit fram under 2015 märks Skogliga konsekvensanalyser 2015 (SKA 15) som presenterats under hösten. SKA 15 innehåller främst framåtblickande analyser utifrån Riksskogstaxeringens statistik och scenarier för framtida skogsbruk och klimat. För första gången genomfördes dessa konsekvensanalyser med hjälp av Heureka-systemets programvara för långsiktig analys av större geografiska områden (RegVis), som utvecklats vid SLU.

SLU har på uppdrag av Skogsstyrelsen producerat skogliga grunddata (bland annat trädhöjd, virkesvolym och biomassa) för hela Sverige i ett rutnät med kvadratiska celler på 12,5 x 12,5 meter genom att kombinera data från Lantmäteriets laserskanning med Riksskogstaxeringens provytedata. Intresset för dessa data har varit stort.

Baserat på den högupplösta nationella höjddatabasen, som även den är resultat av Lantmäteriets laserskanning, har modellbaserade kartor tagits fram för optimal placering av skyddszoner mot erosion och fosforförlust från jordbruksmark.

Omfattande analyser av data inom Nationell inventering av landskapet i Sverige (Nils) visar hur jordbrukslandskapet har förändrats. Historiskt fanns till exempel gårdsgårdarna i det öppna landskapet, men analyserna visar att på grund av igenväxning och förändrad markanvändning är det idag bara en fjärdedel som ligger i öppen jordbruksmark. Vidare visar analyser inom den regionala miljöövervakningen att stora arealer av ängs- och betesmarker finns utanför de kända objekten i Jordbruksverkets databaser. Dessa

marker brukas på liknande sätt som de som är registrerade av Jordbruksverket, men de har normalt lägre artrikedom av växter.

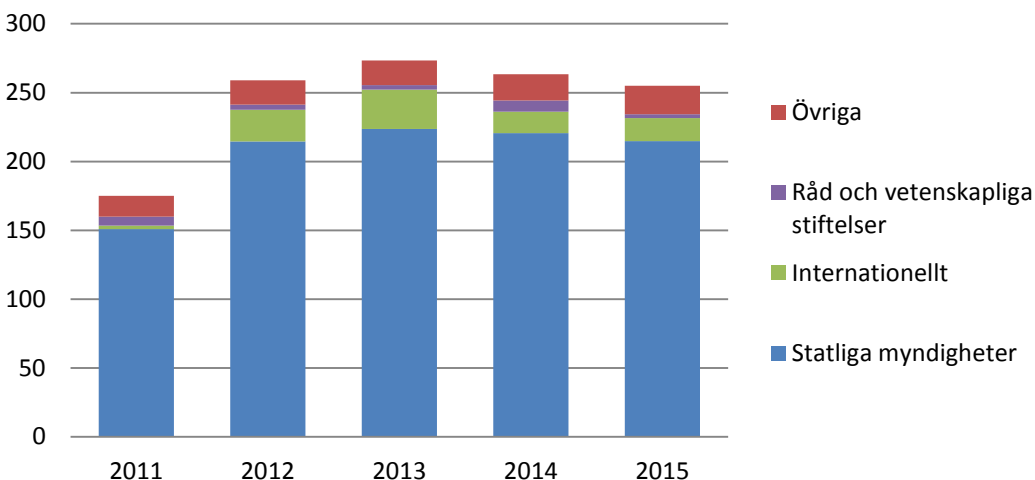
Under året har steg tagits mot utveckling av nya verktyg för att ta fram beslutsunderlag med helhetssyn. Ett sådant exempel är utvecklingen av en landskapssimulator. Med den går det att skriva fram tillståndet på Nils landskapsrutor med Heureka-systemet, vilket är ett genombrott som på sikt öppnar för bredare scenarioanalyser.

6.7 Extern finansiering

SLU:s externa finansiering inom fortlöpande miljöanalys ökade kraftigt 2011 och 2012, genom inordningen av institutionen för akvatiska resurser i SLU:s organisation, samt genom anvisade medel från landsbygdsprogrammets tekniska stöd 2012–2014. Mellan 2014–2015 minskade externfinansieringen något (se diagram 4).

Den externa finansieringen kommer framför allt från statliga myndigheter. Under 2015 var de största finansörerna Havs- och vattenmyndigheten, Naturvårdsverket och Statens jordbruksverk, som stod för 114 mnkr, 68 mnkr respektive 25 mnkr av de externa uppdragen. Uppdragen från Statens jordbruksverk inkluderar anvisade medel från landsbygdsprogrammets tekniska stöd men bereds vid SLU som anslag. Större förändringar under 2015 syns främst i att bidragen från statliga myndigheter samt från vetenskapliga råd och stiftelser minskat med 6 respektive 5 mnkr.

Diagram 4. Inbetalningar av externa bidrag och uppdrag för fortlöpande miljöanalys (mnkr).

6.8 Stödverksamheter

SLU:s övergripande stöd till kvalitetsarbete, geografisk IT och kommunikation inom fortlöpande miljöanalys finansieras delvis genom anslaget. Under året har två av verksamheterna utvärderats i syfte att få underlag för beslut om utveckling av verksamhetsstöden, samt en uppfattning om hur verksamheten uppfattar det stöd som ges. Utvärderarna förordar att stöden fortsätter att vara verksamhetsnära, där de anställda tillhör en institution, och mer samverkan med personal i både akademi och administration.

SLU har utvecklat en modell för hur långsiktigt kvalitetsarbete inom miljöanalysens datahantering ska bedrivas. Under året har ytterligare ett tjugotal projekt anslutit till kvalitetsarbetet, vilket innebär att totalt omkring sjuttio verksamheter deltar. Under året har cirka 80 procent av verksamheterna gjort självvärdering och planerat åtgärder för att nå den kvalitetsnivå som kraven från interna och externa intressenter ställer, dvs. genomfört arbete som kopplar direkt till uppfyllande av ett av SLU:s två miljömål för fortlöpande miljöanalys. Endast fem verksamheter är dock helt färdiga med åtgärdsarbetet.

Uppdraget från Vetenskapsrådet om distribution av statliga myndigheters geografiska data till studenter och anställda vid landets universitet och högskolor fortsätter i ytterligare minst ett år. Distributions-tjänsten (GET) som SLU utvecklat och förvaltar används av fler än 12 000 unika användare vid 30 lärosäten, en ökning med cirka 5 000 användare och 3 lärosäten jämfört med 2014. SLU:s arbete med denna infrastruktur stödjer regeringens satsning på e-förvaltning för exempelvis området ”Fördjupa elevens lärande samt underlätta lärarnas arbete” inom högskolan.

6.9 Ekonomisk redovisning av fortlöpande miljöanalys

Åtterrapporering: SLU ska redovisa kostnader per verksamhetsområde samt intäkter fördelat på anslagsmedel, avgifter respektive externa bidrag.

Av tabell 19 framgår intäkter, kostnader samt finansiering för redovisningsområdet fortlöpande miljöanalys. En samlad redovisning per redovisningsområde finns i avsnitt 11.1.

Det ekonomiska resultatet för fortlöpande miljöanalys uppgår till -6 mnkr för 2015. Fortlöpande miljöanalys redovisar ett utgående kapital på 50 mnkr. Det negativa årsresultatet är en planerad förbrukning av tidigare ackumulerat kapital. Ökningen i statsanslagsfinansiering på 6 mnkr mellan år 2014 och 2015 har sin förklaring i regeringens satsning på projekteringen av ett nytt undersöknings- och forskningsfartyg.

Av intäkterna till redovisningsområdet utgör statsanslaget 29 procent (2014: 28 procent). Sedan 2010 har statsanslagets andel av finansieringen minskat kraftigt, från 52 till 29 procent. Den stora förändringen förklaras i huvudsak av att kompensationen efter energi- och klimatpropositionen genom landsbygdsprogrammets tekniska stöd kommer till SLU som bidrag och uppdrag och att den sedan 2011 tillförda institutionen för akvatiska resurser i hög grad finansieras av uppdrag och bidrag.

I tabell 18 redovisas en uppskattad omsättning för de olika miljöanalysprogrammen under perioden 2013–2015.

Tabell 19. Intäkter, kostnader och finansiering för redovisningsområdet fortlöpande miljöanalys (mnkr).

	2013	2014	2015
Balanserad kapitalförändring	36	38	56
Justering av kapital		1	
Intäkter	395	402	407
varav uppdrag	140	150	161
Kostnader	-393	-385	-413
varav uppdrag	-135	-145	-163
Årets kapitalförändring	2	17	-6
S:a kapital	38	56	50
Finansiering via			
Anslag	106	111	117
Bidrag	131	130	117
Avgifter	158	161	172

7 SLU möter omvärlden

I SLU:s verksamhetsidé framgår att kärnverksamheten – utbildning, forskning och fortlöpande miljöanalys – ska ske i samverkan med det omgivande samhället. En enkel definition av samverkan är att två eller flera parter tillsammans genomför aktiviteter för att uppnå mål som man inte kunnat uppnå på egen hand. Målet för SLU:s samverkan är att vetenskaplig kunskap ska *bidra till ett uthålligt nyttjande och en god förvaltning av de biologiska naturresurserna både i Sverige och globalt*. Samverkan med omvärlden ska också bidra till *höjd kvalitet på SLU:s kärnverksamhet*.

Vår tids ödesfråga är hur vi ska kunna försörja världens växande befolkning med livsmedel, foder, energi, fibrer och byggnadsmaterial på ett ekologiskt hållbart sätt samtidigt som vi återställer och återskapar förlorade naturvärden. SLU anser att uppgiften bara kan klaras genom fördjupade vetenskapliga kunskaper om jord, skog, djur och natur – och omsättning av den kunskapen i praktisk handling. SLU har under lång tid arbetat med dessa frågor, såväl på nationell och europeisk nivå, som på den globala nivån i nära samarbete med partners i låginkomstländer.

7.1 Nationell samverkan

SLU har en lång tradition av samverkan med lantbruks- och skogssektorerna och samarbetar idag med flera hundra olika intressenter som till exempel myndigheter, organisationer, företag och skolor. Den geografiska spridningen gör att SLU finns på plats för att bidra till utvecklingen av det gröna näringslivet lokalt över hela landet. Universitetet satsar nu på att utveckla detta vidare genom att skapa en fördjupad intern samverkan för att kunna möta de frågor och samverkansmöjligheter som finns över hela Sverige.

SLU har under året deltagit i Vinnovas pilotprojekt kring utvärdering av samverkan. I utvärderingen fick SLU positiv respons och högsta betyg av den externa bedömarpanelen. SLU uppmanades att fortsätta fokusera på att utveckla nya samverkansformer och ytterligare höja ambitionen i samverkan. SLU ämnar under de kommande åren bland annat att satsa ytterligare på de akademiska tjänsterna samverkanslektorer, en av flera framgångsrika samverkansformer vid SLU. Kollegiet har under året fyllts på med ett lektorat i biodling samt ett lektorat inom precisionsodling, och under kommande år finns planer på att utöka med ytterligare lektorer.

En annan ny samverkansform som SLU utvecklat under 2015 är ett Sciencepark-koncept, *Green Innovation Park*, med inriktning på samverkan mellan akademi, offentlig sektor och företag inom de gröna näringarna. Arbetet sker i samarbete med Akademiska hus och syftet är att skapa attraktiva lokaler på campus för kunskapsintensiva företag, i kombination med utvecklade samverkansmöjligheter med forskare och studenter vid SLU. Först ut i satsningen är SLU:s campusområde i Ultuna, följt av Alnarp (i Skåne).

Ett av SLU:s stora ämnesområden är livsmedelsproduktion i olika former, ett område som blir allt mer intressant för konsumenter som vill göra medvetna matval i sin vardag. För att möta matintresserade storstadsmänniskor arrangerade SLU under 2015 eventet ”Matologi” i Stockholms innerstad. Forskare och studenter vid SLU berättade om livsmedel och produktionen av mat både genom föreläsningar, i montrar och i samtal med framgångsrika kockar, som gav sina perspektiv på vad bra mat kan och ska vara. Matologi kommer att arrangeras även under 2016. SLU samarbetar också med ett stort antal

livsmedelsrelaterade partners över hela landet i olika arbetsgrupper relaterade till den kommande nationella livsmedelsstrategin.

Under 2015 har SLU tillsammans med Jordbruksverket arrangerat en nationell växtskyddskonferens med landsbygdsministern som inledningstalare. Fokus låg på att lösa de stora utmaningarna inom växtskydd genom samverkan mellan forskning, näring och rådgivning i Sverige.

7.2 Samverkan för global utveckling

SLU:s strategi för global utveckling implementeras genom programmet *Agricultural Sciences for Global Development* (SLU Global). SLU:s samarbete med partneruniversitet och internationella organisationer kring forskning, utbildning och fortlöpande miljöanalys bidrar till en förbättrad produktivitet i lantbruket, ökad livsmedelssäkerhet och hållbar försörjning i låginkomstländer. Under 2015 har programmet utvärderats med positivt resultat och framåtsyftande synpunkter. Mot bakgrund av utvärderingen tilldelas SLU Global extra medel för 2016. SLU och SLU Global har ökande nationellt och internationellt förtroende och uppmärksamhet. Ett kvitto på det är besöket av Afrikanska unionens ordförande, där samarbeten i Afrika diskuterades, och besöket av generaldirektören för FN:s organisation för jordbruk, skog och fiske (FAO).

I rapporten "Innovative Doctoral Education for Global Food Security 2013–2014" redovisar SLU det program för utveckling av doktorandutbildning i Afrika som utförs tillsammans med Makerere University i Uganda. Inom 25 samarbetsprojekt medverkade 20 akademiska institutioner samt 14 internationella organisationer från 28 länder. Rapporten är den tredje inom ramen för regeringens särskilda satsning om totalt 75 miljoner kronor på livsmedelsförsörjning. Syftet är att genom kunskap, utbildning och kapacitetsutveckling bidra på sikt till tryggare livsmedelsförsörjning i låg- och medelinkomstländer.

Den nationella konferensen *Agriculture for Development* (Agri4D) som ges vartannat år i samarbete mellan SLU och nätverket Swedish International Agricultural Network Initiative (Siani), attraherade 200 deltagare under två dagar. SLU:s forskare har bidragit till Siani:s tema *Sustainable Agricultural Production and Food Security* med ett antal egna aktiviteter och deltagande i nationella och internationella policy-inriktade möten.

SLU har under 2015 tecknat avtal inom ramen för Sida:s *Research Training Partnership Programme*, för utbildningssamarbeten med universiteten i Addis Abeba (Etiopien) och Dar es Salaam (Tanzania).

SLU har, tillsammans med enheter i 23 europeiska och afrikanska länder, beviljats 1 miljon euro under 2015–2017 till ett program för uthållig intensifiering av jordbruk i Afrika. Detta projekt, *PROIntens-Africa*, är en del av EU-kommissionens förberedande satsningar på matförsörjningsfrågor.

Internationellt samarbete avseende forskning beskrivs i avsnitt 5.7.

7.3 Prestationsmått för samverkan

SLU redovisar i tabell 20 fyra slags prestationer som ger indikationer på omfattningen av samverkan med det omgivande samhället: intäkter i uppdragsverksamhet, antal helårsstudenter i uppdragsutbildning, antal företagsdoktorander samt antal adjungerade lärare.

Den senaste femårsperioden har SLU:s totala intäkter av uppdrag ökat med 21 procent. Framför allt är det intäkter av uppdrag inom miljöanalys som ökat, vilket framför allt förklaras av att institutionen för akvatiska resurser fördes till SLU 2011–2012. Institutionen finansieras i hög omfattning av uppdrag inom miljöanalys.

Antalet forskarstudenter som genomför sin utbildning i samverkan med en extern arbetsgivare, så kallade företagsdoktorander, har årligen varit omkring 40 under femårsperioden. Under 2015 fanns 47 företagsdoktorander vid SLU. Det motsvarar cirka sju procent av det totala antalet aktiva forskarstudenter.

Det sker ett visst utbyte med det omgivande samhället genom adjungering av lärare och forskare. En adjungering baseras vanligen på att universitetet knyter en expert till sig som är anställd inom näringslivet eller offentlig sektor. År 2015 fanns sammanlagt 15 adjungerade professorer och lektorer vid SLU, som deltog i verksamheten med i genomsnitt 18 procent av en heltidsanställning.

Tabell 20. Prestationsmätt för samverkan 2011–2015

	2011	2012	2013	2014	2015
Intäkter uppdragsforskning, mnkr	84	90	107	105	93
Intäkter uppdrag miljöanalys, mnkr	114	137	140	150	161
Intäkter uppdragsutbildning, mnkr	13	12	10	9	3
Intäkter uppdragsverksamhet totalt, mnkr	212	240	258	264	257
Antal helårsstudenter i uppdragsutbildning	3	14	10	4	1
Antal företagsdoktorander	38	42	41	43	47
Antal adjungerade lärare*	16	15	18	18	15

*Professorer och lektorer.

Utöver dessa prestationer är antalet inkomna remisser en indikator på universitetets samverkan. Ett drygt trettiofall instanser skickade remisser till SLU under 2015. Statens jordbruksverk, Näringsdepartementet och Miljö- och energidepartementet är de i särklass vanligaste avsändarna. Till SLU centralt skickades 150 remisser, men det verkliga antalet är sannolikt högre eftersom många remisser ställs direkt till en institution eller motsvarande. Av de inkomna remisserna avsåg 73 procent sektorn, 12 procent lärosätet och 15 procent myndigheten.

Tabell 21. Antalet inkomna remisser till SLU centralt 2011-2015

	2011	2012	2013	2014	2015
Antal inkomna remisser	122	130	168	151	150

7.4 Innovation – SLU Holding

Återrapportering: Respektive lärosäte som får del av medel för ett innovationskontor ska i sin årsredovisning för 2015 redovisa inriktning av verksamheten och mål med denna samt om expert- eller specialistkompetens har byggts upp. Lärosäten som har erhållit medel för att stödja högskolor bör ange vilka högskolor man stödjer och med vilka tjänster. Om ett lärosäte inte har erhållit medel för att stödja högskolor men ändå har påbörjat ett sådant samarbete bör även detta framgå.

Av årsredovisningen ska också framgå hur de resurser som har tilldelats ett lärosäte för innovationskontoret har använts för att bedriva verksamheten vid innovationskontoret. Av årsredovisningen ska också följande flödestal rapporteras:

- antal idéer som har influiterats för prövning eller rådgivning från forskare resp. studenter samt hur en idé definieras och avgränsas,
- antal idéer som går vidare till s.k. verifiering från forskare respektive student, samt hur verifiering definieras och avgränsas och
- antal idéer som har gått vidare till inkubatorer.

SLU Holding AB har till uppgift att skapa hållbar ekonomisk tillväxt och en förbättrad samhällsutveckling. Detta sker genom att initiera, stödja, utveckla och investera i kunskapsintensiva innovationer och affärsmässiga verksamheter med bas inom SLU, och med andra lärosäten inom den gröna sektorn. Verksamheten bedrivs på affärsmässiga grunder och består framför allt av innovationssupport och investeringsverksamhet. SLU Holding AB är helägt av SLU och har en egen bolagsstyrelse.

7.4.1 Innovationssupport

Regeringen beslutade 2012 att tilldela SLU medel för att inrätta och driva ett innovationskontor från och med 2013. Driften av innovationskontoret har lagts på SLU Holding. I samband med detta skrevs ägardirektivet för holdingbolaget om. Dessutom upprättades ett uppdragsavtal mellan SLU och SLU Holding AB för perioden 2013–2016. Det nya uppdraget till SLU Holding innefattar även medel för innovationskontoret. Avtalet ger SLU Holding ansvar för att erbjuda kostnadsfri innovationssupport till alla som är verksam inom SLU. Spetskompetens inom innovationssupporten, i synnerhet vad gäller SLU:s verksamhetsområde, kompletteras och koordineras med övriga innovationskontor samt med andra lärosäten och offentliga aktörer.

Inom innovationssupporten erbjuds tjänster för att kunskap från universitetet ska komma till nytta i samhället. Fokus ligger på områden som affärsutveckling, affärsjuridik, finansiering och immateriella rättigheter (IPR). Under året har intresset för att ta del av tjänsterna inom innovationssupporten ökat avsevärt. Totalt har 83 nya innovationsprojekt behandlats och sammantaget 108 ärenden hanterats (se avsnitt 7.5). Dessa projekt har haft många olika behov, och SLU Holding har bidragit i utvecklingsprocessen genom att bland annat ta fram behovs- och marknadsanalyser, affärsmodeller och utvecklingsplaner, IPR-strategi, ge stöd vid finansieringsansökningar samt granskning och rådgivning i samband med tecknande av avtal med industriella partners.

Under det gångna året har SLU Holding stärkt sin kapacitet genom ett antal aktiviteter. Däribland har ett nytt CRM-system för hantering av kundrelationer och innovationsprojekt implementerats för att effektivisera hanterandet av innovationsärenden, och nyrekryteringar har genomförts för att ytterligare stärka

kompetensen inom affärsutveckling. Under året har kommunikations- och kontaktarbetet utvecklats för att på ett effektivt sätt nå ut till idébärare.

I de fall där forskare själva inte är intresserade av att driva kommersialiseringsprocessen finns Idébanken (Green Prospects), som skapats för att kunna utveckla och nyttiggöra deras forskningsresultat och idéer.

Genom finansiering från Vinnova har SLU Holding kunnat tilldela verifieringsmedel, så kallade VFT-1-medel, till forskare som vill undersöka marknadspotentialen i sina forskningsresultat. Det har medfört att flera innovationsprojekt snabbare har kunnat utvecklas och mer forskning från SLU har kunnat nyttiggöras. VFT-medlen har varit ett effektivt verktyg i den innovationsfrämjande verksamheten.

Medlen för innovationskontoret har använts för att förstärka verksamheten på flera av SLU:s orter. Nu finns seniora affärs- och innovationsrådgivare i Alnarp, Skara, Umeå och Uppsala som kan erbjuda bättre service till SLU:s innovatörer. SLU Holding arbetar aktivt och kontinuerligt för att informera och medvetandegöra möjligheterna med att nyttiggöra forskningsresultat. Sammantaget har det bidragit till att inflödet av nya idéer ökat.

Ett aktivt samarbete sker även med aktörer inom industri, finans och kapital. Dessa aktörer kan därigenom få kontakt med forskningsbaserade innovationer och få sina behov sammanlänkade med kunskap från den gröna sektorn från landets lärosäten.

Strategin för innovationskontoret fokuserar på att utvidga och fördjupa kompetens och resurser för kunskapsintensiv och forskningsbaserad innovationsutveckling inom den gröna sektorn. Dessutom syftar strategin till att skapa nära samarbeten med övriga innovationskontor som har spetskunskaper inom andra, relaterade områden. Det övergripande långsiktiga målet är att inom en treårsperiod öka antalet framgångsrika projekt till tio procent av antalet inkommande idéer. ”Framgångsrik” i det här sammanhanget definieras som mätbar samhällsnytta, oavsett om det handlar om kommersialisering eller annan social eller ideell verksamhet.

Genom satsningen på innovationskontoret har SLU Holding fått ett övergripande ansvar för nyttiggörande av forskningsbaserad kunskap. Projektet IR Boost 2 syftar till att ta fram en ”verktygslåda” som ska användas för att säkra att frågor rörande innovationer och immateriella rättigheter aktualiseras tidigt i olika ansöknings- och forskningsprojekt. SLU Holding har sett många intressanta exempel på innovativa idéer eller resultat som inte kan tas vidare på grund av att de immateriella rättigheterna inte skyddats. IR Boost 2 har initierats av Innovationskontor Väst, och SLU Holding deltar aktivt i projektet.

Venture Arena är en plattform, som utvecklats av InnovationskontorETT i Linköping, för att sammanföra tidiga projekt och bolag med entreprenörer och projektledare samt kapital. Inom ramen för plattformen arrangerade SLU Holding en övning där innovatörer och entreprenörer förbereddes inför träffar med investerare. Samarbetsdiskussioner pågår för att sprida konceptet nationellt.

SLU Holding har regelbundna utbyten med innovationskontor och innovationsorganisationer, samt deltar även i Föreningen för universitetens holdingbolag. På dessa möten utbyts information, erfarenheter och idéer mellan samtliga holdingbolag och innovationskontor.

För att ge möjlighet till praktisk användning av kunskaper från SLU:s utbildningar erbjuder SLU Holding studenterna timanställning (SDR – Student Desktop researchers) för att exempelvis genomföra marknadsundersökningar och utredningar inom universitetet. SDR-samarbetet med SLU:s samverkanslektorer har utökats under 2015. Totalt har 55 projekt drivits av anställda studenter. SLU Holding erbjuder även studenterna arbetslivserfarenhet genom det helägda studentkonsultbolaget Akretus, som förmedlar uppdrag inom exempelvis trädgårdsdesign, landskapsarkitektur och skogsbruk. Genom Drivhuset Uppsala kan studenter få stöd för att komma igång med egen företagsverksamhet.

7.4.2 Investeringskapital

SLU Holdings andra verksamhetsgren består av kapitalinvesteringar i tidiga, forskningsbaserade bolag med tillväxtpotential. Under 2015 har SLU Holding varit delägare i tio aktiva bolag, varav två varit noterade på olika marknadsplatser.

Under året har SLU Holding genomfört en följdinvestering i Studentkonsultbolaget Aktretus för att möjliggöra framtida satsningar.

Nature Assisted Health Care AB (NAHC), som utvecklar kunskap och tillhandahåller tjänster inom naturunderstödd hälso- och sjukvård, har genomfört en fulltecknad nyemission där SLU Holding deltog. Landstinget Blekinge har kontrakterat NAHC för utformandet av terapiträdgårdar och handledning av personal.

Huvudägarna i ApiCellae AB, där SLU Holding ägde en minoritetsandel, beslutade under året att likvidera bolaget och överföra de immateriella rättigheterna till Concellae AB. SLU Holding har sålt sin minoritetspost i Concellae AB. Samtliga aktier har även sålts i AroCell. Investeringen i Arocell återspeglar på ett framgångsrikt sätt SLU Holdings roll, funktion och uppgift som tidig investerare i forskningsbaserade teknologier med hög risk och stor potential. SLU Holding har varit delägare i AroCell sedan starten 2003 och avyttringen av aktien stärker möjligheterna att göra nyinvesteringar i nya bolag.

7.5 Prestationsmätt innovation

I samband med Vinnovas bedömning av innovationskontoren i landet tilldelades SLU Holding betyget 3 av 5, vilket var det högsta betyget som tilldelades ett av de nyare innovationskontoren. Motiveringen löd: *”Sveriges lantbruksuniversitet bedöms ha gjort en god prestation givet sina förutsättningar med geografiskt spridda campus, nystartat innovationskontor och begränsat med resurser. Innovationskontorets mål och prioriteringar ligger väl i linje med lärosätets prioriteringar samt svarar mot regleringsbrevet.”*

SLU har i tidigare årsredovisningar redovisat antalet nya ärenden som hanterats av SLU Holding AB, vilket var en indikator på omfattningen av innovationsverksamheten inom SLU. Ärenden var definitionen på alla innovationsrelaterade projekt SLU Holding hanterade. Under 2015 har SLU Holding infört begreppen ”Leads” och ”Projects” för att bättre specificera den arbetsinsats och innovationsstöd som levereras. ”Leads” är potentiella innovationsprojekt som ännu inte är fullt utvärderade och eller som aktivt börjat bearbetas av SLU Holding, medan ”Projects” är innovationsprojekt där en affärsutvecklare från SLU Holding aktivt arbetar med att ge innovationssupport för att utveckla en idé.

Under 2015 sker uppföljningen även av det tidigare målet ”Ärenden”, parallellt med det under 2015 definierade målet ”Projects”. Ärenden, som i praktiken består av ”Projects” och ett antal mer utvecklade ”Leads” kommer av kontinuitetsskäl att följas ytterligare under något år. Under 2015 påbörjades 108 ärenden jämfört med 80 ärenden under 2014. Antalet påbörjade ”Projects” uppgick till 83 stycken.

Tabell 22. Antal nya ärenden hanterade av SLU Holding 2011-2015

	2011	2012	2013	2014	2015
Antal nya ärenden	31	44	75	80	108 (83*)

*108 ärenden enligt den tidigare kategoriseringen har inkommit varav 83 av dessa uppfyller kraven enligt den nya definitionen ”Projects”.

Tabell 23. Flödestal innovationskontor 2015

	Antal
Antal idéer som inlutit för prövning/rådgivning från forskare resp. studenter*	108 (130)
Antal idéer som vidarebefordrats till lärosätets holdingbolag	108
Antal idéer som gått vidare till inkubatorer	3

*SLU Holding samarbetar med Drivhuset Uppsala för att erbjuda service till studenter. Drivhuset redovisar antalet nya möten de haft med studenter från SLU. Siffran inom parentes anger antalet idéer som inlutit till SLU Holding samt Drivhuset.

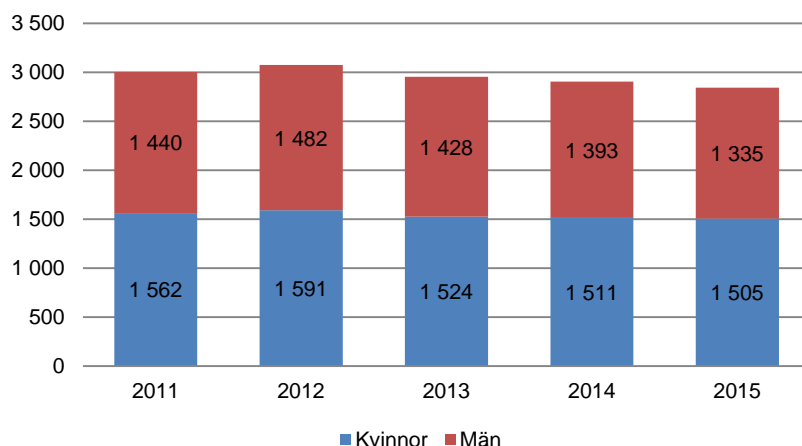
8 Personal

8.1 Personalstruktur

SLU:s personalvolym har under perioden 2011–2015 minskat med 161 årsarbetare (-5 procent). Efter en nedgång i mitten av 00-talet ökade personalvolymen vid SLU under åren 2007–2012, men sedan 2013 har personalvolymen åter minskat.

Medelantalet anställda uppgick 2015 till 3 558 personer, vilket är en minskning med 83 personer eller 2 procent jämfört med år 2014. Omräknat till årsarbetare uppgick medelantalet till 2 841 år 2015, jämfört med 2 904 för år 2014. Det innebär en minskning med 63 årsarbetare, vilket motsvarar 2 procent (se diagram 5).

Diagram 5. Medeltal årsarbetare 2011–2015

En förklaring till att personalvolymen minskar är att det kapital som planenligt använts till nya anställningar under perioden 2007–2010 nu är förbrukat. Ökningen av årsarbetare under 2011 och 2012 berodde till stor del på överföringen av dåvarande Fiskeriverkets forskningsverksamhet till SLU. SLU:s omfattande campusomvandling i framför allt Ultuna har medfört att vissa verksamheter på senare tid fått högre lokalkostnader och därför inte prioriterat anställningar.

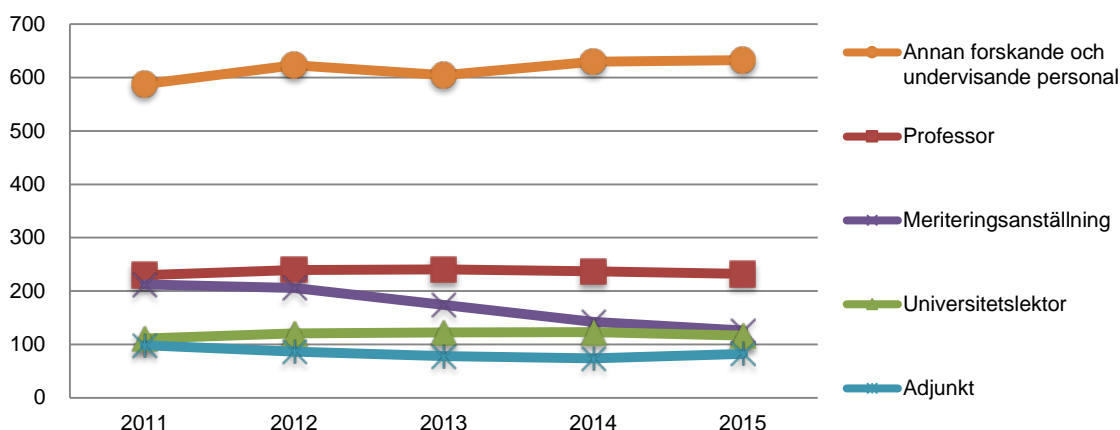
Antalet forskande och undervisande helårsarbetare (professorer, universitetslektorer, meriteringsanställda, adjunkter samt annan forskande och undervisande personal) är 16 färre än 2014 och 49 färre än 2011. *Andelen* forskande och undervisande personal av den totala personalen har dock varit stabil under perioden och ökat något från 41,3 procent år 2011 till 41,9 procent år 2015. Jämfört med riket som helhet har SLU de senaste åren en svagare ökning av antalet lektorer, och 2015 minskar den kategorin. SLU har ett trendbrott avseende antalet adjunkter, som under 2015 ökat efter flera år av minskningar.

Kategorin *meriteringsanställning* fortsätter minska. Den främsta orsaken är att den tidsbegränsade anställningsformen forskarassistent försvann ur Högskoleförordningen 2010 och ersattes först 2012. Trots övergångsregler skapades ett tomrum som försenade SLU:s rekryteringsprocess. Den nya tidsbegränsade meriteringsanställningen vid SLU är biträdande lektor. SLU skiljer sig från riket i övrigt avseende

utvecklingen av meriteringsanställningen postdoktor. I riket har antalet årligen ökat sedan anställningsformen infördes i sin nuvarande form år 2008. Vid SLU ökade antalet postdoktorer fram till 2012 för att sedan minska under två år, och 2015 är antalet i princip oförändrat jämfört med 2014.

Antalet professorer har varit stabilt under den senaste femårsperioden, men har minskat något, med 5 årsarbetare, jämfört med 2014.

Diagram 6. Forskande och undervisande årsarbetare 2011–2015

I anställningskategorierna *administrativ och teknisk personal*, som totalt utgör 1 250 årsarbetare år 2015 (tabell 24), tillhör en tredjedel universitetsadministrationen och ytterligare 12 procent tillhör andra stödverksamheter (biblioteket, universitetsdjursjukhuset m.m.). Resterade 701 årsarbetare är organisatoriskt placerade vid institutionerna och av dessa är 253 årsarbetare sysselsatta med stödverksamhet. Återstoden, 448 årsarbetare, är sysselsatta inom SLU:s kärnverksamheter (utbildning, forskning och miljöanalys). Av de 1 250 årsarbetare som år 2015 utgörs av teknisk och administrativ personal är sålunda 36 procent verksamma inom kärnverksamheterna, som exempelvis miljöanalytiker, forskningsingenjörer och försökstekniker.

Tabell 24. Årsarbetare* per anställningskategori 2011–2015

	2011	2012	2013	2014	2015	Förändring 2014-2015
Professor	230	240	240	237	232	-2%
Universitetslektor	111	121	122	123	116	-5%
Meriteringsanställning	212	206	174	142	126	-11%
Adjunkt	98	86	78	74	82	12%
Annan forskande och undervisande personal	588	623	605	630	633	0%
Doktorand	376	384	371	347	313	-10%
Administrativ personal**	520	532	523	523	524	0%
Bibliotekspersonal	45	46	41	37	39	5%
Teknisk personal**	769	789	753	739	726	-2%
Arvodist	53	46	45	52	49	-7%
TOTALT	3 002	3 073	2 952	2 904	2 841	-2%

*Alla värden i tabellen är avrundade till heltal.

**Innefattar totalt 448 årsarbetare verksamma inom utbildning, forskning och miljöanalys år 2015.

8.2 Kompetensförsörjning och ledarskap

Återrapportering: Myndigheten ska redovisa de åtgärder som vidtagits i syfte att säkerställa att kompetens finns för att nå verksamhetens mål. I redovisningen ska det ingå en analys och bedömning av hur de vidtagna åtgärderna sammantaget har bidragit till att nå verksamhetens mål (SFS 2000:605).

Under våren 2015 beslutade styrelsen att införa kompetensförsörjningsplaner vid samtliga institutioner vid SLU. Ett arbete har därför inletts med att utforma ett gemensamt stöd och underlag. Beslutet om att införa kompetensförsörjningsplaner ger goda förutsättningar för att åstadkomma en harmonisering kring hur rekryteringar till högre akademiska anställningar tydligare knyts till en långsiktig verksamhets- och finansieringsplan.

Vid SLU är 337 årsarbetare 61 år eller äldre, vilket motsvarar 12 procent av alla årsarbetare (tabell 25). Av dessa är 74 professorer, vilket utgör 32 procent av alla professorer. Den höga andelen äldre beror på att de som utses till professor vanligen är minst 40 år. Av tabell 25 framgår att en relativt stor andel professorer är mellan 51–60 år, samtidigt som relativt få är 50 år eller yngre.

Utvecklingen av åldersstrukturen är viktig för den långsiktiga kompetensförsörjningen och följs kontinuerligt. En nationell tendens är att den äldsta åldersgruppen anställda vid lärosätena blivit allt större under de senaste tio åren. Detta gäller även för SLU, men ökningen är inte lika kraftig.

Tabell 25. Åldersstruktur per anställningskategori 2015, andel* per åldersgrupp inom varje anställningskategori

	-30 år	31-40 år	41-50 år	51-60 år	61-65 år	66- år	Summa	Årsarbetare
Professor	0%	0%	18%	50%	29%	2%	100%	232
Universitetslektor	0%	7%	34%	38%	19%	2%	100%	116
Meriteringsanställning	13%	75%	10%	3%	0%	0%	100%	126
Adjunkt	6%	24%	33%	29%	7%	2%	100%	82
Annan forskande och undervisande personal	5%	30%	35%	21%	7%	1%	100%	633
Doktorand	45%	49%	5%	1%	0%	0%	100%	313
Administrativ personal	3%	17%	34%	31%	13%	2%	100%	524
Bibliotekspersonal	13%	13%	35%	29%	11%	0%	100%	39
Teknisk personal	14%	23%	23%	28%	11%	1%	100%	726
Arvodist	64%	14%	5%	4%	5%	8%	100%	49
TOTALT	12%	26%	25%	25%	11%	1%	100%	2 841

*Alla värden i tabellen är avrundade till heltal.

SLU har sedan flera år arbetat med att utbilda och utveckla sina chefer och ledare. Bra chefskap, ledarskap och medarbetskap skapar ett positivt arbetsklimat där verksamheten är i fokus. Utöver kurser, utvecklingsprogram och seminarier läggs stor tid på processledning och individuellt chefsstöd samt konsultation. En enhet inom personalavdelningen har på uppdrag av prefekt eller motsvarande varit behjälplig i samband med flera institutioners verksamhetsplanering och verksamhetsutveckling. Vidare erbjuds chefer och ledare individuellt stöd och konsultation med utgångspunkt i den enskilde individens behov. Alltsedan dessa tjänster började erbjudas har mängden uppdrag ökat markant, vilket tyder på att behovet är stort.

Under 2014 inleddes en stor satsning på ledningsgruppsutveckling. Samtliga ledningsgrupper inom SLU:s kärnverksamhet genomgår en obligatorisk utvecklingsinsats. Arbetet har fortgått under 2015 och kommer att göra så även under 2016.

Ett chefsnätverk har skapats för att erbjuda en arena för chefer inom SLU att utbyta erfarenheter och tillsammans skapa ett innehåll som är av fördjupande och vidareutvecklande karaktär.

8.3 Arbetsmiljö

Av SLU:s arbetsmiljöpolicy framgår bland annat att *SLU vill genom ett gott arbetsmiljöarbete skapa en säker och stimulerande miljö för alla anställda och studenter. En god arbetsmiljö förutsätter att alla aktivt deltar i detta arbete.* SLU har olika internutbildningar i arbetsmiljöfrågor som syftar till att ge grundläggande kunskap i arbetsmiljö och systematiskt arbetsmiljöarbete. Avsnittet om arbetsmiljö i SLU:s chefsutbildning har under 2015 utökats från en halvdag till en heldag för att ge en mer omfattande kunskap inom området. Under 2015 har institutionernas samverkans- och ledningsgrupper erbjudits utbildning i arbetsmiljö.

Vid SLU, liksom i det omgivande samhället, är stress och stressrelaterade problem en ökande sjukskrivningsorsak. I förebyggande syfte arrangeras seminarier genom företagshälsovården för att motverka stress för medarbetare. SLU:s chefer erbjuds seminarier om deras ansvar vid rehabilitering samt om hur man kan se att medarbetare visar tecken på stress och hur det kan åtgärdas. En grupp som är särskilt utsatt är doktoranderna. För den gruppen har också seminarier erbjudits om stresshantering. Handledare till doktorander har erbjudits särskilda seminarier om hur de som arbetsgivare kan förebygga stress.

Under hösten 2015 har mycket tid lagts på att förbereda en medarbetarundersökning, som kommer att genomföras 2016. Syftet är att ge chefer, ledare och medarbetare en nulägesbild över styrkor och utvecklingsområden inom arbetsmiljöområdet. Resultatet av undersökningen ska utgöra underlag för det fortsatta systematiska arbetsmiljöarbetet och för arbetet med lika villkor. Dessutom ska resultatet utgöra underlag för ett fortsatt kontinuerligt och långsiktigt arbete med att utveckla SLU som den goda arbetsplatsen.

8.4 Jämställdhet och mångfald

Ett mål vid SLU är *att jämställdhetsperspektivet ska ha en stark ställning i hela verksamheten.* Vid SLU bedrivs arbetet med jämställdhet och mångfald inom ramen för arbetet med lika villkor. Med begreppet lika villkor avses att alla anställda, studenter och sökande ska ges lika villkor oavsett kön, sexuell läggning, könsöverskridande identitet eller uttryck, funktionshinder, etnisk tillhörighet, religion, annan trosuppfattning eller ålder. På den övergripande nivån fastställs årligen en gemensam likavillkorsplan för anställda och studenter, och med den som bas utarbetar fakulteterna, biblioteket, universitetsdjursjukhuset och universitetsadministrationen mer detaljerade likavillkorsplaner.

Under 2015 avslutades pilotkursen ”Diamond Cutters”. Kursen, som pågått under ett år har haft 20 deltagare. Målgruppen var kvinnliga forskare vars disputation ligger ett till sju år bakåt i tiden. Syftet var att bidra till att förbättra villkoren och möjligheterna för kvinnor att fortsätta en akademisk karriär inom SLU. Målet med kursen var att bidra till att öka andelen kvinnor på högre akademiska anställningar i

enlighet med regeringens mål och SLU:s egna målsättningar. Flera av deltagarna har efter kursen fortsatt att träffas för att utbyta idéer och stötta varandra i sina karriärer. SLU avser att fortsätta följa deltagarnas akademiska karriär.

Inför årets lönerevision gjordes en analys av lönerna för docentkompetenta forskare och universitetslektorer. Analysen genomfördes i syfte att undersöka om en särskild satsning på de kvinnliga docenterna behövde göras i den kommande revisionen. En uppdelning i ålderskategorier visade att det inte fanns några signifikanta skillnader i medellöner för dessa kategorier.

Vid årets lönerevision bevakades särskilt löneskillnaderna mellan kvinnor och män. Analysen av revisionsresultatet visar att löneökningen för kvinnorna blev något högre än för männen. En delförklaring till detta är den särskilda satsning som i år gjordes på legitimerade djursjukskötare, en vid SLU starkt kvinnodominerad grupp.

Könsfördelningen bland den forskande och undervisande personalen har blivit jämnare och andelen kvinnor är numera 45 procent. Andelen kvinnor varierar mellan de olika anställningskategorierna, men ligger genomgående inom intervallet 40–60 procent. Undantaget är professorer där andelen kvinnor är 30 procent och adjunkter där könsfördelningen är nära det omvända, med 68 procent kvinnor.

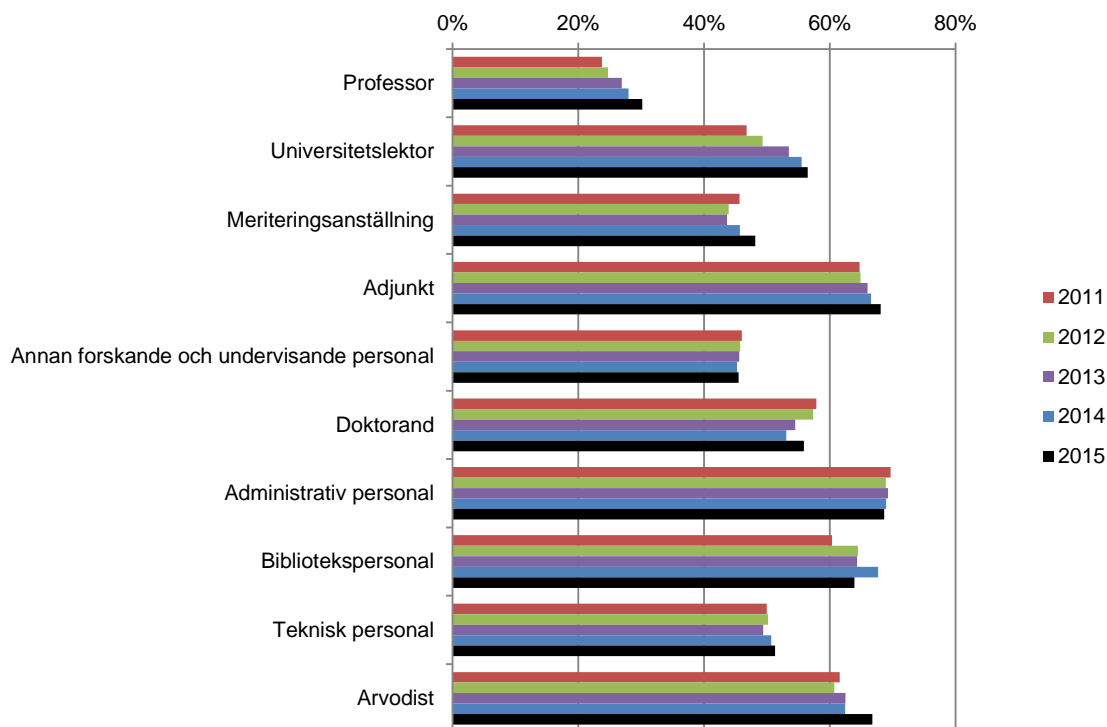
Bland professorer som är kvinnor var i december 2015 andelen som var 61 år eller äldre 40 procent, vilket är högre än för män, 31 procent. I den egna rekryteringsbasen för professorer – universitetslektorer – är dock endast 20 procent av kvinnorna och 24 procent av männen 61 år eller äldre.

Tabell 26. Antal årsarbetare per anställningskategori och kön 2013–2015

	2013			2014			2015		
	Antal	Kvinnor	Män	Antal	Kvinnor	Män	Antal	Kvinnor	Män
Professor	240	27%	73%	237	28%	72%	232	30%	70%
Universitetslektor	122	53%	47%	123	56%	44%	116	57%	43%
Meriteringsanställning	174	44%	56%	142	46%	54%	126	48%	52%
Adjunkt	78	66%	34%	74	67%	33%	82	68%	32%
Annan forskande och undervisande personal	605	46%	54%	630	45%	55%	633	45%	55%
Summa forskande och undervisande personal	1219	44%	56%	1206	44%	56%	1190	45%	55%
Doktorand	371	55%	45%	347	53%	47%	313	56%	44%
Administrativ personal	523	69%	31%	523	69%	31%	524	69%	31%
Bibliotekspersonal	41	64%	36%	37	68%	32%	39	64%	36%
Teknisk personal	753	49%	51%	739	51%	49%	726	51%	49%
Arvodist	45	63%	37%	52	62%	38%	49	67%	33%
TOTALT	2 952	52%	48%	2 904	52%	48%	2 841	53%	47%

Diagram 7 visar utvecklingen av andelen kvinnor per anställningskategori under perioden 2011–2015. Av diagrammet framgår att anställningskategorierna universitetslektorer, meriteringsanställningar, annan forskande och undervisande personal samt doktorander och teknisk personal har en jämn könsfördelning per definition, dvs. inom intervallet 40–60 procent. Avseende den ökande andelen lektorer som är kvinnor uppvisar SLU samma tendens som i riket i övrigt.

Diagram 7. Andel kvinnor (%) fördelade efter anställningskategori 2011–2015

Bland de akademiska cheferna (rektorer, dekaner och prefekter) vid SLU är fördelningen kvinnor/män relativt konstant, med strax under 30 procent kvinnor. Universitetet har fortsatt svårt att locka kvinnor till prefekttrollen.

Bland chefer inom administrationen har SLU en nära nog jämn könsfördelning (inom intervallet 40–60 procent) med 36 procent kvinnor och 64 procent män. Då mätgruppen är relativt liten till antalet påverkas andelarna vid små förändringar, som att en kvinna slutar och ersatts av en man.

Tabell 27. Chefer inom akademi och administration 2011–2015

	2011	2012	2013	2014	2015
Akademi	45	46	46	44	42
<i>kvinnor</i>	29%	28%	25%	28%	28%
<i>män</i>	71%	72%	75%	72%	72%
Administration	15	14,33	14	15	15
<i>kvinnor</i>	43%	44%	43%	26%	36%
<i>män</i>	57%	56%	57%	74%	64%
Totalt	60	60	60	58	57
<i>kvinnor</i>	33%	32%	29%	28%	30%
<i>män</i>	67%	68%	71%	72%	70%

8.5 Rekryteringsmål för professorer

Återrapportering: Under 2013-2015 ska minst 42 procent av de professorer som anställs vara kvinnor. I målet inkluderas beförade professorer och gästprofessorer, men inte adjungerade professorer.

Könsfördelningen bland professorerna är fortfarande skev, med en låg andel kvinnor. Det går dock att skönja en förbättrad jämställdhet och 2015 uppgick andelen kvinnor bland professorer till i genomsnitt 30 procent, vilket är den högsta andelen under femårsperioden (se diagram 7).

Under perioden 2013–2015 finns ett rekryteringsmål för SLU att 42 procent av alla professorer som anställs ska vara kvinnor. Sammanlagt har 44 professorer anställts och 16 av dessa är kvinnor, vilket motsvarar en andel på 36 procent. Målet uppnåddes alltså inte, men universitetet avser att fortsätta skapa goda förutsättningar för en jämnare könsfördelning.

8.6 Sjukfrånvaro

Återrapportering: Uppgift skall lämnas om de anställdas frånvaro pga sjukdom under räkenskapsåret. Den totala sjukfrånvaron ska anges i procent av de anställdas sammanlagda ordinarie arbetstid. Uppgift ska också lämnas om 1) den sjukfrånvaron som avser frånvaro under en sammanhängande tid av 60 dagar eller mer, 2) sjukfrånvaron för kvinnor respektive män, samt, 3) sjukfrånvaron för anställda i åldrarna 29 år eller yngre, 30-49 år och 50 år eller äldre. (SFS 2000:605)

Som framgår av tabell 28 har den genomsnittliga sjukfrånvaron ökat jämfört med 2014 i alla kategorier. SLU genomför aktiviteter i samarbete med Försäkringskassan och företagshälsovården för att minska sjukfrånvaron, bland annat långsiktigt arbete med att utbilda chefer i rehabiliteringsprocessen och stressproblematik (se avsnitt 8.3). Riktade insatser kommer under 2016 att göras för långtidssjukskrivna medarbetare samt doktorander.

Tabell 28. Sjukfrånvaro, procent 2011–2015

	2011	2012	2013	2014	2015
Genomsnitt	2,3%	2,3%	2,6%	2,4%	3,0%
Män	1,3%	1,3%	1,3%	1,5%	1,7%
Kvinnor	3,2%	3,1%	3,7%	3,3%	4,1%
Ålder -29 år	1,1%	1,6%	1,8%	1,7%	2,2%
Ålder 30-49 år	2,2%	2,1%	2,8%	2,5%	3,2%
Ålder 50-- år	2,8%	2,7%	2,5%	2,5%	3,0%
Andel långtidssjuka*	41%	39%	45%	40%	47%

*(60 dagar eller mer) i förhållande till total sjukfrånvaro (%)

9 Gemensamma verksamheter och övrig återrapportering

9.1 Riksdagens generella mål – hållbar utveckling

Återrapportering: SLU ska redogöra för hur SLU:s verksamhet har bidragit till att uppfylla det av riksdagen fastlagda målet för utgiftsområde 23 Areella näringar, landsbygd och livsmedel: att insatserna ska bidra till goda förutsättningar för arbete, tillväxt och välfärd i alla delar av landet. De gröna näringarna ska vara livskraftiga och bidra till klimatomställningen och att naturresurserna används hållbart.

SLU:s verksamhetsidé är *att utveckla kunskapen om de biologiska naturresurserna och människans förvaltning och hållbara nyttjande av dessa. Detta sker genom utbildning, forskning och miljöanalys i samverkan med det omgivande samhället.* Verksamhetsidén stämmer väl överens med intentionerna i högskolelagen (1 kap, 5§) som föreskriver att högskolan i sin verksamhet *ska främja en hållbar utveckling som innebär att nuvarande och kommande generationer tillförsäkras en hälsosam och god miljö, ekonomisk och social välfärd och rättvisa.*

SLU har identifierat två prioriterade områden för sin verksamhet: *En biobaserad ekonomi* samt *Miljö, hälsa och livskvalitet*, vilka tillsammans svarar mot flera av de stora globala samhällsfrågorna.

Biobaserad ekonomi omfattar all industri och alla ekonomiska sektorer där biologiska resurser produceras, förvaltas eller på annat sätt utnyttjas. Ett ökat nyttjande av de biologiska råvarorna och produktionssystemen är en nyckel för att minska beroendet av fossila råvaror och minska utsläppen av koldioxid och andra växthusgaser. En ökad, innovativ användning och förädling av förnybar biomassa från jord- och skogsbruk samt akvatiska organismer bidrar dessutom till tillväxt, ökad lönsamhet och konkurrenskraft för biobaserade industrier, samt utveckling av landsbygds- och kustområden.

Miljö, hälsa och livskvalitet handlar om att människans existens i grunden är beroende av tillståndet i miljön. Natur och djur påverkar människans hälsa och välbefinnande, direkt och indirekt. Området inkluderar ekosystem, klimat, djur i människans tjänst och hållbara stadsmiljöer.

SLU:s utbildningar inom biovetenskap och den gröna sektorn är unika i Sverige, och de studenter som utbildas är efterfrågade på arbetsmarknaden. Utbildningarna präglas av hållbarhetsperspektivet och rymmer frågor kring exempelvis naturresurser, biobaserad produktion, miljö- och climateffekter och bioetik. SLU:s verksamhetsidé ska vara tydlig i alla utbildningar, och under 2015 har SLU påbörjat ett projekt om utbildning i hållbar utveckling för programstudierektorer och lärare i syfte att tydligare understryka detta. Hållbarhetstanken används också i SLU:s rekrytering av studenter, exempelvis i kampanjen *#plugga hållbart*. SLU utexaminerar årligen cirka 900 studenter som går ut och vitaliserar arbets- och samhällsliv med nya kunskaper kring samhällsviktiga frågor.

Större delen av den forskning som bedrivs vid SLU har stor relevans för den politiska målsättningen om hållbar utveckling. Ett exempel är forskningen kring biologisk bekämpning, dvs. att hämma skadegörare med hjälp av levande organismer. Biologisk bekämpning utgör en viktig komponent inom växtskydd. Regeringen har tilldelat SLU särskilda medel för att driva ett kompetenscentrum för biologisk bekämpning (Centre for Biological Control, CBC). Ett annat exempel är forskning inom vatten och miljö, som

bland annat inbegriper projektet SafeDrink där forskare utvecklar metoder för att tidigt upptäcka farliga ämnen i det kommunala dricksvattnet.

One Health är ett begrepp som beskriver ett integrerat synsätt på human- och veterinärmedicin. SLU deltar i det svenska One Health-nätverket som har sitt huvudsakliga fokus på zoonotiska sjukdomar (infektioner som sprids mellan djur och människa) och på resistens. SLU och Uppsala universitet samverkar inom området djurs och människors hälsa i projektet UShare, som syftar till att stärka Uppsalas konkurrenskraft inom komparativ medicin och näringslära genom att ta tillvara båda universitetens styrkor inom dessa forskningsområden.

Verksamhetsområdet fortlöpande miljöanalys, som kartlägger miljötillståndet, är en nationell tillgång när det handlar om att fastställa olika åtgärders och ämnens långsiktiga påverkan på miljön. Genom exempelvis Riksskogstaxeringen och Sötvattenövervakningen – med statistik från 90 respektive 50 år tillbaka – finns unika möjligheter att analysera förändringar i miljön.

SLU har sin verksamhet på mer än trettio orter runt om i Sverige. Den regionala förankringen är stark på de orter där SLU verkar. SLU:s nyttotradition innebär en stark betoning av dialog med samhälle och näring. Detta visar sig bland annat i det (för svensk högskolevärld) unika initiativet att inrätta tjugotalet samverkanslektorer som ägnar halva sin arbetstid åt kontakt och samarbete med näring och samhälle. Den forskning och annan kunskap om hållbart nyttjande av naturresurser och hållbar jordbruksproduktion som bedrivs vid SLU förmedlas på så sätt till näring och samhälle. Genom satsningen på Scienceparkkonceptet Green Innovation Park skapas attraktiva lokaler på campus för kunskapsintensiva företag i kombination med utvecklade samverkansmöjligheter med forskare och studenter vid SLU. I sammanhanget kan också nämnas SLU Holding som arbetar med att initiera, stödja, utveckla och investera i kunskapsintensiva innovationer och affärsmässiga verksamheter med bas inom SLU.

SLU genomför också olika arrangemang för att sprida kunskap till allmänheten. Ett exempel under 2015 är eventet ”Matologi” i Stockholms innerstad där matintresserade storstadsbor gavs möjlighet att diskutera livsmedel och matproduktion med forskare och studenter från SLU samt med framgångsrika kockar.

Det internationella engagemanget har djupa rötter inom SLU, och koordineras av ett sekretariat – SLU Global. Genom expertkompetens bidrar SLU till en förbättrad produktivitet i lantbruket, ökad livsmedels-säkerhet och hållbar försörjning i låginkomstländer. SLU har också initierat ett samarbete mellan några av världens främsta lantbruksuniversitet – Global Challenges University Network – kring frågor om livsmedelsförsörjning, bioenergi, hållbar stadsutveckling och klimat. Också inom miljöanalysområdet är SLU aktivt internationellt, både genom att ta fram underlag för rapportering till internationella konventioner och EU-direktiv och genom deltagande i flera internationella miljöövervakningsprojekt och nätverk.

9.2 Lokalförsörjning

För att universitetet ska stå bättre rustat för framtiden har SLU satsat på förnyelse av campusmiljöerna. Syftet har varit att skapa funktionella lokaler för forskning och undervisning för att kunna erbjuda en attraktiv arbetsmiljö för personal och studenter i en ökande konkurrens. Omdaning av byggnadsbeståndet berodde dels på tvingande behov av nya lokaler då de gamla var utdömda av arbetsmiljöskäl, dels på en förvisning om att moderniseringen långsiktigt möjliggör ökad kvalitet i verksamheten.

Utvecklingen och förtätningen av campus Ultuna i Uppsala är i det närmaste slutförd. Under sommaren 2015 flyttade verksamheten in i Ulls hus som inrymmer gemensamma undervisningslokaler, lokaler för klustret för landskap och samhälle, delar av institutionen för skogens produkter, samt huvuddelen av universitetsadministrationen. För att bereda plats för Artdatabanken pågår en tillbyggnad av Ulls hus. Det pågår också en utredning för att placera resterande delar av institutionen för skogens produkter i något av de nya husen på campus.

I Alnarp pågår byggnationen av den nya odlingsanläggningen Biotronen som beräknas stå klar att ta i bruk under senhösten 2016. Det pågår också ett arbete med att förtäta verksamheterna så att några av de äldre byggnaderna i sämre skick kan lämnas.

Universitetets lokalkostnader har ökat med anledning av satsningen på campusmiljöerna. Andelen lokalkostnad av SLU:s totala kostnader har stigit från 12 procent till 14 procent. Den nya nivån ligger nära genomsnittet för svenska universitet.

Tabell 29. Kostnad för lokaler 2015 (mnr)

	mnr
Lokalhyra	412,6
Mediankostnad el, värme, kyla, vatten*	33,1
Kostnader för reparation och underhåll av lokaler	0,3
Avskrivningskostnader, förbättringsutgift på annans fastighet	5,7
Kostnader för lokalvård	19,6
Kostnader för bevakning	2,7
Kostnader för larm och skalskydd	4,1
Kostnader för lokaltillbehör och övriga lokalkostnader	4,3
Kostnader för egna fastigheter	27,2
Avgår: externa hyresintäkter och intäkter såld lokalvård	-45,3
Summa lokalkostnader	463,2
Area, kvm LOA vid årets utgång**	260 540
Genomsnittlig lokalkostnad (kr/kvm LOA)	1 778

*Som ej ingår i hyran.

**Exkl. student- och gästforskarbostäder.

9.3 Fastighetsförvaltning och lantbruksdrift

Många av de fastigheter som SLU behöver för sin forskning och utbildning är specialiserade både till sin karaktär och till sin geografiska belägenhet. För att på bästa möjliga sätt tillgodose dessa behov äger och förvaltar SLU vissa egna fastigheter. Sammantaget äger och förvaltar SLU 430 byggnader med en total yta om cirka 170 000 m². Av detta används för närvarande cirka 67 000 m² till forsknings- och utbildningsändamål. Härtill kommer cirka 6 800 hektar mark av vilka 3 100 hektar avser åkermark. Resterande mark utgörs i huvudsak av skog.

SLU:s egen forsknings- och utbildningsverksamhet är den i särklass största hyresgästen. Verksamheten har även cirka 300 externa hyresgäster, och 44 000 m² hyrs ut till externa kunder. Till detta ska läggas att

en del av åkermarken har arrenderats ut. Efter en grundlig genomgång av fastighetsinnehavet har en affärsplan för fastighetsförvaltningen framställts. Det pågår en ständig process för att utreda framtida användning av de vakanta ytorna, även de ytor som inte anses uthyrbara.

Vid Nationellt forskningscentrum för lantbrukets djur i Lövsta utanför Uppsala bedrivs forskning och undervisning på mjölkkor, svin och fågel. Där kan hela kedjan inom animalieproduktion följas, från foderproduktion till färdiga styckdetaljer. För att uppnå energineutralitet i Lövsta har en biogasanläggning uppförts där gödsel från djuren och gräs från vallarna rötas och blir till biogas. Efter det att SLU tog över anläggningen från leverantören har anläggningen trimmats till att uppnå en produktion av biogas som innebär att forskningscentret nu är självförsörjande på el och värme. Dock uppvisar anläggningen ett ekonomiskt underskott eftersom priset på el har halverats sedan beslut om byggstart. SLU har utarbetat ett åtgärdsprogram för att finna former för att få anläggningen i ekonomisk balans.

SLU har tidigare fått regeringens tillstånd att avyttra mark för att delfinansiera forskningsanläggningen i Lövsta. Under 2014 sålde SLU en del av Ultuna 2:1 till ett värde av 100,65 mnkr, och under 2015 har avtal tecknats för ytterligare försäljning till ett värde av 67,2 mnkr. Det innebär en total försäljningsintäkt på 167,85 mnkr. Av denna försäljningsintäkt får SLU, enligt regeringsbeslut, behålla 130 mnkr till finansiering av forskningsanläggningen i Lövsta. Resten av medlen, efter det att försäljningsomkostnaderna är täckta, ska levereras in till staten.

SLU:s fastighetsförvaltning omsätter 104 mnkr och redovisar ett resultat på 14,9 mnkr. SLU:s lantbruksdrift omsätter 38,4 mnkr och redovisar sammantaget ett resultat på 1,2 mnkr.

9.4 Miljöarbete

Enligt SLU:s miljöpolicy ska universitetet medverka till en ekologiskt, socialt och ekonomiskt hållbar utveckling. Miljötänkande och miljöaspekter ska integreras i allt beslutsfattande och i all verksamhet inom alla SLU:s arbetsenheter. SLU:s miljöarbete är en långsiktig process, som bygger på ständiga förbättringar med vid varje tidpunkt gällande miljölagstiftning som grund.

En ny standard för miljöledningssystem släpptes under 2015 (ISO 14001:2015). En stor del av SLU:s miljöarbete under året har handlat om uppdatering och anpassning till den nya standarden. Nyheterna omfattar bland annat omvärldsanalys, intressentanalys, livscykelperspektiv samt ett större fokus på ledningens engagemang. Under 2015 har två nya verksamheter certifierats, medan tre återstår. SLU:s mål är att samtliga verksamheter på SLU ska vara certifierade innan utgången av 2016.

Under 2015 lanserades SLU:s klimatfond ur vilken anställda på SLU kan söka ekonomiska medel för att genomföra klimatfrämjande projekt inom SLU:s verksamhetsområden. Nio ansökningar inkom, varav fem fick utdelning för hela eller delar av den ansökta summan.

SLU:s miljöpåverkan ska reduceras genom minskad energianvändning, minskade koldioxidutsläpp från tjänsteresor samt upphandling med miljökrav, och universitetet har satt upp specifika mål kring dessa.

9.5 Universitetsdjursjukhuset

Universitetsdjursjukhuset (UDS) är ett av Sveriges största djursjukhus. Det har en historia som ett utpräglat undervisningsdjursjukhus, men under de senaste åren har det utvecklats till ett regiondjursjukhus med samma utbud och kundunderlag som övriga regiondjursjukhus. UDS består av fem kliniker: häst, smådjur, bilddiagnostik, klinisk kemi och ambulatoriska kliniken.

UDS redovisar ett underskott på 17 mnkr för 2015, vilket till största delen förklaras av ökade kostnader i samband med inflyttning i nya lokaler. Efter inflyttningen i det nya djursjukhuset i juni 2014 identifierades ett antal allvarliga problem i de nya lokalerna. Två hyresgäst Anpassningsprojekt påbörjades våren 2015, och beräknas för hästkliniken del att pågå till och med mars 2016. Smådjurskliniken beräknas vara färdigställd till årsskiftet 2015/2016. Ombyggnationerna har inneburit begränsningar i möjligheterna att ta emot patienter, vilket har återspeglats i patientintäkterna. Till det senare har också höga sjukskrivningstal under sensvåren/sommaren 2015 bidragit, vilket innebär att smådjurskliniken fick begränsa patientmottagningen.

Marknaden för djursjukvård har förändrats kraftigt de senaste åren då två stora aktörer köpt upp huvuddelen av de medelstora och stora djursjukhusen i landet. Denna förändring av marknaden kan på sikt också påverka förutsättningarna för UDS verksamhet. UDS har dock hittills inte märkt av någon negativ effekt på prisbilden. Konkurrensen om arbetskraft har dock ökat, främst avseende djursjukskötare, där det råder stor brist på utbildad arbetskraft. En märkbar effekt är att löneläget har ändrats så att nyckelkompetenser har blivit dyrare att rekrytera.

UDS styrs av en nämnd vars sammansättning förändrades 1 januari 2015. Syftet var att få en tydligare styrning för att komma till rätta med UDS ekonomiska problem, men även att tillföra extern kompetens.

9.6 Universitetsbiblioteket

Biblioteket har en bred verksamhet när det gäller stöd till forskning och utbildning vid SLU. Biblioteket stöder SLU:s forskare i publiceringsprocessen och hanterar publiceringsdata i SLUpub-systemet. Under året har flera bibliometriska analyser genomförts, till exempel kartläggning av samarbeten mellan lärosäten nationellt och internationellt. Biblioteket driver också ett fulltextarkiv där forskare bland annat kan deponera publicerade artiklar. Sedan 1 juli 2014 är det obligatoriskt att deponera SLU-utgivna rapporter och faktablad i detta, så att de blir fritt tillgängliga för alla på internet. Biblioteket bevakar den internationella och nationella utvecklingen inom open access, dvs. att publicera vetenskaplig information och undervisningsmaterial på internet, och förbereder SLU på de förändringar som denna utveckling kommer att innebära. En del av den utvecklingen är tillgång till data. SLU arbetar i ett särskilt projekt med att ta fram en helhetslösning med effektiva rutiner, tjänster och system för elektronisk arkivering och publicering av forsknings- och miljöanalysdata.

Biblioteket ansvarar för den vetenskapliga informationsförsörjningen till SLU:s forskare, lärare och studenter. Drygt 95 procent av budgeten för media har under 2015 använts för att licensiera vetenskapliga tidskrifter och specialdatabaser. Användningen av detta material är mycket stor och det utgör en nödvändig infrastruktur och förutsättning för forskningen.

Biblioteket arbetar strategiskt med att utveckla forskarstödet genom samverkan och integration i forskningsprocessen, exempelvis genom strukturerad omvärldsanalys. Biblioteket medverkar också i forskarutbildningen genom en kurs om informationssökning och forskningskommunikation.

Biblioteken utgör traditionellt en viktig miljö för studier och lärande. I takt med digitaliseringen har denna roll snarare förstärkts och biblioteket kvarstår som studenternas arbetsplats. Bibliotekets stöd till utbildningen omfattar såväl undervisning inom program och kurser som stöd till lärarna i planering och upplägg av deras undervisning. Under 2015 har biblioteket ytterligare strukturerat och tydliggjort i vilka skeden av utbildningsprogrammen som undervisning om informationssökning, plagiat och fusk, referenshantering och upphovsrätt bör komma in.

9.7 Stöd till kärnverksamheterna

Universitetsadministrationen har som gemensam uppgift att skapa goda förutsättningar för utbildning, forskning och fortlöpande miljöanalys. Den ska ge verksamheten vid fakulteter och institutioner administrativt stöd och service samtidigt som den tar ansvar för att universitetet följer lagar och förordningar. Universitetsadministrationen ska genom sin verksamhet göra det möjligt för dem som arbetar vid fakulteter och institutioner att fokusera på sin huvuduppgift. Universitetsadministrationen ska också utgöra ett strategiskt och administrativt stöd för universitetets och fakulteternas ledningar.

Målen för universitetsadministrationen som organisation är *att erbjuda kärnverksamheterna ett professionellt stöd och goda servicenivåer, minimera kostnaderna för stödverksamheten inom överenskommen servicenivå samt ha en kvalitetssäkrad och effektiv myndighetsutövning.*

Universitetsadministrationen har under 2015 för dessa ändamål tilldelats drygt 290 mnkr internt samt cirka 7 mnkr i statsanslag. Detta är en ökning jämfört med 2014, vilket i sin helhet förklaras av att finansieringsmodellen för universitets- och fakultetsgemensamma kostnader gjordes om inför 2015.

Under 2015 har i genomsnitt 420 årsarbetskrafter arbetat inom universitetsadministrationen, vilket motsvarar ungefär 14,8 procent av det totala genomsnittliga antalet årsarbetskrafter på SLU. Förändringen i antalet årsarbetskrafter vid universitetsadministrationen 2014–2015 beror till stor del på att personal flyttat från universitetsadministrationen till en fakultet.

Tabell 30. Årsarbetskrafter vid universitetsadministrationen 2011–2015

	2011	2012	2013	2014	2015
Årsarbetskrafter SLU	3 002	3 073	2 952	2 904	2 841
Årsarbetskrafter vid universitetsadministrationen	414	429	427	425	420
Andel årsarbetskrafter vid universitetsadministrationen	13,8%	14,0%	14,5%	14,6%	14,8%

För att utveckla och förbättra stödet till kärnverksamheterna startas kontinuerligt ett antal prioriterade administrativa utvecklingsprojekt. Som exempel kan nämnas projekt för översyn av utbildningssystemen, för uppgradering av webbplatser samt projekt för att tillgängliggöra, lagra och arkivera forskningsdata.

9.8 Nationellt centrum för djurvelfärd (SCAW)

Återrapportering: SLU ska redovisa verksamheten vid Nationellt centrum för djurvelfärd.

SCAW samordnar forskning, uppdragsutbildning och expertutlåtanden samt arrangerar konferenser och arbetsseminarier med anknytning till djurvelfärd. Verksamheten omfattar alla djurslag, med betoning på lantbruks- och försöksdjur. SCAW samlar nationell kompetens inom djurskydds- och djurvelfärdsområdet. I styrgruppen har under 2015 Näringsdepartementet, Statens jordbruksverk och länsstyrelserna varit adjungerade. SCAW samarbetar kontinuerligt med ansvariga myndigheter genom att medverka i expertkommittéer, referensgrupper och utredningar, såväl nationellt som på EU-nivå och i andra internationella sammanhang.

SCAW är Sveriges nationella kontaktpunkt för vetenskapligt stöd beträffande skydd av djur vid tidpunkten för avlivning och Sveriges nationella kontaktpunkt för prioritering av vilka alternativa metoder som ska valideras. Detta är verksamheter som närmast kan beskrivas som myndighetsutövning. SCAW deltar i Sveriges nationella fleråriga plan för kontrollen i livsmedelskedjan, i vilken verksamheten för kontaktpunkten skydd av djur vid tidpunkten för avlivning rapporteras till EU-kommissionen. Inom uppgiften nationell kontaktpunkt för validering av alternativa metoder har SCAW förmedlat frågor och svar om den regulatoriska relevansen av metoder mellan EU-kommissionen och berörda svenska myndigheter och forskare.

SCAW har under 2015 formerat ”Nordic Network for Communicating Animal Welfare” (NordCAW) tillsammans med nordiska systerinstitutioner och stått som värd för första NordCAW-konferensen, med deltagare från Norden och Baltikum med temat att kommunicera djurvelfärd. SCAW har anordnat en konferens i Zagreb för alla europeiska nationella kontaktpunkter för skydd av djur vid tidpunkten för avlivning.

I en seminarierie om djurskyddsutbildning för jurister, poliser, åklagare, anställda vid länsstyrelser med flera, arrangerade SCAW en dag om de olika myndigheternas verksamhet och skyldigheter i samband med omhändertagande av djur. SCAW har också hållit fort- och vidareutbildningar i djurskydd vid hästhållning, i djurskyddskontroll av försöksdjursanläggningar, i hur tillståndsinnehavare och djurskyddsorgan ska arbeta inom försöksdjursområdet, samt en utbildning för producenter med mjölkfår och getter. SCAW har även medverkat inom SLU:s grundutbildningar och vid seminarier och konferenser.

SCAW:s föreståndare är nämndledamot och vetenskaplig sekreterare i Centrala djurförsöksetiska nämnden, som har till uppgift att överpröva beslut från de regionala nämnderna och att utvärdera vissa djurförsök i efterhand. SCAW har under första halvåret 2015, genom en anställd, varit verksamt som expert i den europeiska livsmedelssäkerhetsmyndigheten EFSA:s Animal Health and Welfare Panel (AHAW), det vill säga EFSA:s permanenta expertgrupp på djurhälso- och djurvelfärdsområdet. SCAW deltar dessutom i flera myndighetsråd och referensgrupper som behandlar djurskyddsfrågor. SCAW har också medverkat i framtagandet av internationella ISO-tekniska specifikationer för djurvelfärd.

9.9 Möjlighet för vissa lärosäten att upplåta lägenheter för bostadsändamål

Åtterrapporing: SLU ska redovisa uthyrningen av bostäder till studenter och gästforskare i årsredovisningen. Intäkter och kostnader ska särredovisas från övrig verksamhet. Av redovisningarna ska det framgå antal lägenheter som hyrs av lärosätet, beläggningsgraden, intäkter fördelade på avgifter respektive anslag samt prognos för kommande år.

SLU tillhör de universitet som enligt regeringsbeslut (U2010/4277/UH) under en prövotid får upplåta lägenheter i andra hand för bostadsändamål till studenter och gästforskare. Prövotiden är förlängd till utgången av 2018 (U2015/05797/UH). Av tabell 31 framgår utfall och prognos för uthyrningen.

SLU hyr bostäder via så kallade blockavtal i Alnarp och Uppsala. Blockavtal ger möjlighet till vissa undantag från hyreslagen, och innebär att SLU som hyresgäst kan hyra ut lägenheter i andra hand. I Umeå finns en överenskommelse med det kommunala bostadsbolaget som säkerställer att SLU kan få första-handskontrakt att erbjuda inresande utbytesstudenter och avgiftsskyldiga studenter. Dessa andrahandshyr rummen av SLU, som också täcker eventuella underskott. I Skinnskatteberg förmedlar Skogsmästar-skolan bostäder till studenter genom att blockförhyra lokaler som ägs av SLU:s fastighetsförvaltning.

Omsättningen på rum är överlag stor jämfört med ett studentbostadsföretags övriga hyresgäster eftersom utbytesstudenter sällan stannar mer än en till två terminer. Omsättningen skapar kostnader som är svåra att få täckning för. Det råder bostadsbrist under terminerna och därmed konkurrens om studentbostäder, men rum kan stå tomma under omsättningsperioden om ansvarig handläggare inte hittar en student som vill flytta in samma datum som tidigare hyresgäst flyttar ut. Under sommarmånaderna står flertalet av rummen tomma vilket också genererar ett intäktsbortfall.

Det är värdefullt för SLU att på detta sätt kunna erbjuda bostäder till inresande utbytesstudenter och gästforskare, inte minst för att öka universitetets mål om internationalisering. Ingenting tyder på att situationen är på väg att förändras, varken avseende bostadssituationen på campusorterna eller avseende behovet av studentbostäder vid terminsstart. Att ingå blockhyresavtal och skapa en organisation kring studentbostäder är långsiktiga åtaganden som försvåras av tidsbegränsningen. Ett permanent tillstånd skulle göra det möjligt att mer aktivt verka för att öka utbud och tillgång på bostäder, och därmed underlätta för utländska studenter och gästforskare att komma till SLU.

Tabell 31. Uthyrning av inhyrda bostäder till studenter och gästforskare 2015

	Utfall 2015	Prognos 2016
Antal rum	364	Ca 384
Beläggningsgrad	87 %	90%
Intäkter	8 475 tkr	10 070 tkr
Kostnader	9 740 tkr	11 314 tkr
Underskott (anslag)	1 265 tkr	1 244 tkr

9.10 Engagemang i organisationsbildningar

Åtterrapporing: SLU ska redovisa ekonomiska eller andra för SLU:s verksamhet viktiga konsekvenser som uppstått eller väntas uppstå exempelvis på grund av att SLU förvaltar aktier eller andelar i intresseföretag och dotterföretag samt stiftelser.

SLU:s engagemang i aktiebolag inskränker sig huvudsakligen till det helägda dotterbolaget SLU Holding AB. Härutöver har SLU intressen i ett antal stiftelser och ett ännu större antal föreningar, konsortier och andra organisationer. SLU finansierar forsknings- och utbildningsverksamhet som universitetet driver tillsammans med andra universitet och organisationer, exempelvis i olika centrumbildningar. SLU:s engagemang i organisationer föranleds av universitetets och samhällets behov av utbyte av kunskap och erfarenhet.

Härutöver förvaltar SLU 93 stiftelser med ett kapital på cirka 350 mnkr. Dessa stiftelser har under 2015 lämnat bidrag till SLU-anknuten verksamhet med cirka 4,6 mnkr samt till studerandestipendier med cirka 4 mnkr kronor.

De största bidragen kommer från August T Larssons fond med 2,6 mnkr samt Erik E-son Wiklands minnesfond med 0,9 mnkr. SLU erhöll 2015 ersättning med 1,2 mnkr för att täcka kostnaderna för förvaltningsuppdraget inklusive revision.

10 Intern styrning och kontroll

De övergripande målen för området är att den interna styrningen och kontrollen vid universitetet ska fungera på ett betryggande sätt, att målen för verksamheten uppnås effektivt och enligt gällande rätt, att verksamheten redovisas på ett tillförlitligt sätt, samt att universitetet ska hushålla väl med statens medel.

Intern styrning och kontroll inom SLU granskades av internrevisionen under 2013. Revisorerna konstaterade att universitetets rutiner uppfyllde gällande regelverk, men rekommenderade åtgärder för att förbättra och effektivisera arbetet med intern styrning och kontroll. Som ett resultat av granskningen har SLU fastställt nya riktlinjer som bland annat möjliggör en bättre koppling mellan riskbedömning och verksamhetsplanering och anslagsfördelning.

Enligt de nya riktlinjerna ska en större, fördjupad riskbedömning utifrån verksamhetens mål göras vart tredje år. De två mellanliggande åren görs en avstämning om något föranleder uppdatering av de allvarligaste riskerna.

10.1 Uppdaterad riskanalys 2015

Universitetsledningen gjorde 2015 främst en avstämning av föregående års mer omfattande riskarbete, enligt ovan beskrivna processer. Samtliga fyra risker som 2014 bedömdes ha relativt hög sannolikhet för att inträffa, och då riskera få stora konsekvenser, kvarstår som prioriterade även i 2015 års riskarbete. Åtgärder för att minska riskerna kan ta relativt lång tid att genomföra, så många åtgärder som identifierades 2014 pågår fortfarande eller implementeras. Riskerna presenteras nedan utan inbördes rangordning:

- a) SLU har svårt att rekrytera och behålla lärare och forskare med rätt kompetens och förmågor.
- b) SLU har fortsatt svårt att rekrytera tillräckligt många kvalificerade studenter till vissa utbildningar.
- c) Kopplingen minskar mellan utbildning och forskning samt mellan utbildning och samhällets framtida kompetensbehov.
- d) Minskade statsanslag och ineffektiv resurshantering inom grundutbildningen riskerar att försämra utbildningsutbudet och utbildningens kvalitet.

Nedan följer en redogörelse över hur SLU resonerar kring respektive risk, samt vilka åtgärder som hittills har vidtagits.

Risk (a) SLU har svårt att rekrytera och behålla lärare och forskare med rätt kompetens och förmågor.

Denna risk har varit aktuell under tidigare år. Eftersom en lärar- och forskarkår med hög kompetens är helt avgörande för en framgångsrik verksamhet, behöver denna fråga alltid bevakas. Det finns vissa tecken på att SLU:s yngre forskare har svårt att hävda sig i konkurrensen om externa medel. Många lärosäten konkurrerar dessutom om personalen, både nationellt och internationellt, vilket försvårar situationen ytterligare. Det är också viktigt att kontinuerligt rekrytera yngre forskare för att inte få en ojämn åldersfördelning.

Under 2015 beslutades att alla institutioner ska ha långsiktiga kompetensförsörjningsplaner, och en anslagsfördelning för vissa akademiska anställningar antogs. Under året har SLU också påbörjat ett arbete

med att ta fram en kommunikationsplattform i syfte att utveckla marknadsföring och profilering av universitetet. Samtidigt har implementeringen av en ny anställningsordning lett till att biträdande lektorer anställts.

Risk (b) SLU har fortsatt svårt att rekrytera tillräckligt många kvalificerade studenter till vissa utbildningar.

Denna risk är en återkommande prioriterad risk på SLU. Vissa utbildningar på SLU har ett högt söktryck, medan andra inte fyller platserna. SLU behöver både öka och bredda studentrekryteringen av flera skäl: för att få antagning i konkurrens till alla program, för att motverka den könsmässigt sneda fördelningen inom flera av utbildningarna, samt för att säkerställa kompetensförsörjningen inom SLU:s ämnesområden på sikt.

I riskarbetet hösten 2014 bestämdes att se över utbildningsstrukturen och utbildningsutbudet, och under 2015 har detta ingående diskuterats i SLU:s utbildningsnämnd. Flera byggprojekt har avslutats, och de nya byggnaderna har skapat en attraktiv studiemiljö.

Risk (c) Kopplingen minskar mellan utbildning och forskning samt mellan utbildning och samhällets framtida kompetensbehov.

Om samhället efterfrågar viss kunskap och utbildningen fokuserar på en annan drabbas både näringen och studenterna. Detsamma gäller om yrkesutbildningarna inte förmår upprätthålla relevant professionsanknytning. Om forskningsfält som är strategiskt viktiga för SLU:s utbildning får lägre kvalitet riskerar utbildningen att påverkas negativt.

I riskarbetet hösten 2014 beslutades om översyn av innehållet i utbildningarna för att öka systematisk forsknings- och arbetslivsanknytning, och frågan har under 2015 diskuterats i SLU:s utbildningsnämnd. SLU har beslutat om förändringar i sin finansieringsmodell, i syfte att färre lärare ska ha enbart grundutbildning som finansiering. Lektorer ska dessutom få ett garanterat forskningsanslag, vilket underlättar forskning för denna lärarkategori. För att öka meritvärdet av pedagogisk skicklighet har SLU under 2015 utsett sina två första excellenta lärare, i syfte att locka forskare till ökad undervisning.

Risk (d) Minskade statsanslag och ineffektiv resurshantering inom grundutbildningen riskerar att försämra utbildningsutbudet och utbildningens kvalitet.

Det finns en oro att minskade eller stagnerade statsanslag och ökade kostnader ska leda till minskade resurser till grundutbildningen, vilket kan påverka lärartillgången. Positivt är dock att SLU inför 2016 fått en anslagsförstärkning på återförda drygt 30 mnkr.

Under 2015 har en extern utvärderare följt upp den nya utbildningsorganisationen vid SLU. Uppföljningen har bland annat gett förslag på åtgärder för en effektivare resurshantering inom grundutbildningen.

11 Ekonomisk analys

11.1 Resultatutveckling

SLU redovisar ett överskott på 76 mnkr för 2015 och den balanserade kapitalförändringen uppgår till 444 mnkr, vilket ger ett utgående kapital på 520 mnkr. Det positiva resultatet är större än prognostiserat vilket har sin förklaring i att nya anställningar, främst akademiska anställningar, har tagit längre tid att genomföra än planerat.

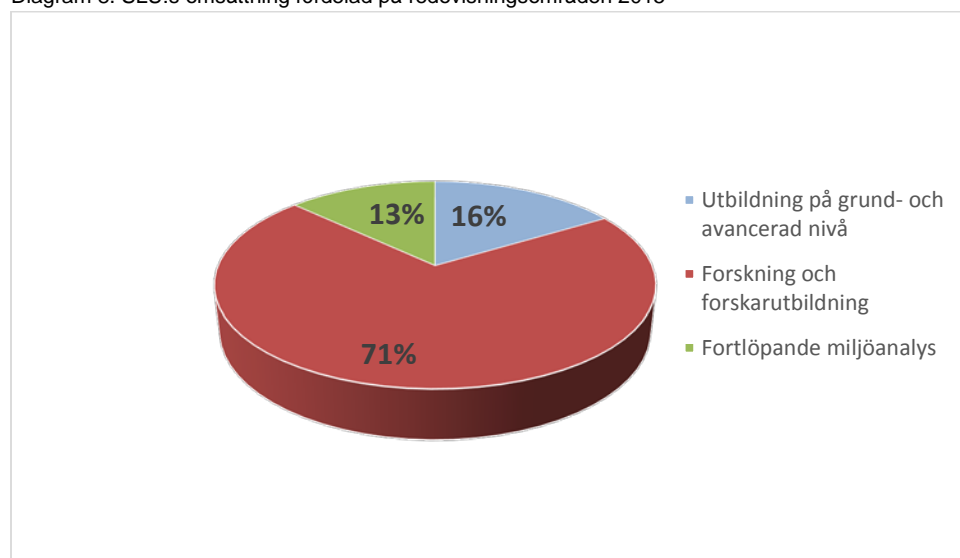
Universitetet har en ekonomi i balans efter att verksamheten har anpassats för att möta ökade lokal-kostnader, främst under 2014–2015 i samband med att SLU:s campus Ultuna färdigställs, och för att hantera statsanslagets minskning om 30 mnkr 2012. SLU har därtill fått anpassa verksamheten då statsanslagets pris- och löneomräkning endast varit 0,55 procent, vilket inte täcker ökade kostnader.

Det gynnsamma ränteläget har lett till att lokalkostnaderna ökat mindre än väntat då indexuppräkningarna i hyresavtalen för de nya byggnaderna blivit lägre. SLU har även genomfört en förtätning av lokalerna i syfte att minska effekten av lokalkostnadsökningar. Dessa förändringar har påverkat resultatet positivt med cirka 70 mnkr 2014–2015 jämfört med plan.

SLU har fått regeringens tillstånd att sälja en del av fastigheten Ultuna 2:1 och behålla intäkten för att finansiera investeringen forskningsladugården i Lövsta. Den största delen av försäljningen genomfördes år 2014 och redovisades som intäkt av avgifter och andra ersättningar. Under 2015 har SLU påbörjat försäljningen av den resterade delen. Den beräknas bli klar under 2016 och kommer då att påverka resultatet som en intäkt av avgifter och andra ersättningar.

SLU:s verksamhetsvolym är störst inom forskning och forskarutbildning; 71 procent av omsättningen. Fortlöpande miljöanalys och utbildning på grundnivå- och avancerad nivå ligger på 13 procent respektive 16 procent av omsättningen.

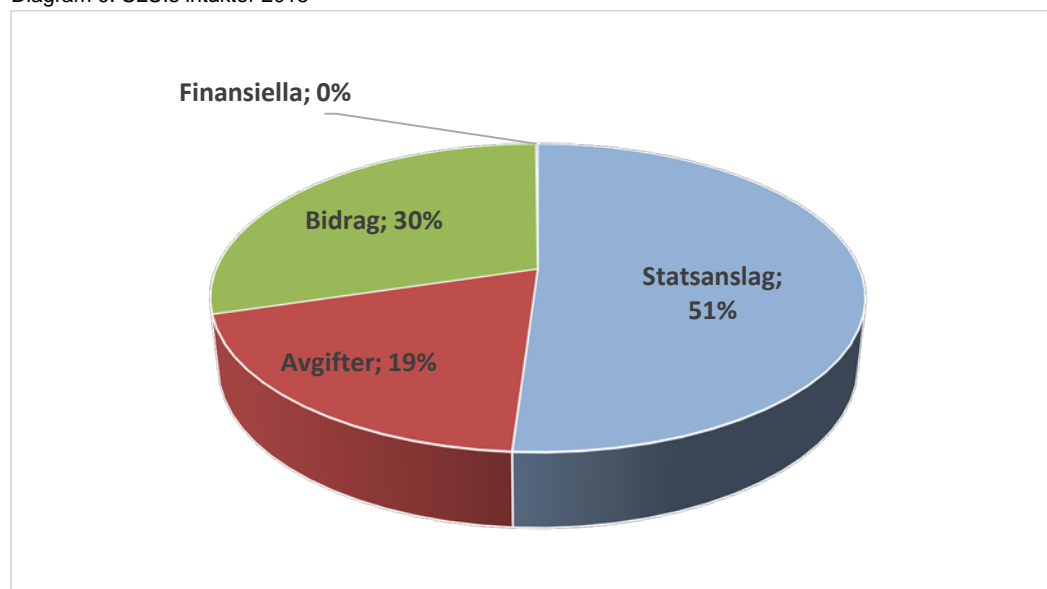
Diagram 8. SLU:s omsättning fördelad på redovisningsområden 2015

Forskning och forskarutbildning har ett utgående kapital på 491 mnkr och fortlöpande miljöanalys har ett utgående kapital på 49 mnkr. Utbildning på grundnivå och avancerad nivå har ett utgående balanserat kapital på -19 mnkr och har genomgått en anpassning för att få ekonomin i balans.

SLU redovisar ett överskott på 7 mnkr i utbildning på grundnivå och avancerad nivå för 2015, vilket innebär att anpassningen av verksamheten till det minskade statsanslaget är genomförd och en amortering av det balanserade underskottet har inletts. Konsekvenserna av anpassningen är ett minskat antal helårsstudenter och framförallt ett kraftigt minskat utbud av fristående kurser. Riksdagen återför det indragna statsanslaget från 2016 och framåt, vilket är en förutsättning för att denna verksamhet på sikt kan komma i ekonomisk balans.

Diagram 9. SLU:s intäkter 2015

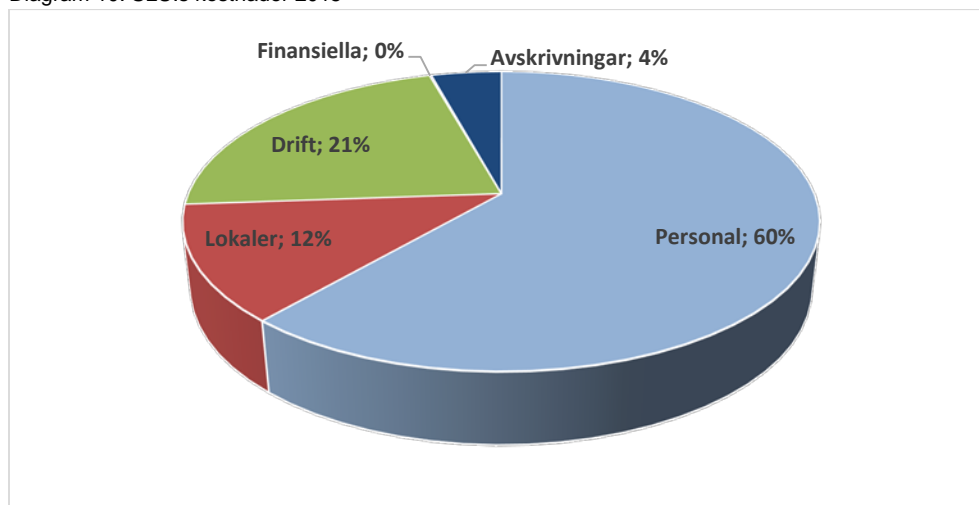
Statsanslaget har ökat med 16 mnkr eller knappt 1 procent, vilket i princip motsvarar pris- och löneomräkningen.

Bidragsintäkterna har minskat med -2 procent, vilket förklaras av att SLU:s personalvolym minskat under åren 2013–2015 och då inom kärnverksamheten.

Intäkter av avgifter och andra ersättningar har minskat med 95 mnkr eller -13 procent jämfört med 2014. Skillnaden förklaras av den ovan beskrivna fastighetsförsäljningen som gav 100 mnkr i intäkt år 2014. Intäkter av avgifter och andra ersättningar är i princip oförändrade och ligger på samma nivå som 2014 om man bortser från denna engångshändelse.

De finansiella intäkterna har minskat på grund av det låga ränteläget. Under 2015 har räntan varit negativ, vilket innebär att ränteintäkterna egentligen är negativa räntekostnader.

Diagram 10. SLU:s kostnader 2015

Personalkostnaderna är i princip oförändrade jämfört med 2014. Anledningen är att SLU under 2013–2015 genomfört en omställning av verksamheten och personalen har minskat med 4 procent 2013, med 2 procent 2014 och med 2 procent 2015. Lönerna har ökat med 2,3 procent och personalvolymen har minskat med -2 procent, vilket resulterat i att personalkostnaderna har ökat med 0,3 procent.

Lokalkostnaderna har ökat med 28 mnkr eller 8 procent. Detta beror dels på att SLU under 2015 burit ett helt års kostnader för Veterinärmedicinskt och husdjursvetenskapligt centrum (VHC), att jämföra med 2014 då verksamheten flyttade in under sommaren, och dels på inflyttningen i Ulls hus under våren och sommaren 2015. Lokalkostnaderna har dock blivit lägre än planerat då den låga inflationsnivån påverkat lokalkostnaderna positivt.

Driftkostnaderna har minskat med -6 procent, vilket förklaras av att driftskostnaderna låg på en hög nivå under 2014 då SLU hade stora kostnader för flytt och omställning i samband med inflyttning i VHC. Motsvarande kostnader för inflyttning till Ulls hus under våren 2015 har varit lägre än för VHC. Verksamheten har också minskat driftkostnaderna genom att vara återhållsam, och minskningen av personalvolymen har också lett till lägre driftkostnader.

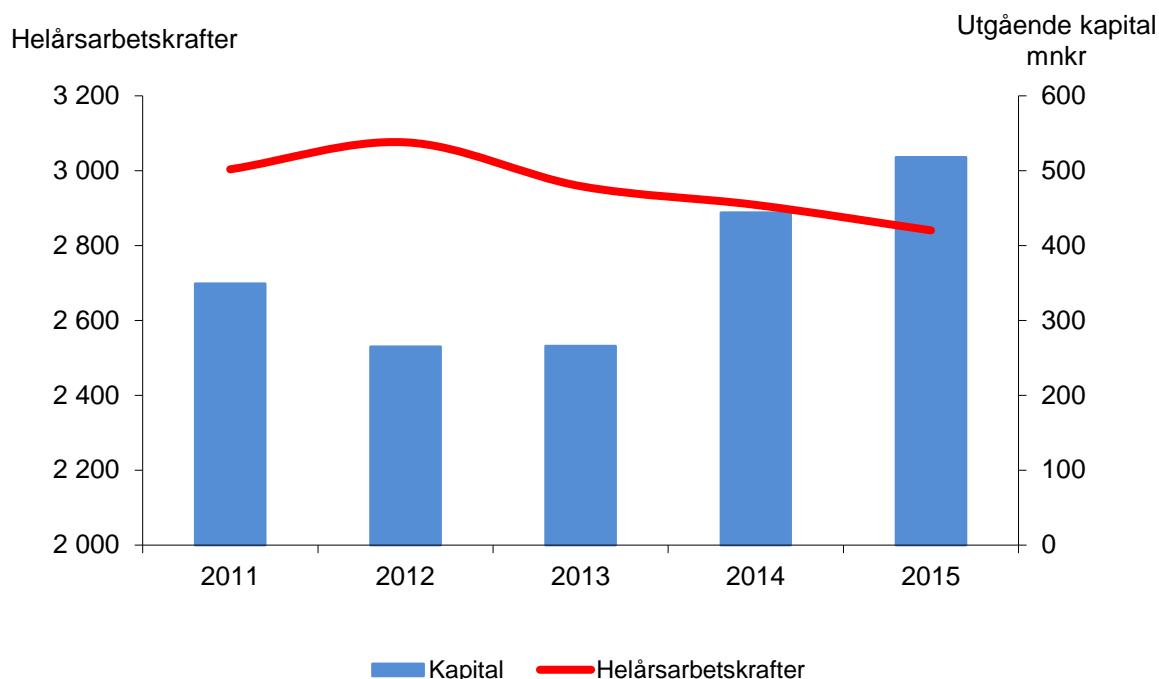
De finansiella kostnaderna minskar, vilket beror på det låga ränteläget. Under 2015 har räntan varit negativ, vilket innebär att räntekostnaderna egentligen är negativa ränteintäkter.

Avskrivningarna har ökat då SLU:s egna investeringar i Ulls hus och VHC färdigställts har tagits i bruk och börjar skrivas av.

11.2 Personalkostnadsutveckling

Som framgår av diagram 11 har personalvolymen minskat 2013-2015. SLU har arbetat aktivt för att anpassa verksamhetens volym till det minskade statsanslaget och samtidigt bromsat upp användningen av det balanserade kapitalet. SLU har haft som målsättning att det balanserade kapitalet ska ligga omkring 10 procent, vilket bedöms som en rimlig nivå då universitetet till stor del är beroende av externa intäkter. De externa intäkterna är osäkra och verksamheten varierar över åren.

Diagram 11. Verksamhetsvolymen mätt i helårsarbetskrafter jämfört med utgående kapital 2011 till 2015

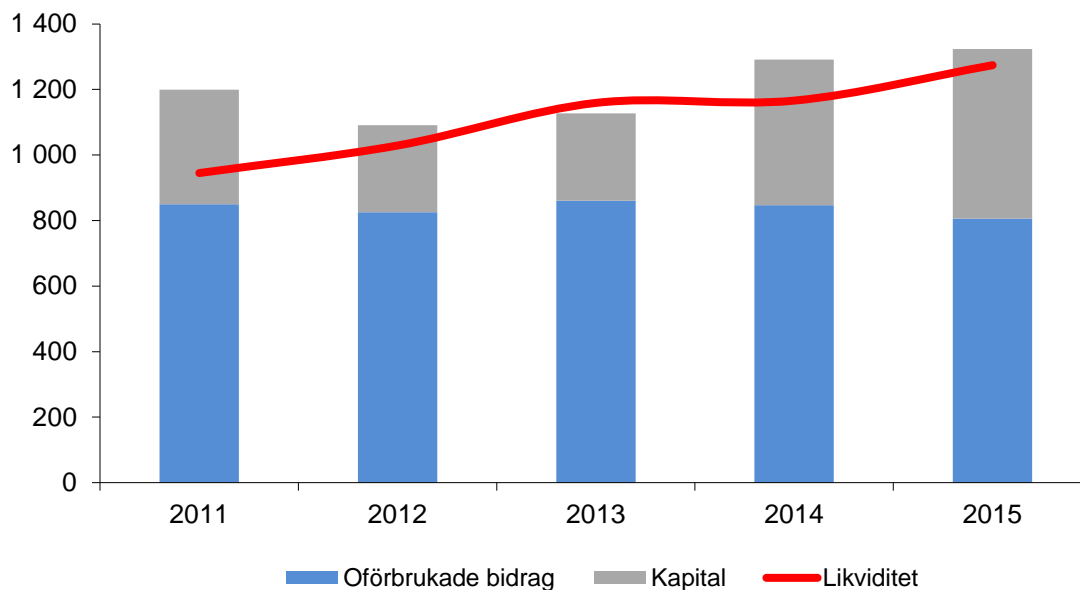
Personalökningen 2012 i diagram 11 beror på att forskningsavdelningen vid dåvarande Fiskeriverket överfördes till SLU.

SLU har genomfört ett omställningsarbete i syfte att minska personalvolymen inom de verksamheter som saknat finansiering. Besparingen inom grundutbildningen har lett till en minskning av personalvolymen. Även en anpassning till nya kostnadsnivåer i samband med campusutvecklingen på Ultuna har bidragit till personalneddragning. Fakulteterna har inlett åtgärder som ska resultera i nyanställningar av akademiska anställningar under 2016, vilket förhoppningsvis kommer öka personalvolymen något.

11.3 Kapitalutveckling och likviditet

SLU har en stark likviditet och posten ”kassa och bank” i balansräkningen uppgår till 1 277 mnkr. Det är en ökning med 104 mnkr jämfört med 2014. En orsak till den starka likviditeten är resultatutvecklingen där SLU:s balanserade kapitalförändring och årets kapitalförändring nu uppgår till 520 mnkr. En annan orsak är att inbetalningen till försäljningen av den andra delen av Ultuna 2:1 har inkommit till SLU under 2015. Affären blir färdig under 2016 och först då redovisas denna inbetalning som intäkt av avgifter och andra ersättningar.

Diagram 12. Likviditeten jämfört med oförbrukade bidrag och utgående kapital 2011–2015, mnkr

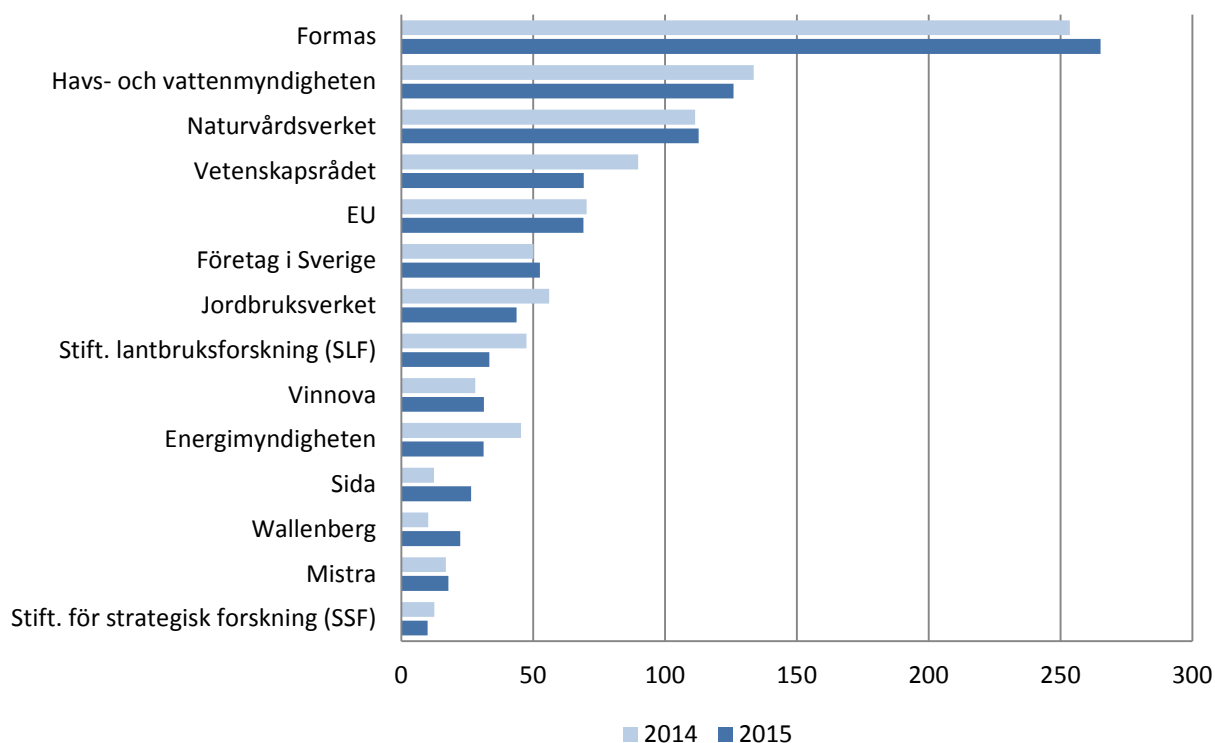
SLU har en låneram för 2015 på 1 470 mnkr. Lånen uppgår vid årsskiftet 2015 till 1 188 mnkr. SLU har därför en god marginal inom låneramen. Det är främst planerade investeringar inom SLU:s fastighetsförvaltning som flyttats fram i tiden. Under 2016 planerar SLU att förvärva stallbyggnaderna i anslutning till Veterinärmedicinskt och husdjursvetenskapligt centrum. SLU har även regeringens uppdrag att bygga ett undersöknings- och forskningsfartyg, men detta projekt kommer främst att påverka låneramsbehovet 2017 och framåt.

11.4 Finansiering

SLU finansieras med statsanslag till 51 procent och med bidrags- och avgiftsintäkter till 49 procent. Av SLU:s externa finansiärer är Formas den klart största, och inbetalningarna från Formas har ökat under 2015.

Diagram 13 visar SLU:s största enskilda finansiärer utöver statsanslaget inom forskning och fortlöpande miljöanalys. Diagrammet redovisar bidragen utifrån inbetalningar, och uppdragen utifrån vad som fakturerats. SLU:s fem största finansiärer är Formas, Havs- och vattenmyndigheten, Naturvårdsverket, Vetenskapsrådet och EU. Av dessa har finansieringen från Formas och Naturvårdsverket ökat jämfört med föregående år. Övriga större finansiärer som har ökat sin finansiering till SLU är Vinnova, Sida, Wallenbergsstiftelserna och Mistra.

Diagram 13. SLU:s största enskilda finansiärer 2015 och 2014 (mnr)

12 Resultaträkning (tkr)

		2015	2014
Verksamhetens intäkter			
Intäkter av anslag	Not 1	1 657 813	1 641 728
Intäkter av avgifter och andra ersättningar	Not 2	626 950	722 793
Intäkter av bidrag	Not 3	959 868	977 516
Finansiella intäkter	Not 4	3 750	6 015
Summa		3 248 381	3 348 052
Verksamhetens kostnader			
Kostnader för personal	Not 5	-1 947 716	-1 941 720
Kostnader för lokaler	Not 6	-395 635	-367 299
Övriga driftkostnader	Not 7	-690 731	-732 406
Finansiella kostnader	Not 8	-3 865	-6 993
Avskrivningar och nedskrivningar	Not 9	-134 719	-127 774
Summa		-3 172 666	-3 176 192
Verksamhetsutfall		75 715	171 860
Resultat från andelar i helägda företag	Not 10	80	959
Uppbördsverksamhet			
Intäkter av avgifter m.m. som inte disponeras	Not 11	2 412	-
Medel som tillförts statens budget från uppbördsverksamhet		-2 412	-
Saldo		0	0
Transfereringar			
Medel som erh. fr. statens budget för finans. av bidrag		61 724	60 767
Medel som erh. fr. myndigh. för finansiering av bidrag		72 203	62 557
Övriga erhållna medel för finansiering av bidrag	Not 12	31 951	32 375
Lämnade bidrag	Not 13	-165 878	-155 699
Saldo		0	0
Årets kapitalförändring	Not 14	75 795	172 819

13 Balansräkning (tkr)

TILLGÅNGAR		2015-12-31	2014-12-31
Immateriella anläggningstillgångar	Not 15		
- Rättigheter och andra immateriella anläggningstillgångar		5 250	3 126
Summa		5 250	3 126
Materiella anläggningstillgångar	Not 16		
- Byggnader, mark och annan fast egendom		761 085	760 955
- Förbättringutgifter på annans fastighet		109 959	98 195
- Maskiner, inventarier, installationer m.m.		468 463	465 531
- Pågående nyanläggningar		13 969	29 112
- Förskott avseende materiella anläggningstillgångar		933	0
Summa		1 354 409	1 353 793
Finansiella anläggningstillgångar			
- Andelar i helägda företag	Not 17	6 434	6 354
- Andra långfristiga värdepappersinnehav	Not 18	4 884	4 373
Summa		11 318	10 727
Varulager m.m.			
- Varulager och förråd	Not 19	33 011	34 882
Kortfristiga fordringar			
- Kundfordringar		43 602	43 188
- Fordringar hos andra myndigheter	Not 20	121 698	119 123
- Övriga kortfristiga fordringar		735	122
Summa		166 035	162 433
Periodavgränsningsposter			
- Förutbetalda kostnader	Not 21	110 863	178 333
- Upplupna bidragsintäkter	Not 22	175 969	169 519
- Övriga upplupna intäkter	Not 23	22 431	17 361
Summa		309 263	365 213
Avräkning med statsverket			
- Avräkning med statsverket	Not 24	-911	0
Kortfristiga placeringar			
- Värdepapper och andelar		114	114
Kassa och bank			
- Behållning räntekonto i Riksgäldskontoret		1 273 809	1 165 751
- Kassa och bank	Not 25	3 185	6 857
Summa		1 276 994	1 172 608
Summa tillgångar		3 155 483	3 102 896

Balansräkning, forts. (tkr)

KAPITAL OCH SKULDER		2015-12-31	2014-12-31
Myndighetskapital	Not 26		
- Statskapital		6 046	6 011
- Uppskrivningskapital		58 319	59 456
- Donationskapital		10 041	9 119
- Resultatandelar i helägda företag		2 354	1 394
- Balanserad kapitalförändring		444 305	271 331
- Kapitalförändring enligt resultaträkningen		75 795	172 819
Summa		596 860	520 130
Avsättningar			
- Avsättn. för pensioner och likn. förpliktelser	Not 27	14 017	17 369
- Övriga avsättningar	Not 28	25 609	32 630
Summa		39 626	49 999
Skulder m.m.			
- Lån i Riksgälden	Not 29	1 187 735	1 183 705
- Kortfristiga skulder till andra myndigheter	Not 30	73 859	64 623
- Leverantörsskulder		68 935	77 213
- Övriga kortfristiga skulder	Not 31	38 020	42 673
- Depositioner		31	38
- Förskott från uppdragsgivare och kunder	Not 32	30 087	6
Summa		1 398 667	1 368 258
Periodavgränsningsposter			
- Upplupna kostnader	Not 33	209 306	222 727
- Oförbrukade bidrag	Not 34	821 175	847 451
- Övriga förutbetalda intäkter	Not 35	89 849	94 331
Summa		1 120 330	1 164 509
Summa kapital och skulder		3 155 483	3 102 896
ANSVARSFÖRBINDELSER			
1. Statliga garantier för lån och krediter		Inga	Inga
2. Övriga ansvarsförbindelser		Inga	Inga

14 Anslagsredovisning (tkr)

Redovisning mot anslag	Årets tilldelning enl. regleringsbrev	Om-disponerat anslags-belopp	Disponibelt belopp	Utgifter	Utgående överförings-belopp
<i>Utgiftsområde 16 Utbildning och universitetsforskning</i>					
2:65 Särskilda medel till universitet och högskolor (ramanslag)					
ap. 63 Kvalitetsbaserad resursfördelning	488	273	761	-761	0
<i>Utgiftsområde 23 Areella näringar, landsbygd och livsmedel</i>					
1:24 Sveriges lantbruksuniversitet (ramanslag)					
ap. 1 Sveriges lantbruksuniversitet	1 712 071		1 712 071	-1 712 071	0
ap. 3 Analysverksamhet vid Sveriges lantbruksuniversitet	6 705		6 705	-6 705	0
<i>Delsumma</i>	<i>1 718 776</i>		<i>1 718 776</i>	<i>-1 718 776</i>	<i>0</i>
Summa	1 719 264	273	1 719 537	-1 719 537	0
Redovisning mot inkomstitel				Inkomster	
3312:6 Övriga inkomster av försåld egendom				2 411	
Summa				2 411	

Finansiella villkor avseende 1:24 Sveriges lantbruksuniversitet, Ramanslag

SLU uppfyller de finansiella villkoren under anslaget enligt följande:

Ap 1, Sveriges lantbruksuniversitet

Av anslaget ska SLU, förutom de särskilda medel som SLU erhåller för strategiska satsningar, använda minst 835 879 tkr för forskning och utbildning på forskarnivå och SLU har använt 828 962 tkr exkl. instituttsmedel. Återrapportering om de strategiska forskningsområdena som SLU erhållit medel för återfinns i resultatredovisningen, avsnitt 5.5.

SLU ska utbetala 2 396 tkr med en tolfedel per månad till Gammelkroppa skogsskola för 25 årsstudieplatser och detta har gjorts.

Av anslaget ska minst 7 000 tkr användas för fältforskningsverksamhet rörande ekologisk produktion och 6 640 tkr har använts.

Av anslaget ska minst 5 000 tkr användas till den verksamhet som bedrivs vid Centrum för ekologisk produktion och konsumtion och 5 018 tkr har använts.

Av anslaget ska minst 67 000 tkr användas till den verksamhet som bedrivs vid Artdatabanken. Av dessa ska minst 55 000 tkr användas för verksamhet med anknytning till Svenska Artprojektet, innefattande taxonomisk forskning och inventering av dåligt kända arter, kunskapsspridning, information och kommunikation, projektadministration samt för stöd till biologiska samlingar vid svenska museer och institutioner. Under 2015 har Artdatabanken anvisats 70 707 tkr i statsanslag, varav 55 000 tkr till Svenska Artprojektet.

Av anslaget ska minst 5 000 tkr användas för projekt avseende djurskyddsforskning och 5000 tkr har anvisats till Nationellt centrum för djurvälstånd, SCAW.

SLU ska efter rekvisition utbetala 1 200 tkr till Nordiska Genbanken för hyreskostnader och detta har gjorts.

SLU får utbetala högst 3 635 tkr till annan utbildningsanordnare för hovslagarutbildning omfattande minst 35 utbildningsplatser per år och SLU har utbetalat 3 635 tkr till sådan utbildning.

Anslaget ska bidra med högst 21 645 tkr till finansiering av hippologutbildning anordnad i samverkan med Hästnäringens nationella stiftelse och 21 645 tkr har anvisats.

Av anslaget ska minst 4 000 tkr användas för verksamheten vid Movium varav 1 000 tkr ska avse ett nationellt samordningsansvar för kunskapsutveckling och kunskapsspridning om barns och ungas utemiljöer. För Moviums verksamhet har anvisats 5 587 tkr varav 1000 tkr avser nationellt samordningsansvar.

Av anslaget ska 2 058 tkr avse anordnande av skogligt basår med minst 16 utbildningsplatser per år. Därutöver ska 1 029 tkr avse 16 platser för vårterminen. Till ändamålet har anvisats 3 075 tkr.

Av anslaget ska minst 3 000 tkr användas för utveckling av avelsarbete på fisk vid Kälarne och under året har 3 000 tkr anvisats.

Av anslaget ska minst 3 715 tkr användas för tilläggsutbildning för utländska veterinärer och 3715 tkr har anvisats för detta ändamål, inklusive utvecklingsarbete.

Av anslaget ska användas minst 5 000 tkr för Centrum för biologiska bekämpningsmedel och 4 824 tkr har använts.

Av anslaget ska högst 6 000 tkr avse byggnation av ett nytt forsknings- och undersökningsfartyg. Medlen får även användas till projektrelaterade kostnader. Under 2015 har 6 000 tkr anvisats och 4 173 tkr har använts.

Bemyndiganden

SLU har inte tilldelats något beställningsbemyndigande av regeringen. Universitetet har i enlighet med 17 § 2 st anslagsförordningen fram till och med år 2022 in-tecknat ca 1 mnkr/år av anslaget 1:24 ap.1 i medfinansiering av MAX IV-laboratoriet i Lund.

15 Tilläggsupplysningar och noter

Redovisnings- och värderingsprinciper

Allmänt

Årsredovisningen är upprättad i enlighet med förordningen om myndigheters årsredovisning och budgetunderlag (2000:605) och förordningen om myndigheters bokföring (2000:606). Brytdagen för räkenskapsårets löpande bokföring var den 5 januari 2016.

Undantag från ekonomiadministrativa regler enligt regleringsbrev

SLU ska, med undantag från anslagsförordningen (2011:223), avräkna anslaget med en tolfedel av anslagsbeloppet per månad i samband med att medel utbetalas till SLU:s räntekonto i Riksgäldskontoret.

SLU har rätt att ta ut ersättning för sådana varor och tjänster som avses i 4§ första stycket avgiftsförordningen (1992:191) utan den begränsning som föreskrivs i andra stycket samma paragraf.

Under 2015 medges SLU undantag från bestämmelsen i 6 kapitlet 2§ förordningen om årsredovisning och budgetunderlag, om att i årsredovisningen upprätta och avlämna en finansieringsanalys.

SLU medges undantag från kravet i föreskrifterna till 7 kapitlet 1§ förordningen om årsredovisning och budgetunderlag, om att i not till Årets kapitalförändring respektive Förändring av myndighetskapalet särredovisa över- eller underskott i den bidragsfinansierade verksamheten.

SLU får ingå som medlem i för verksamheten relevanta ekonomiska föreningar.

Med undantag från 2 kap. 1 § kapitalförsörjningsförordningen (2011:210) får SLU helt eller delvis finansiera en anläggningstillgång med bidrag från statliga bidragsgivare under förutsättning att bidraget har tilldelats för ändamålet. Under 2015 har SLU inte utnyttjat detta undantag.

Med undantag från 8 kap. 8§ budgetlagen (2011:203) får del av överskottet från försäljningen av fastigheten Ultuna 2:1 investeras i en anläggning för djurstallar till ett värde om högst 130 000 tkr. Den första delförsäljningen gjordes 2014 och den andra kommer att genomföras 2016 eller senare.

Avgiftsbelagd verksamhet enligt 3 kap. 2 § förordningen om årsredovisning och budgetunderlag

De totala avgiftsintäkterna specificeras i not 2. De uppgick 2015 till 584 mnkr exklusive tjänstexport, att jämföra med budget i regleringsbrevet på 593 mnkr. Skillnaden förklaras främst av minskade intäkter i uppdragsforskning. I tabellen nedan redovisas ekonomiskt utfall för avgiftsbelagd verksamhet med krav på full kostnadstäckning. Extern uthyrning av lokaler, bygg- och marktjänster saknas eftersom SLU ännu inte kan särredovisa detta. Utfallet kan inte jämföras med budget i regleringsbrevet då denna avser SLU:s totala avgiftsintäkter.

Avgiftsbelagd verksamhet med krav på full kostnadstäckning (tkr)	Över-/underskott t.o.m. 2013	Över-/underskott 2014	Intäkter 2015	Varav avgiftsintäkter	Kostnader 2015	Över-/underskott 2015	Ack. över-/underskott 2015
Uppdragsforskning	-4 481	2 568	92 672	90 693	-90 004	2 668	755
Uppdragsutbildning	112	85	3 128	3 167	-3 292	-164	33
Fortlöpande miljöanalysuppdrag	5 482	4 715	160 740	158 379	-163 191	-2 451	7 746
Summa	1 113	7 368	256 540	252 239	-256 487	53	8 534
Tjänstexport (ingår delvis i tabellen ovan)	-	-	42 657	42 657	-40 295	2 362	2 362

Intäkter av tjänsteexport (se definition i not 2) finns i många olika verksamheter och ingår även i uppdragsforskning, uppdragsutbildning och fortlöpande miljöanalysuppdrag. Kostnader för tjänsteexport beräknas fr.o.m. 2015 enligt tjänstexportens andel av totala intäkter i projekten. I regleringsbrevet budgeterades både intäkter och kostnader för tjänsteexport till 44 mnkr.

Intäkter och kostnader per redovisningsområde

Intäkter och kostnader per redovisningsområde återfinns i respektive avsnitt i resultatredovisningen enligt krav i regleringsbrev. Gemensam verksamhet har fördelats på redovisningsområdena med löneutgifter som bas. I tabellen nedan finns en sammanställning över årets intäkter, kostnader och kapital.

(tkr)	Grund- läggande högskoleutb	Forskning o forskar- utb	Fort- löpande miljöanalys	Totalt
Balanserad kapitalförändring	-27 339	416 355	55 289	444 305
Verksamhetens intäkter				
Intäkter av anslag	455 999	1 084 745	117 069	1 657 813
Intäkter av avgifter och andra ersättningar	64 349	390 102	172 499	626 950
Intäkter av bidrag	6 737	836 406	116 725	959 868
Finansiella intäkter	45	3 652	53	3 750
Summa	527 130	2 314 905	406 346	3 248 381
Verksamhetens kostnader				
Kostnader för personal	-270 442	-1 429 769	-247 505	-1 947 716
Kostnader för lokaler	-100 226	-284 224	-11 185	-395 635
Övriga driftkostnader	-86 904	-488 513	-115 314	-690 731
Finansiella kostnader	-49	-3 751	-65	-3 865
Avskrivningar	-6 127	-122 889	-5 703	-134 719
Internbokföring netto	-56 010	89 242	-33 232	0
Summa	-519 758	-2 239 904	-413 004	-3 172 666
Verksamhetsutfall	7 372	75 001	-6 658	75 715
Resultat från andelar i helägda företag		80		80
Årets kapitalförändring	7 372	75 081	-6 658	75 795
Utgående ackumulerat kapital	-19 967	491 436	48 631	520 100

Anläggningstillgångar

Immateriella anläggningstillgångar som t.ex. datorprogram och licenser med ett anskaffningsvärde på minst 20 tkr exkl. moms bokförs som anläggningstillgång. Egenutvecklade immateriella tillgångar bokförs som anläggningstillgång om anskaffningsvärdet uppgår till minst 100 tkr exkl. moms. Avskrivningstiden för immateriella anläggningstillgångar är högst 5 år.

Inventarier, utrustning m.m. med en ekonomisk livslängd på minst tre år samt med ett anskaffningsvärde på minst 20 tkr exkl. moms redovisas som *materiella anläggningstillgångar*. De klassificeras utifrån beräknad livslängd i grupper enligt följande:

Objekttyp	Avskrivningstid, år
Persondatorer	3
Tekniska anläggningar och transportmedel	7
Utrustning i övrigt	5
Anläggning typ televäxel	10
Byggnadsinventarier inkl. dragbänkar	10
Övrig lab- och kontorsinredning	10
Dragskåp och klimatkammare	15
Växthus, tornsilo etc.	15
Ekonomi-, kontors- och laboratoriebyggnader	25 eller 40
Värmeanläggningar	30
Bostads- och fritidshus	40
Markanläggningar, t.ex. täckdikning	40
Markanläggn. övriga inkl. skogsbilväg	10
Förbättringsutgift på annans fastighet	5-20

Som anläggningsdjur redovisas de djur som används i mjölkproduktionen, till avel eller forskning under mer än tre år. (Övriga djur redovisas som lager.) Anläggningsdjuren redovisas till bestämd mängd och fast värde, eftersom deras kvantitet, värde och sammansättning inte varierar väsentligt och deras sammantagna värde är av underordnad betydelse för SLU:s redovisning. Det genomsnittliga värdet för djuren bestäms med hjälp av Skatteverkets föreskrifter om produktionsutgifter för djur i lantbruk.

SLU tar inte upp lån motsvarande anläggningsdjuren, eftersom de till allra största delen är från egen uppfödning. Anskaffningen medför ingen betalning.

Ny-, till- och ombyggnad på annans fastighet som uppgår till minst 100 tkr redovisas som *förbättringsutgift på annans fastighet*. Även reparations- och underhållskostnader på annans fastighet som uppgår till minst 100 tkr redovisas som förbättringsutgift. För större byggprojekt som Akademiska hus driver bokförs nedlagd tid inom SLU som förbättringsutgift på annans fastighet.

Konst tas upp som anläggningstillgång om anskaffningen är gjord 2003 eller senare och om anskaffningsvärdet uppgår till minst 20 tkr.

Finansiella anläggningstillgångar utgörs av SLU:s aktieinnehav i helägda SLU Holding samt insatser i ekonomiska föreningar. Värderingen av aktieinnehavet i dotterföretaget SLU Holding har skett enligt

kapitalandelsmetoden. Insatser i ekonomiska föreningar redovisas endast till bokfört värde då marknadsvärde för dessa tillgångar saknas.

Projekt finansierade med externa medel

SLU:s redovisning är uppbyggd på projektbas. Varje bidrags-/uppdragsfinansierat projekt med kontrakt värderas utifrån om det är pågående eller avslutat. För avslutade projekt och pågående projekt där kontraktmedlen har förbrukats redovisas över- eller underskott som årets kapitalförändring. För övriga pågående projekt periodiseras en fordran eller skuld i balansräkningen (periodavgränsningsposter).

En del projekt är samfinansierade av både anslag och bidrag. Med reservation för att projekten i redovisningen inte alltid motsvaras av hur projekten avgränsas i verkligheten, redovisades under 2015 anslagsintäkter på 85 620 tkr i bidragsfinansierade forskningsprojekt (2014: 81 261 tkr). De totala bidragsintäkterna i dessa projekt uppgick till 810 584 tkr (2014: 808 142 tkr) och anslagsintäkterna motsvarade därmed 11 % av dem (2014: 10%). Utöver det redovisades ett underskott på 8 002 tkr på grund av att bidragsintäkter enligt kontrakt inte fick användas till att täcka projektens andel av indirekta kostnader (2014: 16 258 tkr).

Vad gäller utbildning på grundläggande nivå har anslag på 120 tkr tillförts i bidragsfinansierad verksamhet (2014: 670 tkr). Bidragsintäkterna i dessa projekt uppgick till 5 771 tkr (2014: 5 241 tkr) och anslagsintäkterna motsvarade därmed 2 % av dem (2014: 13 %).

SLU tillämpar den redovisningsmodell för indirekta kostnader som har tagits fram av Sveriges universitets- och högskoleförbund.

Varulager

SLU:s varulager utgörs främst av lantbruksdriftens produkter och insatsmedel, lager vid djursjukhuset samt djur. Lagret värderas till det lägsta av anskaffningsvärde och verkligt värde. Djur i lager värderas enligt Skatteverkets föreskrifter om produktionsutgifter för djur i jordbruk eller till 85 procent av marknadsvärdet där uppgift från Skatteverket saknas. Först-in-först-ut-principen (FIFU) tillämpas som huvudregel.

Fordringar och skulder

Fordringar är upptagna till det belopp varmed de beräknas inflyta. Fordringar och skulder i utländsk valuta har värderats till balansdagskurs.

Noter (alla belopp i tkr)

Resultaträkningen

Not 1 Intäkter av anslag

	2015	2014
Intäkter av anslag	1 657 813	1 641 728
Medel från statens budget i transfereringsavsnittet	61 724	60 767
Utgifter mot anslag i anslagsredovisningen	1 719 537	1 702 495

Not 2 Intäkter av avgifter och andra ersättningar

	2015	2014
Djursjukvård	136 330	132 090
Avgiftsintäkter i uppdragsutbildning	3 167	9 522
Avgiftsintäkter i uppdragsforskning	90 693	103 683
Avgiftsintäkter i uppdrag fortlöpande miljöanalys	158 379	147 771
Försäljning av jordbruksprodukter inkl djur	41 404	38 438
Försäljning av övriga varor och tjänster	100 194	95 713
Kurser och konferenser*	37 305	40 539
Publikationer samt informations- och kursmaterial*	4 237	7 339
Uthyrning av mark, lokaler och studentbostäder	45 298	39 753
Realisationsvinst vid försäljning av anläggningstillgångar **	3 261	99 932
Sponsring	6 682	8 013
	626 950	722 793

* Intäktslagen avser intäkter enligt 4§ avgiftsförordningen, sammanlagt:

41 542 47 878

** Under 2014 såldes en del av fastigheten Ultuna 2:1 med en realisationsvinst på 98 545 tkr.

Intäkter av tjänsteexport ingår i avgiftsintäkterna ovan med:

42 657 55 262

Varav avgifter från utländska studenter:

4 645 2 804

Intäkter av tjänsteexport beräknas fr.o.m. 2014 enligt HfR:s redovisningsråds rekommendation och omfattar intäkter från Sida samt intäkter med utländsk motpart inkl. studieavgifter.

Not 3 Intäkter av bidrag

	2015	2014
Från statliga myndigheter	664 517	671 356
Från övriga	295 351	306 160
	959 868	977 516

Redovisning enligt 20 § donationsförordningen (1998:140)

Nedan redovisas under året mottagna donationer som översteg 30 basbelopp. Med donationer avses bidrag från icke statliga finansiärer, med undantag för de strategiska forskningsstiftelserna och mellanstatliga organisationer som Sverige är anslutet till.

Donator	Ändamål	Belopp
Knut o Alice Wallenbergs stiftelse	Wallenberg Scholar	9 474
Knut o Alice Wallenbergs stiftelse	Metabolomic Platform	7 279
Knut o Alice Wallenbergs stiftelse	Epigenetic regulation of cell fate in plants	6 366
LKAB	Reduction of nitrogen discharges in mining processes...	3 283
Skogforsk	Snytbagge 2015-2016	3 100
Agroväst Livsmedel AB	Mjölprogrammet 2013-2015	2 286
Stiftelsen Seth M Kempes minne	UmBio Inspector	2 100
Sveaskog Förvaltnings AB	Future Forest	2 000
Familjen Kamprads stiftelse	Så ett frö	2 000
Kjell och Märta Beijers Stiftelse	Beijerlaboratoriet för husdjursforskning	2 000
Svenska djurskyddsföreningen	Tillförlitlighet i diagnostiska analyser	2 000
Svenska djurskyddsföreningen	Tandproblem hos hund och katt	2 000
Danisco US Inc	Genencor Du Pont	1 939
Knut o Alice Wallenbergs stiftelse	Gensekvensering av granens genom	1 714
Skogforsk	Future Forest	1 500
Biobo AB	New antibiotics from Nature	1 353

Not 4 Finansiella intäkter

	2015	2014
Ränteintäkter från Riksgälden	2 946	5 305
Övrigt	804	710
	<u>3 750</u>	<u>6 015</u>

Räntan hos Riksgälden har sänkts från i genomsnitt 0,44 % år 2014 till -0,25 % år 2015. Beloppet 2015 avser därför negativ ränta på lån till anläggningstillgångar.

Not 5 Kostnader för personal

	2015	2014
Lönekostnader exkl. arbetsgivaravgifter m.m.	1 278 522	1 283 615
Övriga personalkostnader	669 194	658 105
	<u>1 947 716</u>	<u>1 941 720</u>

Andel av lönesumman som avser arvoden till styrelse och uppdragstagare 2% 3%

Not 6 Kostnader för lokaler

	2015	2014
Specifikation över lokalkostnader enligt SUHF:s rekommendation finns i avsnitt 9.2 i resultatredovisningen. Specifikationen är hämtad från flera resultatposter och stämmer inte överens med posten Kostnader för lokaler.	395 635	367 299

Not 7 Övriga driftkostnader

	2015	2014
Resor	56 312	58 961
Köpta tjänster	381 869	424 973
Realisationsförlust vid försäljning/utrangering av anläggningstillgångar	4 224	645
Övriga driftkostnader	248 326	247 827
	<u>690 731</u>	<u>732 406</u>

I Övriga driftkostnader 2014 ingår kostnader på ca 13 mnkr som avser korrigerande av förbättringsutgifter tidigare år. Justerat för detta skulle summan jämförelsetal vara ca 719 mnkr.

Not 8 Finansiella kostnader	2015	2014
Räntekostnader från Riksgälden	2 969	5 572
Övrigt	896	1 421
	<hr/>	<hr/>
	3 865	6 993

Se not 4. Räntekostnader från Riksgälden 2015 avser negativ ränta på räntekontot.

Not 9 Avskrivningar	2015	2014
Se not 15 och 16.	134 719	127 774

Not 10 Resultat från andelar i helägda företag	2015	2014
Preliminärt resultat från andelar i SLU Holding för innevarande år	-32	595
Justerat resultat för föregående år	112	364
	<hr/>	<hr/>
	80	959

Not 11 Intäkter av avgifter m.m. som inte disponeras	2015	2014
Avser realisationsvinst från försäljning av fastigheter.	2 412	-

Not 12 Övriga erhållna medel för finansiering av bidrag	2015	2014
Medel från statliga bolag och fonder	6 832	6 564
Medel från EU	1 383	2 145
Medel från övriga	23 736	23 666
	<hr/>	<hr/>
	31 951	32 375

De största enskilda posterna bland Medel från övriga är:

Medel från Knut och Alice Wallenbergs stiftelse: Gensekvensering av gran	6 419	15 165
Medel från Knut och Alice Wallenbergs stiftelse: Metabolomik plattform	5 530	0
Medel främst från LKAB: Reduction of nitrogen discharges in mining process...	3 402	0

Not 13 Lämnade bidrag	2015	2014
Bidrag till myndigheter från statsanslaget	28 751	28 803
Vidareförmedlade forskningsbidrag till myndigheter	76 601	67 123
Vidareförmedlade forskningsbidrag till övriga	11 416	12 993
Resebidrag till studerande	499	518
Stipendier	18 657	16 249
Övriga bidrag	32 384	31 318
Periodisering av lämnade bidrag	-2 430	-1 305
	<hr/>	<hr/>
	165 878	155 699

Övriga bidrag går främst till Ridskolan Strömsholm, Flyinge, Travskolan Wången, Stiftelsen station Linné, Hästnäringens nationella stiftelse och Gammelkroppa skogsskola.

Not 14 Årets kapitalförändring	2015	2014
	75 795	172 819

Varav avgiftsfinansierad verksamhet enligt avgränsning i not 26:	53	7 368
Varav realisationsvinst vid försäljning av del av fastigheten Ultuna 2:1:	-	98 545

SLU medges i regleringsbrevet undantag från att särredovisa över- eller underskott i bidragsfinansierad verksamhet.

I årets kapitalförändring 2014 ingår ca -13 mnkr som avser korrigerig anskaffningsvärde förbättringsutgifter tidigare år, se not 7 och not 16.

Justerat för detta skulle jämförelsetalet vara ca 186 mnkr.

Balansräkningen

Not 15 Immateriella anläggningstillgångar

Rättigheter och andra immateriella tillgångar

	2015-12-31	2014-12-31
Ingående anskaffningsvärde	17 114	16 678
Korrigerig anskaffningsvärde	0	0
Årets investering	3 042	800
Årets avyttring, anskaffningsvärde	-3 115	-364
Ingående ackumulerad avskrivning	-13 988	-13 461
Årets avskrivning	-918	-891
Återförd avskrivning på avyttring	3 115	364
Restvärde	5 250	3 126

Årets investering avser Public 360, Sitelicens, 2 900 tkr och dataprogram till analysinstrument 142 tkr.

Not 16 Materiella anläggningstillgångar

	Byggnader, mark o annan fast egendom		Förbättringsutgifter på annans fastighet		Maskiner, inven-- tarier, djur mm		Pågående nyanlägg- ningar inkl förskott	
	2015	2014	2015	2014	2015	2014	2015	2014
Ingående anskaffningsvärde	955 832	958 376	188 734	190 673	1 170 492	1 014 425	29 112	25 101
Korrigerig anskaffningsvärde	128		1 461	-12 569*	-1 631		-70	
Årets investering	31 451	1 066	19 182	10 629*	107 333	178 898	6 947	10 020
Årets avyttring, anskaffningsvärde	-3 569	-3 611	-1 322		-50 896	-22 830	-21 086	-6 009
Ingående ackumulerad avskrivning	-252 205	-224 160	-90 538	-83 612	-704 961	-638 102		
Årets avskrivning	-29 057	-31 263	-8 705	-6 926	-97 731	-88 694		
Återförd avskrivning på avyttring	1 409	3 218	1 147		45 502	21 834		
Ingående ackumul. nedskrivning	-23 158	-23 158						
Omvärdering djurkapital					356			
Ingående ack uppskrivning	80 487	80 487						
Återförd uppskrivning på avyttring	-233							
Restvärde	761 085	760 955	109 959	98 195	468 463	465 531	14 902	29 112

* Dessa jämförelsetal har korrigerats jämfört med årsredovisningen 2014. 12 569 tkr har därmed kostnadsförts som tidigare år redovisats som förbättringsutgifter.

Årets investering i byggnader och mark består framför allt av reningsverk Bläckhornet 12 531 tkr, djuretablering mm i Lövsta 11 089 tkr och ombyggnationer Kungsängen 3 810 tkr.

Årets investering i förbättringsutgifter avser bl.a. Campus Ultuna 5 000 tkr, Ulls hus 2 178 tkr samt de pågående projekten Biotronen 2 243 tkr, hyresgästanpassningar Veterinärmedicinskt- och husdjurscentrum (VHC) 2 152 tkr.

Årets investeringar i maskiner mm består bl.a. av investeringar i Ulls hus 40 936 tkr, VHC 4 118 tkr och hyresgästanpassningar VHC 3 044 tkr.

Under året har bl.a. del av fastigheten Trelleborg Hemmesdyngge 2:7 sålts, med ett restvärde om 1 434 tkr.

Under året har även avtal träffats om kommande försäljning i etapp 2 av Ultuna 2:1 (Västra Bäcklösa) till Uppsala kommun för 67,2 mnkr, varav 30 mnkr i handpenning har inbetalats 2015.

Av årets byggnadsavskrivningar är 1 137 tkr hänförliga till uppskrivningskapitalet.

Från pågående nyanläggningar har 21 086 tkr förts till årets investering.

Not 17 Andelar i helägda företag	2015-12-31	2014-12-31
Ingående balans	6 354	5 395
Justerat resultat 2014	112	364
Preliminärt resultat 2015	-32	595
	<hr/>	<hr/>
	6 434	6 354

Aktieinnehavet avser helägda SLU Holding (3 000 aktier).

Nominellt värde är 300 tkr. Aktierna överfördes 1998 till SLU från Näringsdepartementet till bokfört värde (4 000 tkr). SLU Holding är inte börsnoterat.

Medel från regeringen till SLU Holdings s.k. idébank (1 000 tkr både 2015 och 2014) har inte tagits upp i SLU:s redovisning.

Not 18 Andra långfristiga värdepappersinnehav	2015-12-31	2014-12-31
Avser insatser i ekonomiska föreningar. Marknadsvärde saknas.	4 884	4 373

Not 19 Varulager och förråd	2015-12-31	2014-12-31
Av posten 2015 består 17 369 tkr av egenproducerat spannmål och foder. 4 594 tkr utgör lager i djursjukhuset och ambulatoriska kliniken.	33 011	34 882

Not 20 Fordringar hos andra myndigheter	2015-12-31	2014-12-31
Fordran ingående mervärdesskatt	39 654	41 504
Fakturerad kundfordran	75 706	73 470
Fordran skattekonto	6 338	4 149
	<hr/>	<hr/>
	121 698	119 123

Not 21 Förutbetalda kostnader	2015-12-31	2014-12-31
Förskottsbelagd hyra	89 522	164 205
Övrigt	21 341	14 128
	<hr/>	<hr/>
	110 863	178 333

Minskningen av förskottsbelagd hyra mellan åren förklaras av en fordran på Akademiska hus 2014-12-31 för hyresreglering rörlig ränta m.m.

Not 22 Upplupna bidragsintäkter	2015-12-31	2014-12-31
Upplupna bidragsintäkter från statliga myndigheter	71 036	64 227
Upplupna bidragsintäkter från övriga bidragsgivare	104 933	105 292
	<hr/>	<hr/>
	175 969	169 519

Not 23 Övriga upplupna intäkter	2015-12-31	2014-12-31
Upplupna uppdragsintäkter från statliga myndigheter	9 732	5 822
Övriga upplupna intäkter från statliga myndigheter	753	224
Upplupna uppdragsintäkter från övriga	6 737	7 237
Övriga upplupna intäkter	5 209	4 078
	<hr/>	<hr/>
	22 431	17 361

Not 24 Avräkning med statsverket	2015-12-31	2014-12-31
<i>Uppbörd</i>		
<i>Ingående balans</i>	-	-
Redovisat mot inkomsttitel	-2 411	
Medel från räntekonto som tillförts inkomsttitel	1 500	-
<i>Skulder avseende uppbörd</i>	-911	0
 <i>Anslag i icke räntebärande flöde</i>		
<i>Ingående balans</i>	-	-
Redovisat mot anslag	-	1 000
Medel hänförliga till transfereringar m.m. som betalats till icke räntebärande flöde	-	-1 000
<i>Skulder avseende anslag i icke räntebärande flöde</i>	0	0
 <i>Anslag i räntebärande flöde</i>		
<i>Ingående balans</i>	-	-
Redovisat mot anslag	1 719 537	1 701 495
Anslagsmedel som tillförts räntekonto	-1 719 537	-1 701 495
<i>Skulder avseende anslag i räntebärande flöde</i>	0	0
 Not 25 Kassa och bank		
	2015-12-31	2014-12-31
Posten avser främst koordinatorsmedel som ska betalas ut i EU-projekt.	3 185	6 857

Not 26 Förändring av myndighetskapitalet

	Statskapital	Uppskrivningskapital	Donationskapital	Resultatandelar i helägt företag	Balanserad kapitalförändring, anslags- och bidragsfinansierad verksamhet *	Balanserad kapitalförändring, avgiftsbelagd verksamhet **	Kapitalförändring enligt resultaträkningen	Summa
Utgående balans 2014	6 011	59 456	9 119	1 394	270 218	1 113	172 819	520 130
A Ingående balans 2015	6 011	59 456	9 119	1 394	270 218	1 113	172 819	520 130
Föregående års kapitalförändring	0	-1 137	22	960	165 606	7 368	-172 819	0
Erhållet konstkapital	35							35
Erhållen donationsfastighet			900					900
Årets kapitalförändring							75 795	75 795
B Summa årets förändring	35	-1 137	922	960	165 606	7 368	-97 024	76 730
C Utgående balans 2015	6 046	58 319	10 041	2 354	435 824	8 481	75 795	596 860

* SLU medges i regleringsbrevet undantag från att särredovisa över- eller underskott i bidragsfinansierad verksamhet.

** Här redovisas kapital i avgiftsfinansierad verksamhet med krav på full kostnadstäckning: uppdragsutbildning, uppdragsforskning samt fortlöpande miljöanalysuppdrag. För extern uthyrning av lokaler, bygg- och marktjänster är det ännu inte möjligt att särskilja kapital.

Statskapitalet består av kapital motsvarande anskaffningsvärde för andelar i SLU Holding (4 000 tkr) samt konstkapital.

Uppskrivningskapitalet har sitt ursprung i den omvärdering av fastighetsvärdena som gjordes år 2000.

Not 27 Avsättningar för pensioner och liknande förpliktelser	2015-12-31	2014-12-31
<i>Ingående avsättning</i>	17 369	13 533
Årets pensionskostnad	6 779	10 371
Årets pensionsutbetalningar	-10 131	-6 535
<i>Utgående avsättning</i>	14 017	17 369

I posten redovisas pågående och beslutad pensionsersättning för uppsagd personal samt för delpensioner.

Not 28 Övriga avsättningar	2015-12-31	2014-12-31
<i>Avsättning insatser i ekonomiska föreningar till vilka SLU levererar jordbruksprodukter</i>		
<i>Ingående avsättning</i>	4 373	4 661
Årets förändring	511	-288
<i>Utgående balans</i>	4 884	4 373
<i>Avsättning nedlagd verksamhet: uppsägningslöner</i>		
<i>Ingående avsättning</i>	1 375	2 740
Årets förändring	-633	-1 365
<i>Utgående balans</i>	742	1 375

742 tkr av avsättningen för uppsägningslöner uppskattas regleras under 2016.

<i>Avsättning nedlagd verksamhet: återställande av försöksytor</i>		
	2015-12-31	2014-12-31
<i>Ingående avsättning</i>	14 000	14 536
Årets förändring	0	-536
<i>Utgående balans</i>	14 000	14 000

Ingen del av avsättningen för försöksytor uppskattas regleras under 2016.

<i>Avsättning nedlagd verksamhet: återställande av lablokaler</i>		
	2015-12-31	2014-12-31
<i>Ingående avsättning</i>	1 671	13 700
Årets förändring	-1 022	-12 029
<i>Utgående balans</i>	649	1 671

Ingen del av avsättningen för lablokaler uppskattas regleras under 2016.

Återställningskostnader för lokaler som SLU avser att behålla under överskådlig tid uppskattas till ca 18 mnkr. Dessa har inte bokförts som avsättning.

<i>Avsättning nedlagd verksamhet: lämnande av lokaler</i>		
	2015-12-31	2014-12-31
<i>Ingående avsättning</i>	5 714	-
Årets förändring	-4 369	5 714
<i>Utgående balans</i>	1 345	5 714

Under 2016 uppskattas 1 345 tkr avseende outnyttjade lokaler i Skara regleras.

<i>Avsättning engångspremie särskild pensionsersättning</i>		
	2015-12-31	2014-12-31
<i>Ingående avsättning</i>	5 497	6 372
Årets förändring	-1 508	-875
<i>Utgående balans</i>	3 989	5 497

Det är inte möjligt att uppskatta hur stor del av avsättningen som regleras under 2016.

Not 29 Lån i Riksgälden	2015-12-31	2014-12-31
<i>Ingående skuld</i>	1 183 705	1 165 379
Nya lån	136 569	134 549
Årets amortering	-132 539	-116 223
<i>Utgående skuld</i>	1 187 735	1 183 705

SLU disponerar enligt regleringsbrevet en låneram på: 1 470 000 1 499 500

Not 30 Kortfristiga skulder till andra myndigheter	2015-12-31	2014-12-31
Skuld avseende utgående mervärdesskatt	8 865	8 857
Skuld avseende arbetsgivaravgift m.m.	34 843	34 671
Övriga skatteskulder	4 572	-6 813
Leverantörsskulder m.m.	25 579	27 908
	73 859	64 623

Not 31 Övriga kortfristiga skulder	2015-12-31	2014-12-31
Personalens källskatt	32 546	32 390
Löneskuld	1 933	2 275
Koordinatorsmedel att betala ut i EU-projekt	2 978	6 566
Övrigt	563	1 442
	38 020	42 673

Not 32 Förskott från uppdragsgivare och kunder	2015-12-31	2014-12-31
Posten avser handpenning från Uppsala kommun vid försäljning av etapp 2 av fastigheten Ultuna 2:1.	30 087	-

Not 33 Upplupna kostnader	2015-12-31	2014-12-31
Semesterlöneskuld inkl. sociala avgifter	160 436	165 179
Löneskuld inkl. sociala avgifter	7 699	7 553
Kompetensutvecklingsmedel enligt överenskommelse med facken	25 544	21 445
Hyra av forskningsfartyg	5 047	14 585
Övrigt	10 580	13 965
	209 306	222 727

Not 34 Oförbrukade bidrag	2015-12-31	2014-12-31
Oförbrukade bidrag från statliga myndigheter	594 081	614 229
Oförbrukade bidrag från övriga bidragsgivare	53 915	48 748
Oförbrukade donationer	171 987	182 793
Oförmedlade bidrag för transferering från statliga myndigheter	1 192	1 211
Oförmedlade bidrag för transferering från övriga bidragsgivare	-	470
	821 175	847 451

För definition av donationer, se not 3. Jämförelsetalen för oförbrukade bidrag från övriga bidragsgivare och oförbrukade donationer har justerats.

Förbrukningstakt av statliga oförbrukade bidrag, inkl. oförmedlade	2015-12-31	2014-12-31
Beräknad förbrukning av medel inom 3 månader	182 194	187 092
Beräknad förbrukning av medel 3-12 månader	413 080	428 348
Beräknad förbrukning av medel 1-3 år	-	-
	595 274	615 440

Noten har tagits fram i enlighet med HfR:s redovisningsråds rekommendation. Metoden innebär en schablonberäkning av den genomsnittliga omsättnings-

hastigheten/förbrukningstakten. Förbrukningstakten för bidragsverksamhet med statlig finansiering bedöms sammantaget vara linjär.

Not 35 Övriga förutbetalda intäkter

Förutbetalda hyresintäkter

Förutbetalda uppdragsintäkter med kontrakt

Övriga förutbetalda intäkter

2015-12-31**2014-12-31**

5 147

6 827

71 949

78 134

12 753

9 370

89 849

94 331

Styrelsens skattepliktiga ersättningar och åtaganden

Återrapportering: Myndigheten ska i årsredovisningen redovisa de skattepliktiga ersättningar och andra förmåner som betalats ut under räkenskapsåret samt de framtida åtaganden som avtalats för var och en av 1) ledamöterna i myndigheternas styrelse, och 2) de ledamöter i myndighetens råd som utsetts av regeringen, och 3) de ledande befattningshavare vid myndigheten som utsetts av regeringen. För dessa personer ska myndigheten också uppge uppdrag som styrelse eller rådsledamot i andra statliga myndigheter samt uppdrag som styrelseledamot i aktiebolag. (SFS 2000:605).

Namn	Ersättning, kr	Andra råds- och styrelseuppdrag utöver Sveriges lantbruksuniversitet samt ledamot i aktiebolag
Andersen, Per Holten <i>Rektor</i> <i>t.o.m. 2015-08-31</i>	18 667	Den Danske Naturfond, ledamot Symbion A/S, ledamot CBS Executive, ledamot Stiftelsen Løvenholm, ledamot
Bondesson, Victoria <i>Förste rådgivare, SLUSS</i>	134 506*	<i>Inga</i>
Bothén, Karin <i>F.d. Förste rådgivare, SLUSS</i> <i>t.o.m. 2015-08-31</i>	19 746*	<i>Inga</i>
Brennerfelt, Rolf <i>Generaldirektör</i>	71 107	Breko Konsult AB, ledamot Strålsäkerhetsmyndighets insynsråd, ledamot Kungl. Skogs- och lantbruksakademien, ledamot
Båge, Lennart <i>Ambassadör</i>	29 584	Sidas styrelse, ledamot Kungl. Skogs- och lantbruksakademien, ledamot.
Carlsten Johan <i>Vice rektor</i>	28 160	Chalmers Professional Educations AB, ordförande Stiftelsen Chalmers industriteknik, vice ordförande IPS Sweden AB, ordförande IPS IBOFlow AB, ordförande Svenskt Kvalitetsindex AB, ledamot SIQ-Institutet för Kvalitetsutveckling, ledamot SwerealVF AB, ledamot Emils Kårhus AB, ledamot Emilias Kårhus AB, ledamot Chalmers Studentkårs Restaurang AB, ledamot Universeum AB, ledamot
Ericsson, Göran <i>Professor</i>	801 905*	ARCUM; Arctic Research Centre at Umeå University, ledamot Styrelsen för Miljöforsk (Norges forskningsråd), vice ordförande Swedish Arctic Innovation Initiative, SAIL, ledamot
Forsberg, Jacob <i>Ordförande i SLUSS</i> <i>Fr.o.m. 2015-08-01</i>	81 016*	<i>Inga</i>
Göthe, Lotta <i>Konsult</i>	28 000	Styrelsen Miljöbyrån Ecoplan AB, ordförande
Högberg, Peter <i>Rektor</i> <i>Fr.o.m. 2015-07-01</i>	1 217 909*	Kungl. Skogs- och lantbruksakademien, ledamot
Jansson, Anna <i>Professor</i>	548 685*	P.E.G. Textil AB, ledamot (suppleant)
Jurevics, Arnis <i>Doktorand</i>	249 410*	<i>Inga</i>

Khorsand, Maria <i>Verkställande direktör</i>	28 044	SOS Alarm Sverige AB, ledamot Beijer Electronics AB, ledamot Medtech4Health, ledamot Länsstyrelsens insynsråd (Västra Götaland), ledamot
Jensen, Erik Steen <i>Professor</i>	915 058*	Ekhagastiftelsen, vetenskapliga råd, ledamot Kungl. Skogs- och Lantbruksakademien, ledamot Kungl. Fysiografiska Sällskapet i Lund, ledamot L'Académie d'Agriculture de France, ledamot
Lindman, Johan <i>Skogsdirektör</i>	28 000	Stora Enso AB, ledamot Bergvik Skog AB, ledamot Stora Kopparbergs Bergslags AB, ordförande Kungl. Ingenjörsvetenskapsakademien, Avd. VIII, Skogsnäringens teknik, ledamot Umeå Plant Science Centre, Berzelii center, ledamot Erik Johan Ljungbergs utbildningsfond, ordförande Skogsindustrierna, Skogskommittén, ordförande CEPI Raw Material Committee, ledamot SweTree Technologies AB, ledamot
Bengt Persson <i>Lantbrukare</i> <i>Fr.o.m. 2015-12-01</i>	2 333	Sigill Kvalitetssystem AB, ledamot Stiftelsen Lantbruksforskning, ordförande Stiftelsen JTI, ordförande Bevattnings ur Vegeå ekonomisk förening, ordförande Kungl. Skogs- och lantbruksakademien, ledamot
Sennerby Forsse, Lisa <i>f.d. rektor</i> <i>t.o.m. 2015-06-30</i>	1 310 836*	Norsk institutt for Skog og Landskap, UMB, Norge, ledamot Kungl. Skogs- och lantbruksakademien, ledamot Länsstyrelsernas insynsråd, Uppsala, ledamot Vetenskapliga rådet för Volvo Environmental Prize, ledamot SVA:s insynsråd, ledamot Styrelsen för Zentrum für Entwicklungsforschung, Bonn University, Tyskland, ledamot Styrelsen för ICRAF, Nairobi, Kenya, ledamot UKÅ:s insynsråd, ledamot
Thörmelöf, Eva <i>Avdelningschef</i>	28 000	Stiftelsen för International Institut for Industrial Environment Economics, ordförande Polarforskningssekretariatets insynsråd, ledamot Stiftelsen Institutet för Vatten- och luftvårdsforskning, SIVL, ledamot Kungl. Skogs- och lantbruksakademien, ledamot Jämtkrafts miljöfond, ledamot Mistra EviEM, KVA, Executive committee, ledamot

*Ersättning inklusive lön för anställning samt uppdrag vid SLU.

16 Väsentliga uppgifter

16.1 Sammanställning av väsentliga uppgifter enligt Förordning (2000:605) om årsredovisning och budgetunderlag

	2011	2012	2013	2014	2015
<i>Låneram i Riksgäldskontoret (tkr)</i>					
Beviljad	750 000	1 100 000	1 250 000	1 499 500	1 470 000
Utnyttjad *	741 000	1 059 000	1 165 379	1 183 705	1 187 735
<i>Kontokrediter i Riksgäldskontoret (tkr)</i>					
Beviljad	68 500	68 500	68 500	68 500	68 500
Maximalt utnyttjad	0	0	0	0	0
<i>Räntekonto i Riksgäldskontoret (tkr)</i>					
Intäkter	13 748	12 866	10 392	5 305	0
Kostnader	0	0	0	0	2 969
<i>Avgiftsintäkter (tkr)</i>					
Budget i regleringsbrevet	499 000	540 000	587 000	585 000	637 000
Faktiskt utfall som disponeras av SLU **	517 618	551 044	594 411	624 248	626 950
<i>Anslagskredit (tkr)</i>					
Beviljad	0	0	0	0	0
Utnyttjad	0	0	0	0	0
<i>Utgående anslagssparande (tkr)</i>	0	0	0	0	0
<i>Tilldelade bemyndiganden (tkr)</i>	0	0	0	0	0
<i>Årsarbetskrafter och medelantal anställda</i>					
Antal årsarbetskrafter	3 002	3 073	2 952	2 904	2 841
Medelantal anställda	3 784	3 833	3 705	3 669	3 585
<i>Driftkostnad per årsarbetskraft (tkr)</i>	974	982	1 004	1 047	1 068
<i>Kapitalförändring (tkr)</i>					
Årets kapitalförändring	-67 254	-87 596	901	172 819	75 795
Balanserad kapitalförändring	414 989	352 580	265 861	271 331	444 305

*Utnyttjad låneram 2013 och 2014 har justerats jämfört med årsredovisningen 2014.

**Avgiftsintäkter 2014 redovisas här exkl. realisationsvinst vid försäljning av del av Ultuna 2:1 (98 545 tkr.)

16.2 Sammanställning av väsentliga uppgifter inom universitets- och högskolesektorn

	2015	2014	2013	2012	2011
Utbildning och forskning					
Totalt antal helårsstudenter ¹	3 812	3 838	3 879	3 935	4 102
- andel kvinnor (%)	69	68	67	66	65
- andel män (%)	31	32	33	34	35
Kostnad per helårsstudent (tkr)	117	118	117	120	120
Totalt antal helårsprestationer ²	3 525	3 550	3 523	3 580	3 689
- andel kvinnor (%)	69	69	68	66	65
- andel män (%)	31	31	32	34	35
Kostnad per helårsprestation (tkr)	127	127	128	132	134
Totalt antal studieavgiftsskyldiga studenter (hst) ²	46	33	18	14	4
Totalt antal nyantagna doktorander ³	73	102	92	111	140
- andel kvinnor (%)	53	52	61	54	56
- andel män (%)	47	48	39	46	44
Totalt antal doktorander med någon aktivitet ³	638	710	721	737	761
- andel kvinnor (%)	59	56	57	57	58
- andel män (%)	41	44	43	43	42
Totalt antal doktorander med doktorandanställning (årsarb.) ³	313	347	371	384	376
- andel kvinnor (%)	56	53	54	57	58
- andel män (%)	44	47	46	43	42
Totalt antal doktorander med utbildningsbidrag	0	0	4	4	6
Genomsnittlig studietid för licentiatexamen, terminer	6,3	5,0	5,7	5,7	6,3
Genomsnittlig studietid för doktorsexamen, terminer	8,4	8,7	8,5	8,5	8,9
Totalt antal doktorsexamina	119	111	85	104	114
- andel kvinnor (%)	53	46	56	51	56
- andel män (%)	47	54	44	49	44
Totalt antal licentiatexamina	12	7	14	16	14
- andel kvinnor (%)	58	71	64	56	43
- andel män (%)	42	29	34	44	67
Totalt antal refereegranskade vetenskapliga publikationer ⁴	1 436	1 473	1 505	1 418	1 230
Kostnad per refereegranskad vetenskaplig publikation	1 245	1 249	1 189	1 315	1 454
Personal					
Totalt antal årsarbetskrafter	2 841	2 904	2 952	3 073	3 002
- andel kvinnor (%)	53	52	52	52	52
- andel män (%)	47	48	48	48	48
Medelantal anställda	3 585	3 669	3 705	3 833	3 784
- andel kvinnor (%)	55	54	54	54	54
- andel män (%)	45	46	46	46	46
Totalt antal lärare ⁵ (årsarb.)	1 034	1 043	1 069	1 106	1 055
- andel kvinnor (%)	45	43	42	42	42
- andel män (%)	55	57	58	58	58
Antal disputerade lärare ⁵ (årsarb.)	871	885	886	913	889
- andel kvinnor (%)	41	39	38	37	37
- andel män (%)	59	61	62	63	63
Antal professorer (årsarb.)	232	237	240	240	230
- andel kvinnor (%)	30	28	27	25	24
- andel män (%)	70	72	73	75	76

	2015	2014	2013	2012	2011
Ekonomi					
Intäkter totalt (mnkr), varav	3 248	3 348	3 093	3 059	2 963
utb. på grundnivå och avancerad nivå (mnkr)	527	529	515	512	530
– andel anslag (%)	94	92	91	91	91
– andel externa intäkter (%)	6	8	9	9	9
forskning och utbildning på forskarnivå (mnkr)	2 315	2 416	2 184	2 147	2 069
– andel anslag (%)	49	47	50	50	51
– andel externa intäkter (%)	51	53	50	50	49
Kostnader totalt (mnkr)	3 173	3 176	3 089	3 150	3 024
– andel personal	61	61	63	62	62
– andel lokaler	12	12	11	11	11
Lokalkostnader ⁶ per kvm (kr)	1 519	1 405	1 232	1 204	1 218
Balansomslutning (mnkr)	3 155	3 103	2 939	2 780	2 668
– varav oförbrukade bidrag	821	847	861	826	860
– varav årets kapitalförändring	76	173	1	-88	-67
– varav myndighetskapital (inkl. årets kapitalförändring)	597	520	347	346	433

¹⁾ Exklusive uppdragsutbildning och beställd utbildning.

²⁾ Exklusive beställd utbildning.

³⁾ Kontinuerlig registrering, även i efterhand, innebär att värden uppdateras för tidigare år.

⁴⁾ 2015 års värde är en uppskattning baserad på uttag i Web of Science i januari 2015 och uppräknad med 8 procent. Värden för tidigare år är uppdaterade.

⁵⁾ Professorer, universitetslektorer, meriteringsanställningar, adjunkter och tillsvidareanställda i kategorin annan forskande/undervisande personal.

⁶⁾ Enligt kostnader för lokaler i resultaträkningen. Detta mått skiljer sig från genomsnittlig lokalkostnad enligt SUHF:s rekommendation i avsnitt 9.2.

17 Förkortningar och definitioner

Indexuppräknig

Ekonomiska uppgifter redovisade i resultatredovisningen är inte indexerade.

Administrativa system

Underlag för resultatredovisning och finansiell redovisning är framförallt Ladok (system för studiedokumentation) samt ekonomi- och personaladministrativa system.

Definitioner

Förutom nedan redovisade definitioner har Universitetskanslersämbetets begreppsmanual för högskoleområdet använts.

Aktiva forskarstudenter: Forskarstudenter med en aktivitetsgrad om minst 1 procent.

Behöriga sökande: Sökande till viss utbildning som uppfyller villkoren avseende grundläggande och/eller särskild behörighet för tillträde till sökt utbildning.

Beräknade examina: Omräkning av licentiatexamina och doktorsexamina, där en licentiatexamen ger en halv poäng, en doktorsexamen som inte föregåtts av en licentiatexamen ger ett poäng, och en doktorsexamen som föregåtts av en licentiatexamen ger en halv poäng.

Doktorandanställning: Tidsbegränsad anställning som ger forskarstudenten möjlighet att främst ägna sig åt sin egen utbildning.

Doktorsexamen: Examen inom forskarutbildning som omfattar 240 högskolepoäng, varav minst 120 högskolepoäng ska utgöras av avhandling.

Extern finansiering: All finansiering utöver statsanslag, exempelvis medel från forskningsråd, statliga myndigheter och verk, stiftelser, privata företag, forskningsuppdrag, EU samt övriga finansiärer.

Forskare: biträdande forskare, forskningskoordinator, forskare, forskningsledare, fältentomolog, fältmykolog, fältpatolog, gästforskare, marinbiolog och postdoktor.

Forskningsbidrag: Medel för forskning från extern finansiär där bidragsgivaren inte kan förbehålla sig rätten till resultaten.

Fältnormerad medelcitering: Bibliometriskt mått som innebär att antalet vetenskapliga citeringar normeras och medelvärdet beräknas.

Helårsprestation (hpr): Summa avklarade poäng/högskolepoäng på kurs/delkurs under en viss period dividerat med 60.

Helårsstudent (hst): Antal registrerade studenter på en kurs multiplicerat med kursens poäng/högskolepoäng dividerat med 60.

Högskolepoäng (hp): Från och med hösten 2007 är ett läsår 60 högskolepoäng.

Licentiatexamen: Examen inom utbildning på forskarnivå som avser etapp om minst 120 högskolepoäng, varav minst 60 högskolepoäng ska utgöras av avhandling.

Långtidssjukfrånvaro: Sjukfrånvaro i procent avseende frånvaro under en sammanhängande tid på 60 dagar eller mer.

Lärare: professorer, universitetslektorer, forskarassistenter, tillsvidareanställda forskare och adjunkter.

Medelantal anställda: Alla anställda exklusive timanställda. Helt tjänstledig personal ingår. Mätning görs varje månad och utgör underlag för medeltalsberäkningen.

Nyantagna till utbildning på forskarnivå: Forskarstudent som för första gången registreras vid fakultet och redovisar en aktivitet om minst 1 procent.

Platser, utbildning på grundnivå och avancerad nivå: Hur många sökande som planeras att antas till viss utbildning.

Prestationsgrad: Antalet helårsprestationer (hpr) dividerat med antalet helårsstudenter (hst).

Uppdragsutbildning: Utbildning som anordnas på uppdrag av en beställare mot erläggande av en avgift. Beställaren utser själv deltagarna. Beställaren kan aldrig vara enskild person.

Årsarbetare: Antalet anställda personer omräknade till heltidsarbete. Omräkningen innebär att deltidsanställd personal ingår i summa antal personer med den procentandel av en heltidsanställning som deras anställning utgör. En halvtidsanställd person ingår således i summan som 0,5 årsarbetskraft. Tjänstledig personal ingår inte. (Till skillnad från medeltal anställda.)

Förkortningar som förekommer i kapitel 6 Fortløpande miljöanalys

CBD: Convention on Biological Diversity

CLRTAP: Convention on Long-range Transboundary Air Pollution

EEA: European Environment Agency

Helcom: Helsinki Commission – Baltic Marine Environment Protection Commission – Konvention om skydd av Östersjöområdets marina miljö

Ices: International Council for the Exploration of the Sea – Internationella havsforskningsrådet

ICOS: Integrated Carbon Observation System

ICOS-ERIC: European Research Infrastructure Consortium

ICP Waters: International Cooperative Programme on Assessment and Monitoring Effects of Air Pollution on Rivers and Lakes

Nav: Kompetenscentrum för näringsläckage i avrinningsområden (tidigare SLU VattenNav)

Ospar: Commission for the protection of the marine environment of the North-East Atlantic – Konventionen för skydd av den marina miljön i Nordostatlanten

PLC 6: Sixth Pollution Load Compilation

SoE: State of the Environment

Smed: Svenska miljöemissionsdata